

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 28 (1847) 1985 LIEPA-JULY 9

LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. (416) 275-4672

50 ct.

Evangelikų proveržis

Iki šiol mus pasiekdavo liudinančios žinios apie pasivą evangelikų ir ortodoksų bendrųjų laikyseną religijos persekiojimo klausimu Sovietijoje. Ypač pasyvi laikysena buvo ir tebėra Pasaulio Bendrųjų tarybos (World Council of Churches), kurioje dalyvauja ir Sov. Sąjungos ortodoksų atstovai. Įvairūs bandymai iškelti viešumon tikėjimo persekiojimą Sov. Sąjungoje ir jos pavergtuose kraštuose nepavyko, nes vakariečių atstovai yra įtikinti maskvinių atstovų, kad viešas klausimo iškėlimas tik dar pablogins esamą būklę. Panašiai elgiasi ir kitos tarptautinės evangelikų konfesijos, manydamos, kad tylia veikla, dar galimų ryšių palaikymu su Sovietija bus galima daugiau laimėti. Ta mintis nebuvo svetima nė Antrajai Vatikano santarybai. Jos posėdžių pradžioje buvo iškelta mintis viešai pasmerkti ateistinį komunizmą, brutaliai persekiojantį religiją Sovietijoje, bet iš ten atvykę vyskupai maldavo to nedaryti, nes tai suerzins Kremlį ir dar labiau paskatins į tikinčiųjų persekiojimą. Vakariečiai, kad ir nustebę, sutiko su tokia rytiečių taktika ir užimoto viešo pasmerkimo nesiėmė, nors širdyje ir labai smerkė sovietinį persekiojimą.

VISAI kitokie vėjai papūtė Kanados evangelikų liuteronų Bendrijoje. Jos Rytų Kanados sinodas įvyko 1985 m. birželio 21 d. Waterloo, Ont., vietoje. Jame buvo iškelta religijos priespauda Baltijos valstybėse — Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje. Po viešų diskusijų buvo vienbalsiai priimtas nutarimas, pareigojantis specialią komisiją sekti įvykius Baltijos kraštuose, reguliariai informuoti liuteronų bendruomenes ir sinodo suvažiavimus; pavedantis Kanados evangelikų liuteronų tarybai kreiptis į Pasaulio liuteronų federaciją, Kanados Bendrųjų tarybą, Pasaulio Bendrųjų tarybą ir kitas atitinkamas organizacijas, kad būtų teikiama visa galima pagalba Baltijos kraštų tikintiesiems, ypač kalinamiems bei kitaip persekiojamiems, remiantis oficialių tarptautinių organizacijų arba baltiečių centrų informacijomis. Taipgi nutarta atkreipti ypatingą dėmesį į kalinamus kunigus: estą Harri Motsnik, latvį Ints Calitis ir lietuvį Alfonsą Svarinską. Tai bene pirmas mums žinomas evangelikų sinodo nutarimas, liečiantis Baltijos kraštus, kurie iki šiol nesulaikydavo tinkamo dėmesio, o bandymai prasiveržti nepavykdavo. Šį sykį buvo atkreiptas dėmesys ne tik į Latviją bei Estiją, bet ir Lietuvą, kurioje evangelikų skaičius palyginti yra mažas.

KODEL šį sykį toks proveržis pavyko forume, kuriame dalyvavo apie 500 evangelikų? Kaip matyti iš nutarimų teksto, vakarietiškoji visuomenė, sekanti įvykius Sovietijoje, per daugelį metų įsitikino, kad ten vyksta, nors ir pridengtas, bet tikras religijos persekiojimas, ypač Baltijos kraštuose. Informacijos, plaukiančios per tarptautines organizacijas, kaip "Amnesty International", "Keston College" ir kitas, daug kam atvėrė akis. Prie to prisidėjo estų, latvių ir lietuvių skleidžiama informacija įvairiais kanalais, ypač Lietuvių informacijos centro Niujorke, kuris reguliariai siuntinėja "LKB kroniką" plačiu mastu. Be to, prieš minėtąjį sinodą stipriai pasidarbovo baltiečiai evangelikai. Jie paruošė specialų dokumentinį leidinį "The Treatment of Christians in occupied Estonia, Latvia and Lithuania", kuriame aiškiais faktais atskleista dabartinė religijos būklė Baltijos kraštuose. Tas leidinys, išdalintas sinodo dalyviams, paruošė dirvą minėtiems nutarimams. Tuo būdu padaryta gera pradžia. Ją galėtų pasinaudoti ir kitų kraštų baltiečiai, dalyvaujantys evangelikų suvažiavimuose. Jeigu jų dėka ir kitų kraštų evangelikų sinodai bei kitų konfesijų suvažiavimai priimtų panašius nutarimus, būtų stipri moralinė parama priespaudą kenčiantiems Baltijos kraštų tikintiesiems. Pr. G.

KANADOS ĮVYKIAI

Pensijos ir mokesčiai

Kanados finansų ministeris M. Wilsonas atšaukė savo biudžetą numatytą Kanados senatvės pensijos padidinimo sumažinimą. Lig šiol ji buvo didinama pagal pilną infliacijos nuosimtį. Nuo 1986 m. sausio 1 d. jis norėjo panaudoti tik tą nuosimtį, kuris prašoka tris infliacijos nuosimčius. Opozicinių partijų vadai — liberalų J. Turneris ir socialistų E. Broadbentas pradėjo protestuoti, esą bus nuskrįsta du su puse milijonų pensininkų. Jie nutylėjo kad neturtinčių pensininkų dalis tokio papildomo negauna, nes jie nėra laikomi neturtinčiais. Daugelis jų turi kitų pajamų, riebią dorboviečių pensijas. M. Wilsonas buvo padaręs vieną klaidą — pilną senatvės pensijos didinimą pagal infliacijos nuosimtį reikėjo palikti neturtinčiesiems, gaunantiems pensijos papildą, nes jų menkai pen-

sijai yra svarbus kiekvienas doleris. Turtingesnieji pensininkai dėl senatvės pensijos vertės sumažėjimo nebūtų susilaukę nepakeliamos žalos. Jis betgi nutarė visiems pakilti Kanados senatvės pensijos didinimą pagal pilną infliacijos nuosimtį. Dalinis jos didinimas buvo numatytas didžiuliam biudžeto deficitui sumažinti. Susidariusią spragą M. Wilsonas nutarė užkimsi doleriais iš kitų šaltinių. Bendrovėms numatytas specialus pajamų mokesčio 5% papildas, prasidėjęs liepos 1 d. deficitui sumažinti ir turėjęs trukti šešis mėnesius, dabar buvo pratęstas iki pilnų vienerių metų. Nuo 1986 m. sausio 1 d. litras benzino valdžios mokesčiu bus pabrangintas vienu centu, nors biudžetė jau yra numatytas jo pabranginimas dviem centais nuo š.m. rugšėjo 1 d. Tad iš tikrųjų litras benzino pabrangs trim centais, nors jis jau ir dabar yra gerokai brangėjęs negu Amerikoje. Tai nesudarys didelės

Tautybių savaitėje — Karavane Toronto mieste veikė ir lietuvių "Vilniaus" paviljonas, kuriame kas vakarą meninė programą atliko "Atžalyno" šokėjai-jos. Nuotraukoje — L. VASTOKAITĖ ir kitos atlieka šoki "Siuntė mane motinėle", stebint gausiems kitų tautybių lankytojams. Nuotr. B. Tarvydo

"Nepalikite Baltijos valstybių vienu!"

Žymus britų publicistas primena laisvojo pasaulio politikams nepamiršti sovietų pavergtų Baltijos valstybių

Taip ragino žymus anglų publicistas Bernardas Levinas straipsnyje, kurį birželio 13 d. paskelbė įtakingas Londono dienraštis "Times".

Primęs tomis dienomis ant Glinikės tilto Berlyne įvykusį Rytų ir Vakarų agentų pasikeitimą, Levinas pažymi, kad amerikiečiams nepavyko į pasikeitimą įtraukti tokius visiškai nekalčius kitamaniaus, kaip Sacharovas ir Ščaranskis. Toji nesėkmė, pasak jo, mums primena tuos, kurie Sov. Sąjungoje kovojo už laisvę ir gal dar labiau tuos, kurių šalys okupuotos.

Autoriui atrodo, kad iš visų mūsų laikais pavergtųjų tautų trijų Baltijos valstybių — Lietuvos, Latvijos ir Estijos likimas yra pats baisiausias, išskyrus Lenkiją, kuriai jos prilygsta savo drąsa ir atsparumu. Jos taip pat kaip Lenkija nukentėjo nuo nacių ir Sov. Sąjungos barbariškumo. Kaip Lenkiją, jos buvo nacių ir sovietų sutarties aukos 1939 m.

Šią savaitę prieš 45-rius metus jos buvo sovietinės kariuomenės užimtos. Šimtai tūkstančių vyrų, moterų ir vaikų buvo ištremti į Gulagą. Kai Hitleris užpuolė Sov. Sąjungą, naują okupaciją Baltijos valstybėse sekė kitos žmonių skerdynės. Kai II D. karo pabaigoje vokiečiai iš čia pasitraukė ir sovietinė kariuomenė kėsinosi

problemas tiem kanadiečiams, kurių metinis uždarbis siekia \$40.000 ir daugiau. "The Toronto Star" dienraštis vedamajame klausia: "O kaip su tais, kurie uždirba tik \$15.000 ir darbovietę tegali pasiekti automobiliais?" Jų laukia neišvengiamas pajamų sumažėjimas, nors tos metinės pajamos jau ir taip yra labai menkos dabartinės sąlygos.

Spaudos vedamuosiuose straipsniuose jau daug kartų buvo keltas pensijų reformos klausimas. Beveik prieš 20 metų įvesta Kanados pensija, kurios įmokos gaunamos iš dirbančiųjų ir darbdavių, vis dar tebėra nepakankama pragyvenimui. Prie jos reikia Kanados senatvės pensijos ir darbovietės pensijos. Pastarąją betgi parūpina tik valdinės ir privačios didžiosios darbovietės,

(Nukelta į 8-tą psl.)

jas iš naujo užimti, susidūrė su masiniu ginkluotu pasipriešinimu, kurį pagaliau įveikė skaičiaus ir ginklų jėga.

Baltijos valstybės tik iš vardo inkorporuotos į Sov. Sąjungą, tačiau jų sovietinė okupacija tokia aiškiai neteisėta, kad daugelis Vakarų valstybių, įskaitant Britaniją, vis dar nepripažįsta de jure sovietinio režimo. Galima manyti, jog tai nedidelė paguoda estams, latviams ir lietuviams, tačiau iš tikrųjų tai labai svarbus ženklas, kuris leidžia tiems, kurie veda pasipriešinimą, skelbti, jog Baltijos valstybės teisiškai pasilieka nepriklausomas.

Vis dėlto pasipriešinimas sovietinei okupacijai kasmet darosi sunkesnis, ne tik dėl nesiliaujančio priespaudos žiaurumo, bet ir dėl to, kad besikeičianti sovietinė valdžia naikino šių senų kraštų vietinę kultūrą ir kolonizavo juos sovietiniais piliečiais. Estijoje daugiau kaip trečdalis gyventojų rusai (prieš II D. karą jų buvo mažiau kaip viena dešimtoji). Latvijoje latvių dabar kiek daugiau negu pusė krašto gyventojų (prieš karą jie sudarė daugiau kaip dešimtąją). Latvijoje latvių dabar kiek daugiau negu pusė krašto gyventojų (prieš karą jie sudarė daugiau kaip dešimtąją). Latvijoje latvių dabar kiek daugiau negu pusė krašto gyventojų (prieš karą jie sudarė daugiau kaip dešimtąją). Latvijoje latvių dabar kiek daugiau negu pusė krašto gyventojų (prieš karą jie sudarė daugiau kaip dešimtąją).

Kolonistai visais laikais suprato, kad jų valdžiai didžiausias pasipriešinimas kyla iš pavergtosios tautos sąmonės, kuri remiasi savo istorija, savo tradicijomis, savo kultūra, savo kilme. Protingi imperalistai, kaip romėnai ir britai, mėgino, kartais gana sėkmingai, susidraugauti su ta tautinės sąmonės mintimi. Tai gražiai pavaizdavo Kiplingas vaizdelyje "Normanas ir Sakas". Kvaliesni ir nusikaltėliškai ar labiau ideologiškai apstėsi kolonistai mėgino tą sąmonę visiškai sunaikinti. Taip elgėsi Hitleris, Stalinas su visais savo įpėdiniais ir Mao. Ir vėl — Baltijos valstybės šiame persekiojime buvo žinomiausios aukos.

Bernardas Levinas nurodo pavyzdžių Lietuvos istorijos rašymą ir mokymą dabar Lietuvoje. Per dešimtį metų — nuo 1971 iki 1981 — buvo priimtos

83 istorijos mokslų disertacijos. Iš jų tik 16 nagrinėjo 750 metų Lietuvos istorijos laikotarpį iki 1918 metų. 21 disertacija buvo skirta laikotarpiui nuo 1918 iki sovietinės invazijos, likusios 46 disertacijos parašytos apie Lietuvą sovietinėje okupacijoje (aišku, nė viena jų nebūtų praėjusi, jeigu būtų bent kiek kritikavusi režimą).

Prievartinis sovietinimas vykdomas visose trijose Baltijos valstybėse. Čia autorius pateikia pavyzdžių estų kalbos skriaudimą rusų kalbos naudai įstaigose ir mokyklose. Panašiai Latvijoje skriaudžiama latvių kalba, kuria vis mažiau pasirodo knygų. Visoje Sov. Sąjungoje negailestingai spaudžiamos visos gyvenimo sritys, tačiau Baltijos valstybėse dėl stipresnio tautinio pasipriešinimo proporcingai daugiau kitamųjų nukentėjo.

Atkakliausias yra religijos persekiojimas, nes visose trijose Baltijos valstybėse, kaip ir Lenkijoje, šventovės pilnos tikinčiųjų, kurie žino, kad nei komunizmas, nei kokia kita pasaulietinė sistema nėra aukščiausias dalykas. Pasaulis teisėtai pasibaisėjo kunigo Popieluškos nužudymu Lenkijoje, tačiau Baltijos valstybėse buvo daugybė kunigų, kuriuos ištiko Popieluškos likimas.

Kai kurios Vakarų vyriausybės, pareiškusios simpatiją Baltijos tautoms, nesutikdamos pripažinti sovietinę okupaciją teisėtą, mano, kad joms (vyriausybėms) nereikia nieko daugiau padaryti. Bet jos galėtų daug daugiau nuveikti. Jeigu Vakarų vadovai įvairiomis progomis paminėtų šių kraštų tęsią okupaciją, nepaprastai padrasintų trijų senų, nepriklausomų ir atsidavusių tautų piliečius, kurie metų metais stengiasi išlaikyti gyvą viltį.

"Times" bendradarbis Bernardas Levinas savo straipsnį "Nepalikite Baltijos valstybių vienu" taip baigia: "Kita savaitė pateiks vieno lietuvių kunigo pavyzdį, kuris, tikiuosi, parodys, kodėl Baltijos valstybių žmonės vis dar priešinasi savo užkariautojams ir kodėl taip svarbu jiems žinoti, jog Vakarai jų nepamiršo. Lmb.

Pasaulio įvykiai

KOMPARTIJOS CENTRINIO KOMITETO POSĖDŽIUOSE BUVO paskelbti netikėti pasikeitimai Kremliuje. M. Gorbačiovas iš politbiuro staiga atleido savo pagrindinį varžovą G. Romanovą, pasižymėjusį kompartine veikla Leningrade. Nors jo pasitraukimas motyvuojamas pablogėjusia sveikata, kalbama, kad G. Romanovas buvo nusistatęs prieš M. Gorbačiovo kandidatūrą į vadus po K. Černenkos mirties. Dar didesnis netikėtumas buvo veterano A. Gromykos pasitraukimas iš užsienio reikalų ministerio pareigų. Joms M. Gorbačiovas pasirinko Gruzijos kompartijos vadą E. Ševarnadzę, pasižymėjusį reformomis Gruzijoje, bet neturintį patirties užsienio reikaluose. Politbiurui jis priklausė kaip narys be balsavimo teisės. Dabar jis staiga gavo tą teisę, kurią prarado iš politbiuro atleistas G. Romanovas. Daug kas tikėjo, kad M. Gorbačiovas, sekdamas L. Brežnevo pavyzdžiu, taps aukščiausio sovietų prezidiumo pirmininku. Vakarų pasaulyje šis postas klaidingai yra laikomas Sovietų Sąjungos prezidento pareigomis. Iš tikrųjų Sovietų Sąjungą valdo ne aukščiausiasis sovietas su ministrų kabinetu, bet kompartijos centrinis komitetas ir virš jo stovintis politbiuras. Aukščiausio sovietų prezidiumo pirmininku buvo paskirtas A. Gromyka. M. Gorbačiovas pareiškė, kad jis turi pakankamai kito darbo pačioje kompartijoje. Atrodo, tikruoju užsienio reikalų ministeriu bus pats M. Gorbačiovas, centrinio komiteto posėdžiuose pranešęs, kad su JAV prez. R. Reaganu susitikis Ženevoje lapkričio 19-21 d. d. Tai bus pirmas prez. R. Reagano susitikimas su sovietų kompartijos vadu.

ko bendro su amerikiečių leivų išlaisvinimu.

Bombos Europoje

Bombos, susietos su oriniu susisiekimu, sprogo Madride, Romoje ir Atėnuose. Centrinėje Madrido dalyje bomba sunaikino "British Airways" bendrovės raštinę. Žuvo viena moteris, buvo sužeisti 27 asmenys. Romoje, Leonardo da Vinčio orauostyje, bomba sprogo lagaminų skryviu, sužeisdamas 12 asmenų. Atėnuose bomba buvo padėta po amerikiečio automobilio, pastatytą prie viešbučio, kuriame gyvena JAV karinės bazės nariai. Niekas nenukentėjo, tik sudėgė penki automobiliai. Sprogimą Madride prisiėmė mahometonų grupė Beirute kaip atsaką į prez. R. Reagano grasinimus.

Streikai Izraelyje

Izraelio parlamentas patvirtino premjero Š. Pereso paskelbtą kovą su infliacija, kuri siekia jau 260%. Trijų mėnesių laikotarpiui benzinas pabranginamas 27%, duona — 75%, pienas ir sūris — 65%, mėsa ir vištiena — 45%, kiaušiniai — 65%. Valstybinės išlaidos bus sumažintos \$750 milijonų, šekelis nuvertinamas 18,8%. Dviejų mėnesių laikotarpyje bus atleista 10.000 valdžios tarnautojų. Šios priemonės pirmą kartą Izraelio istorijoje atnešė visuotinį 24 valandų streiką, priversdamos Š. Pereso vyriausybę sulėtinti kainų didinimą. Tel Avivo priemiestyje tūkstančiai izraelitų apsupo vienintelę cigarečių gamyklą Izraelyje, kuri buvo paskelbusi streiką, reikalaujama cigarečių pabranginimo. Gamykla darba pradėjo, bet dabar streikuoja cigaretės parduodančios krautuvės. Itūzai minia išlaužė vartus. Apri- mo tik tada, kai pro gamyklos langą buvo pradėtos mėtyti cigaretės.

Susikilo unija

Britanijoje susikilo marksis- to A. Scargillo vadovaujama ankliausių unija, turėjusi metus laiko trukusį nesėkmingą streiką. Iš jos pasitraukė 28.000 Nottinghamshire angliausių, kai unijos vadu iki mirties liko A. Scargillas.

Šiame numeryje:

Evangelikų proveržis

Baltijos valstybių tikinčiųjų persekiojimas evangelikų sinode

"Nepalikite Baltijos valstybių vienu!"

Londono dienraščio "Times" priminimas pasaulio politikams

Užmiršti kalinių sukilimai

Sibiro lageriai, kuriuose maitavo lietuvių, ukrainiečių...

Diktatorių suokalbčio paminklas

Švedijos baltiečių komiteto atsisakymas 40-čio proga

Lietuva ir jos kardinolai

Iš jos žemių kilę hierarchai, bet jai mažai reikšmingi

Vargšai ir jų laisvinimas

Prof. Antanas Maccina apie išlaisvinimo teologiją

Baltiečių jaunimo kongresas Dainavoje

Jaunimui artimi dabartiniai savo tautų rūpesčiai

Kultūrinės mūsų perspektyvos

Žvilgsnis į kultūrinės veiklos galimybes išvijoje

Penktasis Brazilijos raštų tomas

Prof. Antanas Musteikis žvelgia į žymiojo veikėjo palikimą

Šeimai ar menui?

Naujos ateivės mintys "Stiklinių ramentų" parašė

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672 USPS 740-550
Leidėjas: Kanados lietuvių kultūros draugija "Žiburiai"
Redaguoja: kun. dr. Pr. Gaida ir Vyt. Kastytis. Metinė prenumerata — \$20, pusmetinė — \$11, rėmėjo — \$25 (Amerikoje — JAV doleriais).
Pavieniai numeriai — 50 ct.

Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$20.00 per year, \$11.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509. U.S.A. Second class postage paid at Lewiston, N.Y. U.S. Post master send address changes to P.O. Box 255 Lewiston, N.Y. 14092. Printed in Canada weekly except 4th week in December and 1st and 2nd week of August

RELIGINIAME GYVENIME

"Pasilik su mumis" — tai naujas kun. B. Pacevičiaus paruostas leidinys, skirtas mariologiniam ir kristologiniam maldin-gumui gaivinti bei stiprinti. Medžiaga autorių panaudojo iš "The Marian Movement" leidinių, "Our Lady of Guadalupe", periodinės spaudos, R. Brandstaeterio knygos "Jėzus iš Nazareto", J. Dobraczynskio "Nikodemaišiai". Kun. P. Pacevičiaus leidinys suskirstytas į tris dalis, kurios, deja, turinyje ne-nurodytos. Jame yra daug jautrių, gaivinančių minčių, mariologinių regėjimų aprašymų, maldingų pasakojimų bei Šv. Rasto praplėstų aiškinimų, perpintų žmogiška vaizduote. Knyga iš-leista Toronte 1985 m., turi 280 psl., iliustruota. Jai trūksta geros redakcinės rankos. Kalba taisyta, bet nepakankamai; pvz. įžanginiame autoriaus žodyje yra 17 rašybos ir sintaksės klaidų. Kituose puslapiuose žymiai mažiau.

"Catacombes" mėnesinis Pary-žuje leidžiamas Tylos Bendri-jai skirtas leidinys š. m. birželio 165 nr. paskelbė daug infor-macijų apie Lietuvą, Latviją ir Estiją, daugiausia apie Lietuvą. Minimas kun. Liesis, kuris buvo nubasutas pinigine bauda, įde-tas J.G.H. Hoffmanno straipsnis "Baltijos valstybės kaltina So-vietų Sąjungą" apie įvyksiantį teismą Kopenhagoje. Įdėta zi-nia apie kun. Jono-Kastyčio Ma-tulionio nuteisimą, kun. Sigitą Tamkevičiaus ir kun. Alfonso Svarinsko laisiką, straipsnis "Opinija atbunda okupuotų kraštų naudai" ir pateikiama informacija apie Povilą Peče-liūną. Išspausdintas Vlodo La-pienio laisikas "Kristaus doktri-na profanuojama" ir įdėta jo nuotrauka. Informacijos me-džiaga panaudota iš ELTOS biu-letinio ir "LKB Kronikos".

Amerikos liuteronų Bendri-jos Rytų Kanados sinodas posė-džiavo 1985 m. birželio 21 d. Wa-terloo, Ont., mieste. Be kitų klau-simų, buvo svarstytas tikinčiųjų persekiojimas sovietų okupuoto-se Baltijos valstybėse ir vien-balsiai priimta rezoliucija, ku-rijoje raginama teikti visą gali-mą paramą tų kraštų krikščio-nims. Pavedama specialiam ko-mitetui sekti religinę būklę Baltijos valstybėse ir apie ją informuoti savas bendruomen-es bei sinodą. Raginamas centrinis Kanados liuteronų Bendrijos komitetas kreiptis į tikybinius pasaulio centrus, kad būtų teikiama visa galima pagalba Baltijos kraštų tiki-niesiems, ypač kaliniams, ku-riuos nurodys centrinės estų, latvių ir lietuvių organizaci-jos Kanadoje. Ypatingas dėme-sys atkreiptinas į kalinamų kunigus — H. Molsnik Estijoje, I. Calitis Latvijoje, A. Svarin-skas Lietuvoje. Sinodo suvažiavimo nariams, kurių buvo apie 500, išdalintas specialiai pa-ruostas leidinys "The Treatment of Christians in Occupied Esto-nia, Latvia and Lithuania". Ja-me pateikta informacija apie tikinčiųjų būklę pastaraisiais metais.

Per pastarąjį dvidešimtmetį po II Vatikano santarybos Katalikų Bendrija perėjo iš savi-kritikos į saviardos laikotarpį — pareiškė kard. J. Ratzingeris, kalbėdamasis su italų "Edizioni Pauline" leidyklos žurnalistais. Esą buvo tikėtasi šuolio pirmyn, o prieita prie nuosmukio, ku-ris dangstosi "santarybos dvasios" skraiste. Posantarybinis laikotarpis buvęs nuostolingas Katalikų Bendrijai, nes nepa-siektą tikėtosi vienybės. Kardinolas kritikavo JAV moralis-tus, kurių eilė beveik nebema-to skirtumo tarp gėrio ir blogio. Tai esą rezultatai konsekvencializmo ir proporcionalizmo, kuriuos šie moralistai taip propagavo. Konsekvencializme

esą laikomasi minties, kad nie-ko nėra nei gero, nei blogo sa-vyje. Veiksma gėris priklauso nuo veiksmo tikslo ir numato-mų bei apskaičiuojamų pasek-mių. Kai kurie moralistai ban-dą švelninti konsekvencializ-mą proporcionalizmu, pagal ku-rį veiksmo moralumas apspren-džiamas vertinimu bei palygi-nimu įvairių vertybių, kurių sąskaiton veiksmas atliekamas.

Kardinols J. Ratzingeris kri-tikavo ir JAV vienuoles. Dauge-lis jų esą gyvena feminizmo min-timis, kurios veda prie tapaty-bės krizės ir dvasinio pašauki-mo praradimo. Esą feminizmas vietoj pašaukimo skatina pro-fesionalizmą, vietoj krikščio-niškos labdaros — socialinę veiklą, vietoj Atgailos sakra-mento — psichologiją ir psicho-analizę, vietoj maldos — pasi-šventimą jogos bei zen techni-kos pasisavinimui.

Kalbėdamas apie Bendrijos sąvoką, kardinolas J. Ratzin-geris nurodė, jog dabar populia-rus posakis "Dievo tauta" pagal Šv. Raštą reikišias Dievo santy-kį su Izraelio tauta. Apibrėžti Bendrijos sampratą vien šiuo iš-siureikimu reiškia atmesti vi-sas Naujojo Testamento sąvokas bei sampratas. Bendrija, jo ma-nymu, pilnai savęs neišsako "ti-kinčiųjų būrio" sampra-ta. Bendri-ją kur kas geriau nusakanti Kristaus Kūno samprata, kuri yra daugiau nei būrys Dievo ti-kinčių žmonių. Kard. Ratzinge-ris taipgi nurodė, jog katalikams reikia drąsos aiškiai ir galuti-niai pareikšti, kad Šv. Raštas pil-nutinėje visumoje esanti katali-kiška knyga. Priėmimas Šv. Raš-to pilnutinėje visumoje reiškia priėmimą kartu ir visų Bendri-jos tėvų raštų. Tai būtų žings-nis į tikrąjį krikščionių "visuo-tinumą" ekumeninėje srityje.

Oksfordo universiteto angli-konų kapelionas perėjo į katali-kus. Kun. Peter Cornwell, Oks-fordo universiteto anglikonų Švč. Mergeles Marijos šventovės vikaras, pranešė savo tiki-niesiems iš sakyklos, kad nuta-ręs tapti kataliku. Tai ta pati šventovė, kurios vikaras kun. John Keble 1833 m. pradėjo pro-katalikišką Oksfordo sąjūdį, o 1845 m., būdamas tos šventovės vikaru, John Henry Newman irgi iš sakyklos pareiškė tampąs kataliku. Vėliau jis buvo pakeltas kardinolu. Kun. P. Cornwell, aiš-kindamas kodėl tampąs katali-ku, nurodė, jog nebeatęs dau-giau esminių priežasčių, kurios turėtų jį skirti nuo pagrindinės krikščionybės srovės vienybėje su Romos vyskupu. Gyvenimas esąs per trumpas, Evangelija per brangi ir žmogaus reikalai per svarbūs, kad būtų gaisina-mas laikas išradinėjant prie-žastis krikščionybės susiskal-dymo pratesimui.

Visa eilė Oksfordo universi-teto anglikonų kapelionų gali tapti katalikais. Taip skelbia anglų savaitraštis "Sunday Tele-graph". Daugumas tų kapelionų Oksfordo universiteto įvairio-se kolegijose esą "aukštieji anglikonai" (t.y. artimi katalikams) ir daugelis jų reiškia savo nepa-sitenkinimą galimu anglikonų Bendrijos sprendimu, kuris leis-tų moteris Anglijoje šventinti kunigėmis. Cowley šventovės vi-karas kun. Martin Flatman, pa-vydzėiui, yra viešai pareiškęs, jog tapsias kataliku, jei tik bus padarytas toks anglikonų Bendrijos sprendimas, o jo žmona jau dabar yra tapusi katalike. Lin-colno kolegijos buvęs kapelio-nas kun. Ralph Townsen, kurio žmona yra katalikė, irgi spėja-ma, kad tokį žingsnį žengsias. Be to, Oksfordo universiteto vi-sų kolegijų anglikonai kapelio-nai yra sutarę spalio mėnesį bendrą susirinkimą, kuriame svarstys klausimą: "Kokią atei-tį dar turi anglikonų Bendrija?"
Kun. J. Stš.

Edmontono laisvės tarybos surengtoje sovietų pavergtu tautų demonstracijoje išsiriikiavusios vėliavos prie mies-to rotušės 1985.V.30. Gausūs demonstracijos dalyviai protestavo prieš sovietinę vergiją

Užmiršti kalinių sukilimai

(vykių liudininkai ir istorikai apie sukilimus Vorkutoje ir kitur prieš 30 metų. Juose dalyvavo ukrainiečiai ir lietuviai)

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Komisija iš Maskvos

Pagaliau atvyko iš Maskvos speciali komisija, vadovauja-ma gen. Maslenikovo. Bet tiem žmonėm nepatikėta jokia sprendimo galia. Generolo mo-ralai ir gaudinimai nepavei-kė streikuotojų.

Kaip ir Norilsko streike, bu-vo sudarytas reikalavimų są-rašas ir pateiktas liepos 26 d. administracijai. Vyriausias streiko komitetas reikalauja, kad būtų peržiūrėtos visos kal-tinimų bylos, kad išleistų mo-tinas, turinčias tris vaikus, ir moteris, atkalėjusias 3 me-tus. Kad būtų paleisti vyrai ir moterys, iškalėję 5 metus, taip pat tie, kurie buvo nepil-namiečiai, kai juos suėmė. Rei-kalaujama religinės laisvės, atleidimo iš pareigų visų sto-tyklos komendantų. "Visos sto-tyklos ir darbovietės turi tvar-kytis pačios".

Tas dokumentas paskuti-niam paragrafe skelbė, kad streiko komitetas perėmęs at-sakomybę už viešąją drausme, stovyklos administravimą bei darbų vykdymą, naudojant tu-rimąją darbo jėgą. Jis užtik-rinsiąs plano įvykdymą visose srityse, būtent anglų ir rudos tiekime, pagal normas, kurias nustatė sovietiniai ekspertai.

Kariniai daliniai

Streikas vis tęsėsi. Jį stip-rino ramus žmonių apsispre-dimas nenusileist ir vesti de-rybas. Į liepos pabaigą strei-kavo 20 didžiųjų sąchtų. Buvo paleisti 5 iš 13 lagerių. Vyriau-sybė, išnaudojusi visas sukyt-bes, pagaliau atsiuntė kariuo-menės dalinius, sudarytus dau-giausia kareivių, kilusių iš To-limųjų Rytų. Scholmeris pa-sakoja:

"Vieną dieną pasigirsta šau-dymas nuo sąchtų 7, 14, 16, 29 pusės. Tą pat vakarą išveža ne-žinia kur chirurgą Blagodato-vą. Grįžęs jis papasakojo, kas dėjosi 29-toj sąchtoj.

Stovyklos administravimą buvo perėmęs streiko komite-tas. Jis atsisakė derėtis su vie-tine valdžia. Bematant stovykl-ą apsupo kareiviai ir išstātė kulkosvaidžius bei minosvai-džius. Generolas Derevianko pasiuntė pas streikuotojus parlamentarą. Jo laikysena buvo tokia įžūli, kad kaliniai jį išplūdė ir apkūlė. Garsia-kalbis paskelbė ultimatumą. Streikuotojai nenusileido. Jie susispietė prie vartų, su-darydami kompaktišką masę. Protarpiais jie šūkalojo, gie-dojo ukrainietiškas giesmes."

Derevianko įsakė pradėti puolimą. Kareiviai išvertė vartus ir paleido ugnį. "Kai aš atvažiavau, — pasakojo Blagodatovas, — radau 200 sun-kiai sužeistų. Tai į pilvą, tai į krūtine. 76 žmonės buvo nu-dėti vietoj. Aš nesilioviau ope-ravęs visą savaitę. Sužeistieji mirė masiškai."

Palengva įvairiuose lage-riuose streikai baigė. Vieną dieną 6-tojo lagerio kaliniai išvydo, kad geležinkeliu per tundra rieda vėl pilni anglų vagonai. Sekančią dieną visi nuėjo į patikrinimą.

Galėjo baigtis kitaip?

Analizuodamas tai, ką jis patyrė, Scholmeris neslepia savo nusistebėjimo, kad Rytų Berlyne įskelta kibirkštis ga-

lėjo sukelti gaisrą už kelių tūkstančių kilometrų. Bet ap-linkybės, kuriose vyko nera-mumai, buvo itin nepalankios. Sovietų Sąjungoje nėra tokio dalyko kaip viešoji opinija, galinti sukelti gyventojų pa-sipiktinimo bangas. Kiekvie-nas lageris buvo izoliuotas ir organizavo pasipriešinimą kaip jam atrodė geriau. Dau-guma kalinių iš viso dalyvavo streike pirmą kartą savo gy-venime.

Pagrindinė klaida, Scholme-rio nuomone, buvusi ta, kad nebuvo streikuojama darbovie-tėse, t. y. sąchtų gilumoje. "Joks tįjūnas, — rašo jis, — joks karininkas, 'mėlynas' ar 'raudonas', nebūtų drįsęs leis-tis į kasyklų gilumą. O tenai būtų buvę galima vesti kur kas paveikesnę ir atviresnę agita-ciją. Galima būtų buvę posė-džiauti mažom grupelėm, nesi-baiminant šnipų. Smogiamieji streikuotojų dalinėliai būtų galėję užimti strateginius punktus, kaip pvz. keltuvus, vagonų telkinius ir tuo būdu užvaldyti visą kasyklų sritį."

Istorikų išvada

Apžvelgę iš tolesnės laiko perspektyvos tuos įvykius, isto-rikai J. Chiama ir J. P. Soulet prieina išvadą, kad visi vergų sukilimai, kurie pareikalavo šimtų nukautų ir sužeistų No-rilsko, Vorkutoje, Kenguire, privertė valdžią skubiai imtis prievartinės sistemos refor-mų.

A. Solženicinas pastebi, kad nuo pat pirmųjų dienų, kai pa-šalino Beriją, "nejučiomis, be jokios reklamos, prasismelkė į tremties vietas bandymai su-švelninti gyvenimo sąlygas". Svarbiausius pagerinimus įve-dė 1954 m. balandžio mėnesio įsakai ir įstatymai. Tada bu-vo pradėta mažinti bausmes, atsižvelgiant į gerą kalinio

elgesį (atseit buvo išklausytas vienas Vorkutos sukilėlių pageidavimas), buvo leidžiama sąlyginai paleisti kalinius, atkalėjusius 2/3 bausmės. Pa-skelbta amnestija invalidams ir jaunuoliams. Palengva dar-bo valandų skaičius buvo su-mažintas iki 8, ir priverstinio darbo sistema pakeitė prieva-rta gyventi nustatytoje srityje.

1955 m. rudenį kaliniai, ku-rie buvo apkaltinti kolabora-vimu su vokiečiais, susilaukė amnestijos. Sekantį pavasarį buvo sušvelnintos bausmės nu-teistiesiems pagal baisųjį 58-tą paragrafą.

Tačiau 1960 m. tas laisvėji-mo laikotarpis staiga brutaliai pasibaigė. Tų metų rugpjūčio 27 d. pasirodė "Sovetskaja Ros-sija" straipsnis, kuriame buvo pasipiktinta skandalingu rei-škinu, t. y. sąlygomis, kuriose gyvena "jau kiek laiko" žmo-nės už grotų.

Faktinai tas straipsnis pra-našavo naujas reformas, kurios buvo padarytos 1961 m. vasarą. Tuomet kalinius suskirstė į ke-turias kategorijas pagal nusi-kaltimo pobūdį ir rimtumą; bū-vo įvesti bendro, griežto, sun-kaus ir specialaus kalinimo re-žimai. Gulagas, kurį žmonės laikė mirusiu, tų naujų įstaty-mų dėka atgijo visu plotu.

* * *

Tuos dalykus užmiršta paci-fistai, "taikos mylėtojai", ku-rie maldauja, kad būtų daro-mos nuolaidos Sovietų Sąjun-gai ir kurių šūkis yra "Better red, than dead". Nelaimė ta, kad užvaldžius komunistams pasaulį, "daugelis pavirtusių raudonais taps lavonais" — sako disidentas V. Bukovskis savo antrajam laiške Vakarų pasauliui (Les pacifistes contre la paix, Paris, 1982). Sukilimų Gulage nesėkmė tu-rėtų jiems primint tą tiesą.

Paruošė K.L.M.

AJA SOFIJAI STALASKIENEI

Lietuvoje mirus,

jos dukrą ALDONĄ ERŠTIKAITIENĘ su vyru, vaikaičius — ONUTĘ ir RAIMUNDĄ bei jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame —

J. ir M. Gimžauskai
K. ir L. Meškauskai

S. ir S. Rakščiai
J. ir L. Kriaučiūnai

Mobawk Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

* Elektros reikmenys
* Televizijos aparatai
* Skalbiamosios mašinos
* Vaikų baldai
* Įvairūs kilimai

* Saldytuvai
* Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
* Siuvamos mašinos
* Rašomos mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose —
137 RONCESVALLES Ave.
Tel. 537-1442

Rytuose —
2448 DANFORTH Ave.
Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro

AJA ELEONORAI DAKNIENEI

mirus Floridoje,

jos sūnų ALGIRDĄ AUGUSTAUSKĄ ir jo šeimą nuoširdžiai užjaučiame —

E. ir E. Kudaba

AJA STASEI VISKONTIENEI

iškeliauvus amžinybėn,

jos vyrui ALOYZUI, sūnui ALOYZUI ir vaikaičiams bei kitiems artimiesiems reiškiamo gilią užuojautą —

V. O. R. B. Marcinkevičiai

AJA JUOZUI KALINSKUI

mirus,

jo dukras su šeimomis nuoširdžiai užjaučia bendro praeities likimo draugai —

P. O. Derliūnai

A. O. Starkai

J. O. Drąsučiai

S. Valiukas

B. Vaišnoras

V. O. Marcinkevičiai

AJA PETRONELEI VALIULKIENEI

mirus,

jos vyrui STASIUI VALIUKUI bendro likimo draugui reiškiamo nuoširdžią užuojautą —

J. O. Drąsučiai

P. O. Derliūnai

V. O. Marcinkevičiai

A. O. Starkai

AJA DARIJA VISKONTIENĖ-SRAGYTĖ,

gimusi 1910 metais, mirė Victoria, B.C., vietovėje 1985 metų birželio 28 dieną,

išgyvenusi Kanadoje 36 metus. Buvo pašarvota Victoria, B.C., McCall Brothers koplyčioje, kur vakarais buvo kalbamas Rožinis. Laidotuvių pamaldos įvyko liepos 3 dieną St. Andrew's katedroje. Po pamaldų velionė buvo nulydėta į amžino poilsio vietą Hatleg Memorial Gardens.

Liko seserys Marija Kuprionienė ir Eugenija Edinienė bei kiti giminės.

Nuoširdžiai prašome prisiminti velionę savo maldose.

Nuliūdę: seserys, giminės ir pažįstami

Mirė šaulys — lakūnas Julius Kumpikevičius-Kumpikas

Niujorke 1985 m. gegužės 23 d. mirė JULIUS KUMPIKEVIČIUS-KUMPIKAS po trumpos, bet sunkios ligos. M. Shalins šermeninėje, S. Kudirkos kuopos šauliam ir visuomenei dalyvaujant, atsisveikinimui vadovavo kuopos pirm. K. Miklas. Gegužės 25 d. palydėtas į Fresh Pond koplyčią-krematoriumą.

Gimė J. Kumpikevičius 1910 m. balandžio 29 d. Čepiškų k., Židikų vls., Mažeikių aps. Nepriklausomos Lietuvos gyvavimo laikotarpyje išsigijęs Čekoslovakijoje nuosavą lėktuvą parskrido iš Prahos į Kauną 1934 m. kovo 8 d. Būdamas entuziastingas aviacijos mėgėjas, suorganizavo šaulių aviaciją. Dirbo užsienio reikalų ministerijoje, vyriausioje kelių valdyboje inspektorium, o atgavus Vilnių — Vilniaus ruožo susisiekimo viršininku. Tas pareigas ėjo iki pasitraukimo į vakarus. Vokietijoje buvo Raudonojo kryžiaus transporto vedėju. Atykęs Amerikon, dirbo aviacijos dalių fabrike ir turėjo savo įmonę. Aktyviai dalyvavo šaulių ir visuomeninėje veikloje. Kurį laiką buvo S. Kudirkos vardo šaulių kuopos pirmininku.

Velionis buvo malonaus būdo, paslaugus, savo tautiečių vertinamas.

Liko jo liūdinčios — žmona Izabelė ir duktė dr. Giedrė Kumpikaitė, šauliai ir jį pažinoję tautiečiai.

V. Žukauskas

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

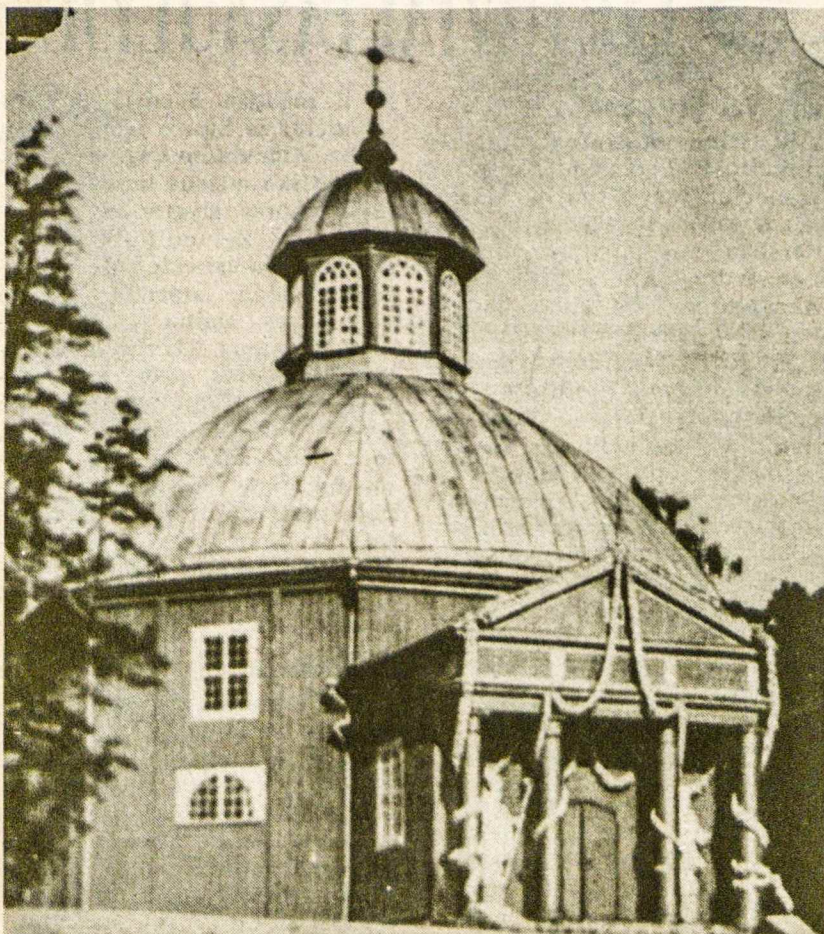
LOUISTEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms. Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą meniską darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529
Atstovas — St. Prapas.
Tel. 233-4486

KAZLAUSKAS

Buivydzų šventovė Vilniaus krašte, kur buvo pakrikštytas dabartinis Vroclavo kardinolas HENRYK GULBINOWICZ, rodantis palankumo lietuviams

PRANEŠIMAS IŠ ŠVEDIJOS

Diktatorių suokalbčio paminklas

Skandinavijos baltiečių komiteto kreipimasis į laisvuosius

Skandinavijos baltiečių komitetas, kurio būstinė yra Stockholme, neseniai paskelbė tokį kreipimąsi į laisvės bičiulius. Jame sakoma:

„Šiomet gegužės mėnesį suėjo 40 metų, kai Europoje nutilo karo garsai. Švedijoje prisimenamas neapsakomas džiaugsmas ir palengvėjimas, kad buvo išlaisvinti iš nacių okupacijos jos kaimyniniai kraštai Norvegija ir Danija. Juk ir Švedija žinojo, kokias kančias žmonėms neša okupacija, kai 1940-ųjų gegužės mėnesį taikioje skandinavijoje kasdienybėje staiga pasireiškė totalizmo teroras, priepaūda, persekiojimai ir deportacijos.

Tais pačiais metais, kai Norvegija ir Danija pateko į totalizmo tamsybes, sovietiniai daliniai okupavo Švedijos kaimynius rytuose, tris nepriklausomas Baltijos respublikas — Estiją, Latviją ir Lietuvą. Jau 1939-ųjų rugpjūčio mėnesį Stalinas su Hitleriu sudarė sutartį, kurios slaptieji papildomi priedai buvo ženklas pradėti antrąjį pasaulinį karą, užpulti Suomiją ir okupuoti Baltijos valstybes.

Estams, latviams ir lietuviams, taiką mylinčioms ir vakarų kultūrai taip pat priklausantioms tautoms, padariniai

buvo siaubingi: šimtai tūkstančių buvo deportuoti, dešimtys tūkstančių kitų rizikavo savo gyvybe, kad pabėgtų. Pasipriešinimo kova su okupantais — Sovietų Sąjunga, nacių Vokietija ir vėl Sovietų Sąjunga — vyko Baltijos kraštuose tuo pačiu būdu, kaip Danijoje ir Norvegijoje. Dalis Baltijos kraštų gyventojų tęsė didvyrišką, nors beviltišką partizanų karą miškuose su daug stipresniu priešu ilgai dar ir šeštame dešimtmetyje.

Danija ir Norvegija atgavo savo laisvę 1945 metais, bet Estija, Latvija ir Lietuva net po 40 metų kenčia svetimos galybės okupaciją ir totalitinę terorą. Baltiečiai yra priversti matyti, kaip jų šalys paverčiamos ofensyvinio karo bazių sritimis prieš laisvąją Skandinaviją. Jų sūnūs verčiami mirti Kremliaus valdovų užpultame Afganistane. Baltijos kraštų okupacija tapo vieninteliu bendru hitlerizmo ir stalinizmo paminklu iš antrojo pasaulinio karo“.

Toliau Skandinavijos baltiečių komiteto kreipimesi rašoma apie naujus jo uždavinius. Komitetas drauge su Švedijos estų tautine taryba pasiuntė naujus raštus ir dokumentus žmogaus teisių ekspertų konferencijai Otavoje. Panašiai

Lietuva ir jos kardinolai

H. R. Gulbinowicz — kardinolas iš Buivydzų ir Šukiškių

BRONIUS KVIKLYS

Kardinolai yra labai svarbūs R. Katalikų Bendrijos dignitoriai ir todėl visos tautos nori turėti bent vieną kardinolą. Lietuva, rodosi, nebuvo iš tų laimingųjų ir kardinolų gausa pasigirti negali. Istorinės Lietuvos laikais tebuvo žinomas vienas Vilniaus vyskupas — Jurgis Radvila (1556—1600), turėjęs šį titulą, suteiktą 1583 m. Buvo gimęs Lukiškėse, taigi Vilniuje, mirė Romoje. Tai beveik „viskas“. Bet mūsų laikais spėjiojama, kad kardinolo titulai buvo duoti arkiv. Teofilui Matulioniui ir dabartiniam Vilniaus vyskupui (okupacinės valdžios nušalintam) Julijonui Steponavičiui. Jiedu buvo ir tebėra kai kieno minimi kaip kardinolai „in pectore“. Vadinasi, jeigu buvo nominuoti, tai nominacijos paslaptis tėra popiežių „širdyje“, viešai neskelbtini gal dėl kurių nors politinių priežasčių. Bet latvių kardinolas Vaivods buvo viešai paskelbtas ir tebėra gyvas, netgi nesuimtas. Taigi lietuvių džiaugsmas dėl „galimų kardinolų in pectoris“ negali būti tikras, nes tai yra maždaug tas pats, kaip pagal liaudies patarlę, „briedis miške“.

O vis dėlto Lietuvos žemėje gali gimti ir augti kardinolai. Štai š. m. balandžio mėn. pabaigoje Šv. Tėvas Jonas-Paulius II kardinolui pakėlė Henriką-Romaną Gulbinovičių ir paskelbė viešai, drauge su kitais 27 naujaisiais kardinolais.

Turime prieš akis Vatikano metrašį — „Annuario Pontificio“. Iš jo sužinojome, kad naujasis kardinolas Henryk Ro-

rengiamasi 35-kių valstybių atstovų susirinkimui Helsinkyje, kur šiemet rugpjūčio mėnesį bus paminėtos dešimtiosios Helsinkio Baigiamosio akto metinės.

Liepos 25 d. prasidės baltiečių jaunimo taikos ir laisvės žygis su Sov. Sąjungos teisimu Kopenhagoje. Liepos 26 d. iš Stockholmo išplauks žygio laivas Baltijos jūra. Stockholme įvyks seminaras apie Baltijos kraštų ateitį.

Visa tai turi priminti pasauliui ir sovietinei vyriausybei, kad Baltijos tautos nepalaužiamai siekia laisvės ir savarakiško apsisprendimo, reikalauja pašalinti branduolinius ginklus iš jų kraštų ir pareikšti, kad TAIKA Europoje neatškiriamai susijusi su žmogaus teisėmis ir demokratija Baltijos valstybėse. Lmb.

man Gulbinowicz yra gimęs 1928.X.17 „in Szukiszki, dioc. di Vilna“, vadinasi Šukiškių kaime, Vilniaus vyskupijoje. O Šukiškės priklauso Buivydzų parapijai. Taigi prie jos ir kiek sustokime.

Buivydziai yra įsikūrę kairiajame Neries krante, Vilniaus apskrityje, apie 35 km į rytus nuo mūsų sostinės. Dabar ši vietovė yra netoli sovietinių Lietuvos ir Gudijos respublikų ribos. Buivydzių dvaras bei palivarkas žinomas nuo XVII š. vidurio. 1785—1790 m. čia buvo pastatyta labai daili medinė aštuonkampio plano šventovė, ypatingas klasikinio meno kūriny, spėjama projektotas architekto L. Stuokos-Gucevičiaus. Atrodo, kad joje buvo pakrikštytas ir mūsų minimas kardinolas. Beje, ši šventovė 1982 m. neaiškiais aplinkybėmis sudegė ir, greičiausiai, nebus atstatyta. Šukiškių kaimas, kardinolo gimtinė, yra 7 km į vakarus nuo Buivydzų, 3 km nuo Neries, taigi apie 28 km nuo Vilniaus.

Buivydziai su apylinkėmis nuo amžių buvo lietuviški. Tačiau amžių slinktyje didelė gyventojų dalis aplenkė ar sulenkė. Lietuvių kalba XIX—XX š. sąvartoje dar buvo gyva, deja, daugiau kaip mokslininkų tyrinėjimo objektas. 1900 m. ją tyrinėjo ir tekstus užrašinėjo prancūzų mokslininkas Robertas Gauthiot (1876—1916). Čia jis porą mėnesių buvdamas surinko nemažai lietuvių tautosakos dalykų. Manoma, kad jis lankėsi ir Šukiškėse. Grįžęs į Prancūziją, parašė moksline studiją apie Buivydzų tarmę, paskelbė ją atskiru leidiniu ir gavo už jį mokslo laipsnį.

Ar Henriko Gulbinovičiaus tėvai dar mokoje lietuviškai, mums nėra žinoma. Jų šeimos kalba buvo lenkų. Vis dėlto Henrikas lietuviškai mokėsi pradžios mokykloje ir trumpą laiką lankė Vytauto Didžiojo gimnaziją Vilniuje. (Iš jos buvo perkeltas į lenkišką jėzuitų gimnaziją).

1946 m. Henriko tėvai repatriavo į Lenkiją. Ten Henrikas baigė gimnaziją ir Balstogėje atsteigtą Vilniaus kunigų seminariją, kurioje, kaip dalykas dėstoma ir lietuvių kalba. Tapęs kunigu, sielovados darbą dirbo Sokolkos dekanato parapijose. Po to trejetą metų studijas gilino Liublino katalikų universitete, kurį 1957 m. baigė moralinės teologijos daktaro laipsniu. Dėstė tikybą Baltstogės mokykloje. 1963 m. perkeltas į Olštyno vyskupijos kunigų semina-

riją profesoriatui. ėjo orefekto ir vicerektoriaus pareigas.

1970.II.8 H. R. Gulbinowicz konsekruotas vyskupu ir paskirtas Vilniaus arkivyskupijos pietinės (lenkiškosios) dalies apaštališkuoju administratorium. 1976 m. pakeltas Vroclavo arkivyskupu.

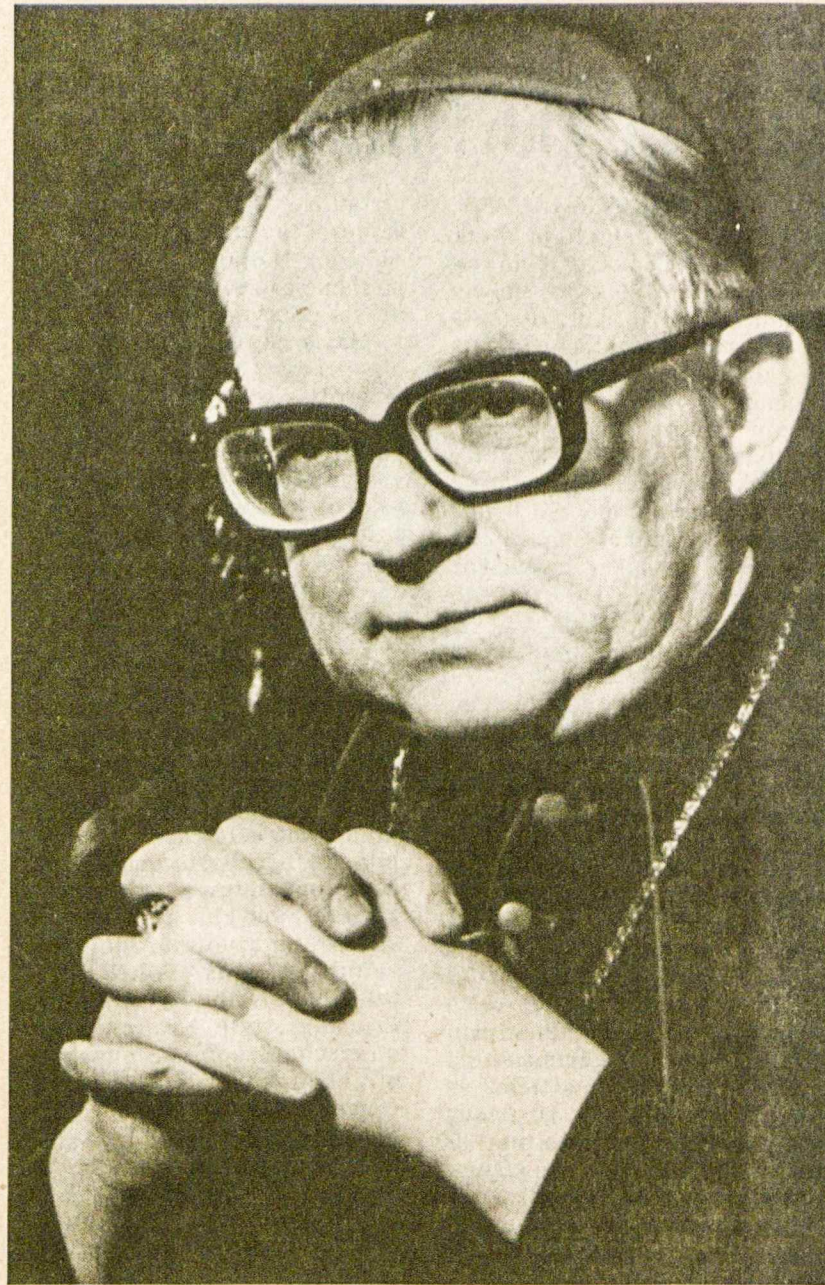
Kardinolas Gulbinowicz, greičiausiai būdamas lietuviškos kilmės, yra išaugęs lenkiškoje kultūroje. Turimomis žiniomis, lietuviams nebuvo svetimas. Kun. V. Rimšelis, MIC, ilgesnį laiką gyvenęs ir vėliau daug kartų buvęs Romoje, mums teigia, kad H. Gulbinowicz nevengęs kontaktų su lietuviiais. Žinoma, kad jis, lietuviams prašant Šv. Tėvą lietuviškų pamaldų Seinų katedroje, užtaręs pas savo gerą bičiulį popiežių Seinų lietuvius. Jis padėjęs ir Lenkijos lietuviams, jiems rūpinantis išleisti lietuvišką maldaknygę.

Neužmirštami jo labai glaudūs ryšiai su Lenkijos lietuviiais. 1984.II.25 arkiv. Gulbinowicz suruošė jo valdomoje Vroclavo katedroje labai įsimintiną Šv. Kazimiero 500 metų mirties sukakties minėjimą. Mišias jis celebravo su lietuviiais kunigais Alfonsu Jurkevičiumi ir Alfredu Rukšta (kun. A. Jurkevičių padarė kanauninku). Tada H. Gulbinowicz pasakė lenkų ir lietuvių kalbomis gražų pamokslą. Gausiai perpildytoje katedroje buvo ir apie 200 Lenkijos lietuvių. Jiems arkivyskupas skyrė specialų dėmesį. Pasibaigus Mišiomis, jis pakvietė lietuvius ateiti prie didžiojo altoriaus, kartu su jais nusifotografavo ir paklausė, ar Lietuvos vaikai moka savo tautinę giesmę „Lietuva, tėvyne mūsų“. Mokejo, sugiedoję... Buvę ir daugiau draugiškų ryšių.

Mus pasiekė žinios, kad kardinolas H. R. Gulbinowicz esąs labai artimas dabartinio Šv. Tėvo asmeninis draugas ir bendradarbis. Jis esąs pakviestas patarėju ar net trijose Vatikano kongregacijose, jų tarpe Rytų apeigų reikalams.

Taigi Lietuva ir išeivijos lietuvių gali džiaugtis, kad Lietuvos žemė išaugino greičiausiai lietuviškos kilmės aukštą dignitorį. Turėkime viltį, kad jis nepamirš gimtosios žemės tikinčiųjų vargų bei rūpesčių.

Rodosi, kad niekas iš mūsų dvasininkų ir katalikiškų organizacijų vadovų nėra užmezgę ryšių su kardinolu iš Šukiškių-Buivydzų žemės. Taigi nedaug ką apie jį ir žinome. O vis dėlto užmegzti ir palaikyti su juo ryšius vertėtų.

Vroclavo kardinolas HENRYK GULBINOWICZ, gimęs Vilniaus krašte — Šukiškių kaime, Buivydzų parapijoje, mokošis Vilniaus mieste

Newman Club TOURS 1985

Kelionė į Šv. Žemę ir Europą

3 savaitės — \$2,995.00. 1985 m. rugpjūčio 3-24

Viena, Miunchenas, Oberammergau, Garmsas, Insbrukas, Venecija, Florencija, Roma, Amanas, Jeruzalė, Nazaretas ir Galilėja, Haifa ir Karmelio kalnas, Cezarėja, Jafa, Tel-Avivas, Betanija, Jerichas, Mirties jūra, Jordano upė.

Įspūdingiausia gyvenimo kelionė - Tol. Rytai

2 savaitės — \$2,895.00. 1985 m. spalio 5-19

Tokijo, Singapūras, Hong Kongas, Honolulu

Kelionė į Šv. Žemę ir Romą. Kalėdos Betliejuje

2 savaitės - \$2,495.00. 1985 m. gruodžio 21 - 1986 m. sausio 4 Amanas, Petra, Jeruzalė, Betliejus, Nazaretas ir Galilėja, Haifa, Karmelio kalnas, Cezarėja, Jafa, Tel-Avivas, Jerichas, Mirties jūra, Jordano upė, Betanija, Roma ir Vatikanas

Smulkesnių informacijų teirautis:

Rev. Father J. Cullen, C.S.B., c/o St. Michael's College School, 1515 Bathurst St., Toronto, Ont. M5P 3H4. Tel. (416) 653-3180 arba:

GIDEON TRAVEL AGENCY

60 St.Clair Ave. East, Toronto, Ont. M4T 1N5

Tel. (416) 923-7337

ANTANAS MACEINA

Vargšai ir jų laisvinimas

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Tačiau svarbiausia, ką išlaisvinimo teologija praziūrėjo, vaizduodama Bažnyčią kaip kapitalistinę gamyklą, yra faktas, jog **Bažnyčioje neišvystė jokia proletariato klasė**. Išlaisvinimo teologija mielai kalba apie prispaustusius ir prispaudėjus, apie vargšus ir turtuolius. Nėra abejonės, kad ši schema ne kartą tinka ekonominei bei politinei santvarkai, ypač P. Amerikoje. Tačiau jei išlaisvinimo teologija į gamybos būdų vyksmą įtraukia ir Bažnyčią, tai tuomet ir Bažnyčioje savaime turėtų išsivystyti prispaudėjų ir prispaustųjų, turtuolių ir vargšų klasės. Betgi kur tokių klasių esama ir kokios jos yra?

Tiesia, Bažnyčia apima visas klases, tuo pačiu ir turtinguosius, ir varguolius, tačiau šios klasės ateina į Bažnyčią iš pasaulio, o ne kyla iš pačios Bažnyčios: **bažnytiniių** prispaudėjų ir prispaustųjų, **bažnytiniių** turtuolių ir vargšų nėra. O jei kas iš tikro yra prispaudėjas, tai tik ne dėl to, kad jis, L. Boffo žodžiais kalbant, turėtų „teologinių privilegijų“ (op. cit. p. 236) arba kad jis būtų „pasigrobes ir monopolizavęs visą religinę galią“ (op. cit. p. 210). Taip pat kas yra Bažnyčioje vargšas, tai irgi ne todėl, kad būtų nuskriaustas, skirstant „dvasinės gamybos“ gėrybes. Ir kaip tai būtų įmanoma? Argi išlaisvinimo teologai mano, jog dvasišką pasilaiko sau daugiau dieviškųjų malonių, negu jų teikia pasauliškais, tai „konsumentų klasei“? Ar ši lygiagretė tarp kapitalistų-buržuų ekonomiška socialinėje srityje ir dvasiškų-hierarchų religiška bažnytinėje srityje nėra išmonė ir net nesamone?

Prispaudėjas-prispaustasis, turtuolis-vargšas yra iš esmės **profaninės** sąvokos, visados liekančios už šventyklos durų. Bažnyčioje, kaip Viešpaties šventykloje, jos neturi ne tik jokios prasmės, bet ir jokio tikrovinio atitikmens. Jei vyskupas turi Kunigystės sakramento pilnybę, tai dar anaipol nereiškia, kad jis yra „malonių kapitalistas“, o paprastas pakrikštytas pasauliškis yra „malonių vargšas“. Bažnyčioje nėra dvasinių „priemiesčių“ (favelas, barrios) su „malonių proletariatu“ lūšnėlėmis. Štai ko išlaisvinimo teologija ne-

pastebėjo, nuolatos kalbėdama apie viršenybės santykius (hierarchiją-pasauliškiai) Bažnyčioje. O šis nepastabumas ir padaro Bažnyčios vaizdą kreivą ir net utopinį, su kuriuo kovoti yra taip pat utopiška.

Nuosekliai tad Tikėjimo kongregacijos instrukcija ir priklaša išlaisvinimo teologijai, esą ši „sunaikinanti Bažnyčią jos tikrovėje, kurią sudaro Dievo malonės dovana ir tikėjimo paslaptis“ (IX, 8). Perkėlus klasių buvimą ir jų kovą į Bažnyčią, „darosi abejotina sakramentinė ir hierarchinė jos sąranga. Tuomet hierarchija ir mokomasis autoritetas savaime virsta valdančiosios klasės atstovais, su kuriais privalo kovoti“ (IX, 13). Nes išlaisvinimo teologai yra įsitikinę, jog valdančiosios klasės atversti (metanoia) neįmanoma: „Kiekviena institucija, — sako L. Boffas, — linksta tapti valdžios sistema, kuri nustelbia kurybiškumą ir kritiką (op. cit. p. 95)... Pati savaime valdžia niekad nesitraukia (p. 106)... Valdžios logika yra vis daugiau valdžios“ (p. 102). Nuosekliai tad Boffas ir teigia, kad Bažnyčia, kilusi iš atsiskyrimo nuo sinagogos, dabar „pati yra tykoma pavojaus virsti sinagoga, vadinasi, didžiule sekta, kurioje viską kontroliuoja dvasiška“ (p. 102).

Klasių bei jų kovos principas Bažnyčioje yra daugiau nei tik hierarchų gyvenimo ar elgesio kritika, kuri visais amžiais yra buvusi. Klasių kovos principo taikymas Bažnyčiai savaime veda, kaip ir Tikėjimo kongregacijos instrukcija nurodo, į pažiūrą bei praktiką, „kad liaudis (das Volk) yra bažnytiniių pareigų (Aemter) šaltinis ir kad todėl ji pati gali rinktis pareigūnus pagal savo istorinį ir revoliucinį pašaukimą“ (IX, 13). Vadinamosios „liaudies bendrijos“ (apie jas kiek vėliau), kurių tinklas P. Amerikoje vis tankėja, kaip tik ir yra vargšų klasės organizavimosi pasekmė, o tuo pačiu ir pirmas, pasak išlaisvinimo teologijos, žingsnis išsivaduoti ne tik iš ekonominės bei socialinės, bet ir iš bažnytinės prispaudos.

3. Išlaisvinimo samprata

Jei tad P. Amerika iš tikro yra „vargšų kraštas“, tai savaime aišku, kad šio krašto laisvinimas iš vargo yra pats artimas ir aktualusis uždavinys. Antra vertus, jei P. Amerikos vargas yra „neteisybės būklės“ pasekmė, tai irgi savaime aišku, jog jis liečia ne tik valstybę, bet ir Bažnyčią, kadangi teisybė yra Evangelijos sąvoka: ji yra ne tik eschatologinis lūkestis (plg.

2 Pt 3,13; Apr 21,4), bet ir krikščioniškosios dabarties pareiga (plg. Mt 5,10; 23,23; Lk 11,42). Tuo būdu teologinė kategorija yra ne tik vargšai kaip tikrybė, bet ir išlaisvinimas kaip siekis.

Tai ypač aiškiai nurodė Brazilijos šiaurričių vyskupas 1973 metais: „Mes esame tarnai ir bažnytiniai išlaisvinimo pareigūnai (Amstraeager)... Mes priimame reikalavimus šiaurrietiškio žmogaus, kuris šaukiasi šios išlaisvinimo tarnybos, kad ji dalintųsi su juo teisybės alkiu.“⁴⁵ Šie vyskupų žodžiai yra ne tik loginė, bet ir būtina praktinė išvada. Stodama vargšų pusėn, Bažnyčia tuo pačiu stoja ir jų išlaisvinimo pusėn.

Lieka neatsakytas tik klausimas, **kokių būdu** šis išlaisvinimas privalėtų būti vykdomas. Apsispresti už vargšus, net ir suprantant juos kaip klasę, yra lengviau, negu apsispresti už išlaisvinimą, kadangi šis apsisprendimas reikalauja jau visiškai konkretaus būdo ir konkrečių priemonių išlaisvinimui vykdyti, jei nenorima tūščiadžiūti. Kokių kelių tad eiti išlaisvinimo link: keičiant visų pirmą **asmenį**, kad jis pakeistų ir visuomeninę struktūrą, ar keičiant visų pirmą visuomeninę **struktūrą**, kad iš jos išaugtų ir perkeistas asmuo?

Tai pagrindinis klausimas, į kurį tikro atsakymo neduoda nei išlaisvinimo teologija, nei jo nėra davusi ankstesnė europinė teologija. Tikėjimo kongregacijos instrukcija linksta pabrėžti asmens pirmenybę: „Blogio šaknys glūdi laisvame ir atsakingame asmenyje“ (IV, 15). Taigi tik jas išrovus, būtų galima kalbėti apie visuomenės pakeitimą. „Naujojo Testamento apreiškimas moko, — skaitome toliau minėtoje instrukcijoje, — kad nuodėmė yra pats giliausias blogis, paliečias žmogų jo asmens viduje. Todėl pirmiečiai išlaisvinimas kaip išeitis taškas visiems kitiems laisvinimams yra išlaisvinimas iš nuodėmės (IV, 12)... Nevailia rasti blogio pirmoj eilėj ar vien tiktaiki ekonominėse bei politinėse struktūrose, tarsi visos kitos blogybės savo priežastį ir šaltinį turėtų šiose struktūrose, taip kad naujo žmogaus kūrimas priklausytų nuo kitokių struktūrų kūrimo (IV, 15)... Būtinybė iš pagrindų reformuoti tas struktūras, kurios kildina skurdą ir yra prievartos išraiška, neprivalo mūsų suklaidinti praziūrint, kad neteisybė slypi žmogaus širdyje“ (XI, 8).

Net ir minėti Brazilijos šiaurričių vyskupai linksta į asmens pirmenybę ryšium su visuomene, nors ir skel-

biasi esą „išlaisvinimo tarnai“: „Kaip išlaisvinimo pareigūnai, — rašo jie savo komunikate, — mes privalome visų pirma keisti patys save, kad galėtume geriau tarnauti“, keičiant visuomenę (op. cit. p. 472).

Bet kaip tik šią pirmenybę ir neigia išlaisvinimo teologija. Be abejonės, būtume šiai teologijai neteisingi, jei prikištume, esą ji pamirštanti nuodėmės galią asmenyje ir nesistengianti keisti asmens. Ne! Ji tik neužsklendžia nuodėmės asmenyje, o regi jos apraiškas bei pasekmes ir visuomenėje („socialinė nuodėmė“, nepriklausoma nuo asmens valios). Svarbiausia gi, kad išlaisvinimo teologija patį išlaisvinimą iš nuodėmės išganymo prasme **susociologina**: išganymas, buvęs įprastinėje teologijoje grynai teologinė kategorija, išlaisvinimo teologijoje įgyja **sociologinio** pobūdžio.

G. Gutierrez, sakysime, teigia, kai „išganymas — bent iš pradžių — privalo įtaigauti ir žemiškojo gyvenimo keitimą“ (p. 17). Jis nesąs grynai atgamtinis dalykas. „Jis veikia jau dabar ir čia pat, keisdamas žmogiškąją būseną“ (t.p.), taigi ir visuomenę. Ir atvirkščiai, „kiekviena pastanga kurti teisingą bendruomenę yra laisvinimas ir tuo pačiu jau išganomasis darbas“.⁴⁶ Prigimtines ir atgamtines negalima esą interpretuoti kaip dviejų perskirtų plotmių, būtent kaip kelio (via) ir tikslo (terminus) juodvi siejasi viena su kita labai ankštai ir įtaigauja viena kitą. Tikslo pasprendžia **kelį**, nes, tik tikru keliu einant, galima tikslą pasiekti. Savo ruožtu kelias apsprendžia **tikslo**, nes klampus kelias neartina prie tikslo, kadangi kelias visados yra istorinis, vadinasi aprėžtas **laiko**. Atskiram žmogui — asmeniui nėra duota tūkstančių metų, kad jis taptų šventas, gulėdamas savo vočių puliuose prie turtoolio vartų. Todėl išlaisvinimo teologai, neneigdami nuodėmės grėsmingos galios asmeniui, vis dėlto telkia savo dėmesį aplink visuomenines pakaitas: jų stingingi, konkrečioje būklėje neįmanoma keisti ne asmens. „Išganymas, sako G. Hasenbuettlis, galioja ne tik visiems žmonėms, bet ir visam **žmogui**, vadinasi, ir kūninei bei visuomeninei jo sričiai, nes žmogus esmiškai yra kūniškai-dvasinė ir visuomeninė būtybė. Tad ir išlaisvinimas, krikščioniškai suprastas, privalo būti pradėtas visose plotmėse: kultūrinėje, ūkinėje, bendruomeninėje, socialinėje, gamtamokslinėje, politinėje, bažnytinėje, o taip pat ir teologinėje. Atsiradus neteisybės būklei, pirmiečiai teologinio darbo uždavinys yra pašalinti neteisybę“.⁴⁷

(Bus daugiau)

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

BAUSMĖS GIRTUOKLIAMS

Birželio 1 d. įsigaliojo Maskvoje priimtas aukščiausio sovieto įsakas "Dėl kovos su girtavimu sustiprinimo". Praktiškai tai reiškia didesnes bausmes girtuokliams. Už pasirodymą neblaiviam ar girtavimą viešojoje vietoje numatyta piniginė bausmė nuo 20 iki 30 rublių. Tiems, kurie tokius veiksmus pakartoja vienerių metų laikotarpyje, reikės mokėti nuo 30 iki 50 rublių. Nubausti trečią kartą susilauks nuo 50 iki 100 rublių baudos arba pataisos darbų iki dviejų mėnesių. Iš uždariojams bus atskaityta 20%. Kai tokia bausmė atrodo nepakankama, ją galima pakeisti kalėjimu iki 15 dienų. Už atėjimą darban girtam arba gėrimą darbovietėje dabar reikės mokėti baudą nuo 30 iki 50 rublių. Darbų vadovų, kurie geria su dirbančiais arba stengiasi tą geriausia nusišlepti, laukia administracinė nuobauda nuo 50 iki 100 rublių. Ją teks mokėti ir tais atvejais, kai girtas žmogus nepašalinamas iš darbo. Sustiprintos ir bausmės už gėrimą su paaukliais. Tėvams ir kitiems asmenims, geriantiems su paaukliais, numatyta bausmė nuo 50 iki 100 rublių. Iš savo kišenės mokes ir tėvai, kai jų vaikai, dar neturintys 16 metų amžiaus, pasirodys girti viešose vietose arba viešai gers. Tokiu atveju bausmė sieks 50 rublių. Dar griežčiau bus baudžiami asmenys, nugarde nepilnametį savo pavaldinį. Jie gali susilaukti laisvės atėmimo penkeriems metams, pinigines baudos iki 300 rublių. Žymiai sustiprintos bausmės už naminės degtinės gamimą ir jos įsigijimą. Tokios degtinės pirkėjų laukia bausmė nuo 30 iki 100 rublių. Griežčiau bus taikomos priverčiamosios medicininio pobūdžio priemonės alkoholiškams, dažniau jiems bus apribojamas veiksmumas. Pernai Lietuvoje buvo užregistruota keli tūkstantiai piktybiškų girtuoklių, bet tik 2.000 buvo nukreipti priverstiniam gydymui, o veiksmumas apribotas vos keturiasdešimčiai alkoholiškų.

GIRTUOKLIAI VILNIUJE

"Tiesos" korespondentas Arnoldas Čaikovskis, pavažinęs su milicininkais, paskelbė reportažą "Girtas gatvėje dienos vidury". Prie "Žirmūnų" paroduvėms buvo rastas ant suoliuko besitaikantis užmigti apželdinimo tresto girininkijos darbininkas Stasys Tolvaša. Blaivykloje taip pat atsidūrė niekur nedirbantis Leonas Lauskauskas, miegojęs ant suolo Kęstutio gatvėje. Milicininkai apklausinėjo ir sulaukė vaisių daržovių bazės krovėją Česlovą Aleksūną, skęstančiųjų gelbėjimo posto darbuotojus Artūrą Jakovlevą ir Anatolijų Velicką, besimokantį vairuoti Kazimierą Fedorovičių. Valakampių paplūdimyje budėjo jau gero kaimo įgėręs gelbėtojas Arkadijus Ryžkovas. Neblaivus buvo ir tą dieną nedirbęs gelbėtojas Viktoras Kutka. Valakampių paplūdimyje gelbėtojai dažnai

girtauja. Moteris rauda, kad vaikėžas pavogė jos pinigėlių ir pabėgo. Dabar ji neturi pinigų namo grįžti. Valakampių miškelyje pagyvenę vyrai lošia kortomis iš pinigų. Pernai vienas čia pralose 3.000 rublių ir gavo širdies smūgį. Blaivyklon jau atvežta 19 asmenų, tarp kurių yra ir trys moterys. Siemet į blaivyklą pateko 21 moteris. Blaivyklos paslaugos kainuoja 20 rublių. Dažniausi jos svečiai yra asmenys nuo 28 iki 45 metų, 38,6% turi vidurinę išsilavinimą. Blaivyklon mažiausiai pilielčių patenka šeštadieniais ir sekmadieniais, daugiausia — penktadieniais.

KIAULĖ ANT STOGO

Jūra Baužytė "Tiesos" 114 nr. aptaria naujas tradicijas. Seniau, ypač kaime, virš naujų namų stogų grebėstų dažnai kabėdavo pabaigtųjų vainikai. Jokūbavo mokyklos priestatas susilaukė ne žuolų ar klevų lapų vainiko, o... iš faneros išpjautos, juodai nudažytos kiaulės. Priestatą statė Kretingos rajono mechanizuotos kolonos statybininkai, kuriems talkino subrangovai iš Telšių ir Jūrės. Mokyklos direktorius Ignas Keblys pasakojo, kad vos surentus namo sienas, grupelėmis pas jį pradėjo eiti statybininkai, reikalaujami kuo nors stipresniu "aplaistyti" pastatą. Kai jis neparūpino degtinės, ant stogo staiga atsirado degloji. "Įzeistieji" atsilygino už jų triuš "neįvertinimą". Laimėjo direktorius, degtinės reikalavusius statybininkus privertęs ištaisyti pačių padarytą broką.

KETVIRTASIS SEMESTRAS

Moksleivių vasaros atostogos yra vadinamos ketvirtuoju semestru, nes jas jiem tenka praleisti darbo ir poilsio stovyklose. Šią vasarą veiks 539 tokios stovyklos, kuriose dirbs bei išsilaisvės beveik 50.000 vyresniųjų klasių moksleivių. Kaimo mokyklų 25.500 moksleivių įsijungs į 584 gamybinės brigadas, 24.700 — į 454 darbo būrius. Pasak komjaunimo centro komiteto sekretoriaus Stanislovo Vaškevičienės, ir darbus įvairiose liaudies ūkio šakose įsijungs apie 150.000 mokinių. Planuojamų atlikti darbų vertė — apie tryliką su puse milijono rublių. Lietuvos moksleiviams taigai teks dirbti R. Vokietijoje ir kitose respublikose. Lietuvon atvyks darbo būriai iš Estijos, Gruzijos, Armėnijos, Stavropolio ir kitų vietovių. Poilsis bus susietas su propaganda. Bus organizuojami "žygiai sovietinės liaudies kovų ir darbo šlovės vietomis", sovietų karių kapinių tvarkymas, susitikimai su gamybos pirmūnais. Neužmirštamas ir Sovietų Sąjungos II D. karo pergalės keturiasdešimtmetis, sovietinės Lietuvos 45 metų sukaktis. Eš daugelis moksleivių grupių į savo narių sąrašus įsirašė sovietinius didvyrius. Tokių grupių atlyginimais bus atiduoti kompartijos įsteigtam sovietinės "taikos" fondui.

V. Kst.

Sibirinių tremimų minėjimo procesija Ontario Delhi mieste, kurioje dalyvavo ir kanadiečių organizacijų atstovai su savo vėliavomis bei vainiku prie Lietuvos kankinių kryžiaus

Demonstracija Edmontone

Švedo paskaita ir pavergtųjų reikalavimai

Edmontono laisvės taryba pradėjo organizuoti prieš pusant metų. Jai priklauso šių tautybų organizacijos: čekų, kroatų, latvių, lenkų, lietuvių, vengrų ir ukrainiečių.

Pirmas projektas buvo pakviestas specialisto psichologinio sovietų karo prieš Vakarus — švedo rašytojo B. Haggmano. Bet reikėjo į tarybos veiklą įjungti ir demonstraciją prieš atvykstančių Kremliaus politbiuro narių Anatolij Vorotnikovą. Gegužės 28 d. atvykęs Haggmanas skaitė paskaitą gegužės 29 d., o 30 d. įvyko demonstracija prie miesto rotušės.

Daug kas galėtų sakyti, kad naujai įsteigtos organizacijos iš karto du darbai pareikalavo per daug pastangų. Pagal spaudos atsiliepimus, visuomenę domino ne paskaitininko gerai paruošta kalba, bet prieš Vorotnikovą nukreipta demonstracija, kuri sujungdino televiziją ir vietos spaudą.

Demonstracija, kuri prasidėjo prieš 8 v.v. sutapo su paskutinėmis "Stanley Cup" rungtynėmis. Nepaisant to ir nepalankaus oro (niūkės ir lynojų), susirinko demonstruoti per 500 asmenų. Įvadinį žodį apie sovietų žiaurumus prieš pavergtas tautas už geležinės uždangos tarė Laisvės tarybos pirm. Ihor Broda (ukrainietis), ragindamas, kad abi Kanados valdžios — federacinė ir provincinė reikalautų iš sovietų daugiau laisvės ir žmogaus teisių. Apie komunizmo nusikaltimus kalbėjo vengrų atstovas, o po jo — visu šeši atstovai apie dabartinę būklę savo kraštuose.

Edmontono laisvės tarybos surengtoje demonstracijoje 1985.V.30 prieš sovietinę vergiją Rytų Europoje buvo padėtas vainikas prie paminklo žuvusiems, prisimenant pavergtų tautų laisvės kovotojus

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavyse namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto. Liepos-rugpjūčio mėn. uždaryta.

AKTYVAI PER 22 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:	IMAME UŽ:
indėlius (P.C.A.)	5% nekiln. turto pask.
santapas	6 1/4% asmeninės paskolas
kasdieninės palūkanas	
už santaupas	5 1/4% Nemokamas pilnas
term. indėlius 1 m.	9 1/4% nemokama narių gyvybės
term. indėlius 3 m.	10% drauda pagal santaupų
reg. pensijų fondo	7 1/4% dydį iki \$2.000.
90 dienų indėlius	8 1/4% Nemokama asmeninių
(minimum \$5.000)	paskolų drauda iki \$10.000.
Reg. pensijų 1 m.	9 1/4%

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Broklino Kultūros židinyje birželio 9 d. prisimintas prieš vienerius metus miręs rašytojas ir knygų leidėjas Stepas Zbarskas. Mišias atnašavo kun. Leonardas Andriekus, OFM. Akademinei daliai vadovavo Paulius Jurkus, supažindinęs dalyvius su velionies parašytomis knygomis Lietuvoje ir išeivijoje, gausiais jo leidyklos leidiniais lietuvių ir kitomis kalbomis. Lietuvos nepriklausomybės fondo pastangomis išleistas dr. Alberto Geručio veikalas "Lithuania 700 Years" su silaukė net šešių laidų. Velionies kūrybos ištraukas skaitė aktorius Vitalis Žukauskas. Dukra Nijolė padėjo visiems už tėvo prisiminimą, jo Lietuvai atliktų darbų įvertinimą.

Vysk. Paulius Baltakis, OFM, grįždamas iš Australijos, apylankė Honolulu lietuvių. Ten yra tik kelios grynai lietuviškos šeimos. Lietuvių skaičius siekia kelias dešimtis, įskaitius antros ir trečios kartos Amerikoje gimusius lietuvių bei jų mišrias šeimas. Jis taigai apylankė lietuvių seselę Serapiną (Mariją Maziliauskaitę), kuri jau 48 metus gyvena Havajuose ir priklauso Švenčiausių Širdžių vienuolių. Ji tada kaip tik šventė aukštinę vienuolinio gyvenimo sukaktį. Seselė Serapina gimė 1907 m. liepos 10 d. Mergtrakių kaime, Suvalkų aps. Prieš 1 D. karą atvyko į Kalvariją. Iš ten pasitraukė Rusijon, į Lietuvą grįžo 1918 m. Iš Lietuvos išvažiavo Olandijon 1932 m. ir įstojo Švenčiausių Širdžių vienuolijon, noviciatą atliko Prancūzijoje, vienuoliškus įžadus padarė 1935 m. vasario 12 d., į Havajus atvyko 1937 m. kovo 14 d. Iki 1972 m. dirbo mokytoja. Jos vienuolinio gyvenimo 50 metų sukaktis paminėti vienuolynė. Atskiras pagerbtuves surengė ir Honolulu lietuviai š. m. vasario 17 d. Dalyvavo apie 20 lietuviškos kilmės asmenų, kurie pasveikino savo tautietį, jai padainavo lietuviškų dainų.

Niujorko lietuvių "Laisvės" saleje gegužės 5 d. paminėtas sovietinės pergalės II D. karo keturiasdešimtmetis. Propagandinį žodį tarė komunistinio "Laisvės" laikraščio direktorių tarybos pirm. Povilas Vėnta. Minėjime dalyvavo nemažai iš okupuotos Lietuvos atvykusių turistų. Jų vardu sveikino: okupuotos Lietuvos draugystės ir kultūrinių ryšių su užsienio šalimis prezidento pirm. R. Petrauskas, vilniškės kompartijos centro komiteto užsienio ryšių skyriaus vedėjas pavaduotojas J. V. Paleckis, Sovietų Sąjungos ambasados Vašingtone I sekr. V. Sakalauskas. Meninę programą atliko "Aido" choras, kuriam talkino Vilniaus operos sol. Vladas Prudnikovas, Vilniaus konservatorijoje dainavimą studijuojanti Sigutė Trikamaitė ir pianistė Nijolė Ralytė, savo eilėrašius skaitęs Mykolas Karčias.

Urugvajus

Motinos diena paminėta gegužės 4. Minėjimas pradėtas pamaldomis. Pagerbtuves motinoms parapijos saleje surengė Katalikų moterų draugija. Gėlių puokščių susilaukė draugijai ilgus metus priklausančios trys motinos — Ona Debesienė, Uršulė Godienė, Veronika Vidzienė. Nebuvo užmiršta ir jauniausioji motina Eugenija Jospionienė, gavusi gražią gėlę. Motinoms skirtus savo eilėrašius deklamavo Viktorija Kaminskienė. Meninė minėjimo dalis įvyko Urugvajaus lietuvių kultūros draugijos rūmuose. Gražų sveikinimo žodį tarė pirm. Lida Patrauskaitė-Olivera. Mažieji "Rintukai" inscenuavo dainą "Skrido uodas per girią". Mažiausieji vaikai šoko "Ant melsvo ežero bangų", didesnieji — "Žilviti". Vaikų programą paruošė E. Jospionienė ir V. Dorelis. Kelis tautinius šokius atliko "Jaunasis žuolynas". Buvo surengtas ir murgėlių konkursas. Kadangi gražiausių vertintojams sunku buvo išrinkti, visi dalyviai gavo po dovaną.

Australija

Bendras baltiečių tremimo Sibirian minėjimas birželio 16 d. Sydnejuje įvyko Latvių namuose. Jame dalyvavo keli parlamentarai ir nemažai kitų tautybų kvietinių svečių. Paskaitė skaitė "Baltic News" red. Algis Taškūnas, vaizdžiai atkurdamas masinių tremimų atneštas siaubo dienas, dabartinį Baltijos tautų vargą sovietinėje priešpaujoje. Įdomus buvo du kartus Sibirian ištremtos estės Rutt Eliaser žodis. Prieš ketletą me-

tų ji pasiekė Švediją ir savo išpučius iš Sibiro išleido estų kalba Stockholme. Koncertinę dalį atliko mišrūs latvių ir lietuvių chorai, styginė latvių trijulė, iš N. Zelandijos koncertų serijai atvykusi estė sol. A. Res-sar-Langston, sopranas. Lietuvių choras "Daina", vadovaujamas Broniaus Kiverio ir Birutės Aleknaitytės, programon įsijungė su J. Naujalio "Malda už tėvynę", S. Gailevičiaus "Toli, toli", S. Šimkaus "Lietuviais esame mes gime". Aptemdytoje scenoje simboliškai buvo prisiminta kiekvienos tautybės 12 tremtinių. Neužmiršti ir sąžinės kaliniai, uždaryti sovietinėse vergų stovyklose.

Britanija

A. a. Bronius Daunoras, žurnalistas ir rašytojas, ištiktas širdies smūgio, mirė Londone birželio 7 d. Velionis gimė 1906 m. spalio 19 d. Vadokliuose, Panevėžio aps. Mokslii Panevėžio gimnazijoje, baigė Kauno mokytojų profesinės sąjungos gimnaziją. Iki 1940 m. dirbo "Lietuvos aidą" administracijoje, studijavo Vytauto D. universiteto teisių ir humanitarinių mokslų fakultetuose. Pirmosios sovietinės okupacijos metais buvo suimtas ir kalinamas. 1941-42 m. dirbo "Ukininko patarėjo" ir "Sodybos" redakcijose. 1943-44 m. leido ir redagavo dienraštį "Ateitis", vėliau — savaitraštį "Lietuviai" Berlyne. persikėlęs Anglijon 1947 m., įsikūrė Koverntyje. Ten įstaitė spaustuvelę, leido "Apuoką" ir "Klajūną". Londone velionis nuo 1952 m. rugsėjo 1 d. redagavo "Britanijos lietuvių", vėliau tapusį "Europos lietuvių". Tad jis pagrįstai laikomas šio vis dar gyvo Europos lietuvių savaitraščio pirmuoju redaktoriumi. Iš redakcijos pasitraukė 1957 m. pradžioje. Velionis taigai rašė tokią apysaką, kaip "Čekisto namuose", "Neramų buvo Laisvės alejoje", "Preferansas tamsoje", "Mėlyna suknelė", "Medinė širdis". Išaugino keturias dukras, kurios dabar su savo lietuviškomis šeimomis gyvena Anglijoje ir Venezueloje. Palaidotas East Sheen kapinėse birželio 14 d. iš vietinės anglų katalikų šventovės. Kapinėse pagrindinį atsisveikinimo žodį tarė buvęs ilgametis velionies bendradarbis M. Bajorinas.

Vokietija

Saro krašto katalikų akademija ir radiofonas gegužės 22 d. Trierio mieste surengė lietuvių vakarą. Meninei programai atlikti Vasario 16 gimnazijos moksleivių grupė, vadovaujama muz. A. Paltino ir vicedir. R. Tesnau. Moksleiviai padainavo tris liaudies dainas, o akademijos docentas pasveikino susirinkusius dalyvius, supažindino su numatyta programa. Paskaitą "Lietuva — galimybės išsilaikyti Katalikų Bendrijai ateistinėje aplinkoje" skaitė iš Stutgarto atvykęs kun. Kazimieras Senkus. Vakaro dalyvius jis supažindino su religinei praktikai daromais suvaržymais, tikinčiųjų, kunigų ir vyskupų persekiojimais, teismais, šventovių ir seminarijų uždarymais. Vis dėlto nuo 1964 m. jautiamas didesnis viešas pasauliečių ir kunigų pasipriešinimas valdžios pareigūnams. Reikalaujama, kad būtų leista atstatyti šventoves, padidinti kunigų seminarijos auklėtinių skaičių. Rašomi memorandumai, surenkami tūkstantai parašų, organizuojami iškilmingi at-laidai, drąsiau pasisakoma pamoksluose ir teismuose. Nors persekiojimams nemažėja, kun. K. Senkus tiki, kad Katalikų Bendrija išliks nepalaužta, nes visa komunistinė ideologija stovi ant silpnų pagrindų, melo ir sąvės apgaudinėjimo. Paskaita sudomino vokiečius. Jie norėjo žinoti, kaip lietuviai atsi-rado V. Vokietijoje, koks yra Katalikų Bendrijos Lietuvoje vaidmuo tautiniuose ir politiniuose reikaluose, koks katalikų ir protestantų santykis. Po diskusijų visi buvo pavaišinti lietuviškais koldūnais, pagamintais Vasario 16 gimnazijos virtuvėje. Gimnazijos moksleiviai vakarą užbaigė lietuviškų dainų ir šokių pynę. Lietuvių kultūros instituto pastangomis akademijos patalpose buvo surengtos dvi parodos. A. Gri-nienė pasirūpino paroda, kuri plakatais vaizdavo Katalikų Bendrijos būklę sovietų okupuotoje Lietuvoje. Antroji buvo lietuvių liaudies meno paroda su įvairiais audiniais, lovatiesėmis, rankšluosčiais, tautinėmis juostomis, lietuviškomis lėlėmis, medžio drožiniais, gintaro dirbiniais, velykiniais margučiais.

AUDRA Travel
Kviečia keliauti kartu!!!
1985 metų
KELIONĖS Į LIETUVĄ

Išvyksta	Grįžta
Rugpjūčio 12	Rugpjūčio 28
Rugsėjo 3	Rugsėjo 11 ar 17
Spalio 4	Spalio 20
Gruodžio 20	Sausio 5

*Gauta papildomų vietų ekskursijai liepos 16 dieną.
Norinčius vykti kviečiame skubiai registruotis.*

Kelionės į kitas pasaulio šalis

AUSTRALIJA - gruodžio 19 - sausio 11
BRAZILIJĄ, ARGENTINĄ - datos bus skelbiamos

Mūsų įstaigoje

- Sutvarkomi dokumentai iškvietimams.
- Tarpininkaujama suteikiant giminėms Lietuvoje labai naudingą finansinę paramą nuperkant automobilius, kooperatinius butus bei tvarkant palikimus.

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.

Smulkesnes informacijas teikia
AUDRONĖ arba JURATĖ adresu:
1576 Bloor St. W., Toronto, Ont., Canada, M6P 1A4
(Priešais Lietuvių namus)
Tel. (416) 532-8772 arba (416) 537-3060
Telex 06-986766 TOR
Kelionių įstaigos registracijos numeris — 2159872

Hamilton, Ontario

VYSK. M. VALANČIAUS MOKYKLOS lietuvių kursų studentai surengė išvyką į Tamošaičių sodybą netoli Kingstono birželio 15 d. Šeiminingai filmavo mokinius, šokančius, dainuojančius, besilinksminančius. Mokiniai taip pat aplankė Kingstono kelias istorines vietas.

LIETUVIŠKAI NEKALBANTIEMS lietuvių kalbos kursai prasidės š. m. rugsėjo pabaigoje, jeigu susidarys bent 15 mokinių grupė. Prašome registruotis iš anksto pas Vidą Stanevičienę, tel. 627-0624 vakarais.

LIETUVIAI MOKSLEIVIAI Šv. Marijos gimnazijoje gavo 1984-1985 mokslo metų žymes už savo veiklumą. Danutė Grajauskaitė — už dalyvavimą mokinių valdyboje ir pirmininkavimą gimnastikos komitetui, Onutė Žukauskaitė — už išdindinkus pareigas valdyboje, Robertas Otto — už geriausią žaidimą vyriausių berniukų krepšinio komandoje, Onutė Stanevičiūtė — už geriausią žaidimą jaunesniųjų mergaičių krepšinio komandoje.

DALIA (GRAJAUSKAITE) IR JONAS TRUMPICKAI susilaukė naujagimio — Justino-Jono birželio 16 d. Sesutė Vanesa džiaugiasi nauju broliuku. V. S.

(Nukelta į 8-tą psl.)

Sukaktuviniame Toronto "Gintaro" koncerte ŽIBUTĖ ŠILININKAITĖ guodžia šokėją INDRE FREIMANAITE užscenėje prieš išeinant scenon, kurią stebėjo gausūs žiūrovai

Nuotr. O. Burzdžiaus

JAVIMŲ ŽIBURIAI

Redaguoja Rūta Girdauskaitė

Baltiečių jaunimo kongresas Dainavoje

Idomos paskaitos apie Baltijos kraštus, malonios pramogos. Estai ir latviai giedojo Lietuvos himną

Šią vasarą pirmą kartą man teko dalyvauti baltiečių jaunimo kongrese Dainavos stovyklavietėje birželio 13-16 dienomis. Programa buvo gerai paruošta, paskaitos buvo labai įdomios ir daug ką sužinojau.

Šeštadienį iš ryto kalbėjo dr. Antanas Klimas tema "Language Problems in the Baltic States". Jis išaiškino sovietų rusinimo pastangas Baltijos kraštuose ir jų poveikį lietuvių, latvių ir estų kalboms. Buvo paminėta, kad Lietuvoje lietuvių kalbos padėtis žymiai pablogėjo nuo 1979 m., kai įvyko Taškento konferencija, kurioje buvo įvesta stipresnė rusinimo programa, sustiprintas rusų kalbos vartojimas mokyklose.

Latvis Maris Graidins kalbėjo tema "Laisvės ir taikos laivo ekskursija" (Baltic Peace and Freedom Cruise), kuri įvyks Baltijos jūroje š. m. liepos 25-31 d.d. Ekskursijos tikslas — atkreipti pasaulio dėmesį į žmogaus ir tautos teisių laužymą okupuotuose Baltijos kraštuose ir baltiečių kovą prieš okupantus. Ekskursijos programą iš dalies sudaro baltiečių rengiamas teismas sovietams Kopenhagoje, demonstracijos, spaudos konferencijos, kultūriniai pasirodymai, sporto varžybos ir paskaitos žymių kalbėtojų bei mokslininkų. M. Graidins aiškino, kad yra pasaulinio masto žurnalistų, užsiregistravusių dalyvauti ekskursijoje, ir tikisi, kad šis svarbus istorinis įvykis pasieks tautiečius tėvynėje ir teiks jiems didelę moralinę paramą. Nors jau kelionė netoli, dar yra laisvų vietų ir todėl ragino visus, kurie norėtų dalyvauti ekskursijoje, registruotis.

Jauni baltiečiai žiūri į rengiamą teismą Kopenhagoje ir ekskursiją Baltijos jūra su dideliu užsidegimu.

Baltiečių kongrese Dainavoje jaunimas parodė augantį vieningumą ir norą dirbti kartu prieš okupantus, nes bendromis jėgomis dirbdami daug daugiau pasieksime.

Latvis dr. Juris Dreifelds iš Kanados kalbėjo tema "Social and Demographic Trends in the Baltic States". Šis universiteto profesorius aiškiai ir įdomiai, remdamasis statistika, pateikė informaciją apie baltiečius. Pažymėjo, kad jau Latvijoje latviai sudaro mažumą — 34% gyventojų. Lietuvoje lietuviai sudaro dar daugiau, 80% gyventojų. Jis nagrinėjo ir šio skirtumo priežastis. Pagrindinė jų — tai tautie-

čių išvežimas į kitas Sovietų Sąjungos dalis ir įvežimas rusų į Baltijos kraštus.

Toliau diskutavome klausimą, kas atsitiks Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje, kai savų tautiečių skaičius žymiai sumažės, o rusų skaičius padidės. Tai reiškia didelį pavojų Baltijos kraštams.

Estas Olav Tammarko kalbėjo tema "Personal Experiences in Soviet Labour Camps". Šio buvusio politinio kalinio skaidrių montażas apie sovietinius lagerius ir jautrus papasakojimas susilaukė užuojautos ir dėmesio.

Šiam pokalbiui pasibaigus, buvo renkamas sekančių metų baltiečių jaunimo kongreso rengėjų komitetas.

Paskutinis dienos pokalbis buvo Pauliaus Hartmano iš Vašingtono, D.C., tema "Immigration Procedures and the O.S.I. (Office of Special Investigations) Issue". Šis kalbėtojas buvo JAV valdžios pareigūnas, kuris dirbo su pabėgėliais Europoje II D. karui pasibaigus. Peržvelgęs baltiečių istoriją, detalai išaiškino jų padėtį II D. kare ir kaip buvo tvarkoma baltiečių emigracija į Ameriką po karo. Tada jis surižo to laikotarpio padėtį su šios dienos O.S.I. agentūros bylomis prieš Rytų Europos emigrantus kaip karo nusikaltėlius. Ši agentūra naudoja nepatikimus sovietų dokumentais bei liudininkais, kurių liudijimai yra vadovaujami sovietų prokuroro pagal sovietinį baudžiamąjį kodeksą. Pats kalbėtojas nepitarė O.S.I. darbu ir sakė, kad baltiečių vardas nuo to yra nukentėjęs. Kanadoje "Commission of Inquiry on War Criminals" tyrinėja, ar yra Kanadoje karo nusikaltėlių ir ar juos teisti, jeigu jų yra. Ragino jaunimą aktyviai įsijungti į projektus šiuo reikalu ir reaguoti į netikslumus spaudoje. Toks darbas yra labai svarbus, ir visas lietuviškas jaunimas galėtų jame dalyvauti, nes reikia geru anglų kalbos (arba prancūzų) mokėjimu. Tuo būdu galėsime atskleisti Sovietų Sąjungos valdžios tikruosius tikslus.

Po diskusijų vyko smagus šokiai, ir greitai išaušo sekmadienio rytas bei kongreso uždarymas. Išdalinus trijų tautų himnų žodžius, visi lietuviai, latviai ir estai susirinkę kartu giedojo visų trijų tautų himnus. Nepaprastai malonus jausmas siūbtelėjo, kai latvis iš vienos pusės ir estas iš kitos pradėjo garsiai giedoti "Lietuva, tėvyne mūsų..."

Pasibaigus kongresui, jaučiau solidarumą su tais kaimynais nelietuviais, nes mūsų visų tikslas yra bendras. Kartu dirbdami, daugiau padarysime.

Rūta Kuraitė

Į lituanistikos seminarą!

Ten susiprinsime lietuviškąją savo kalbą, susipažinsime su išeivijos ir Lietuvos literatūra, istorija, kultūra

Dvyliktasis lituanistikos seminaras įvyks 1985 m. rugpjūčio 4-18 d.d. Ohio valstijoje, JAV. Jis skiriamas vidurinio mokslo baigusiam, universitetinio lygio kursų lankyti pasirengusiam jaunimui, kuris laisvai kalba, rašo ir skaito lietuviškai. Ypač skatinami dalyvauti aukštąjį mokslą baigusieji, jaunesniosios kartos profesionalai, neseniai šeimas sukūrę išeivijos lietuviai.

Per pastaruosius vienuolika metų seminaruose pateikta daugiau kaip 40 skirtingų kursų, įskaitant lietuvių kalbos pagrindus, kalbos kultūrą, kirčiavimą, fonologiją, rašybą, vertimų mokslą, lietuvių prozą, poeziją, literatūros semiotiką, kritiką, lietuvių mitologiją, proistorę, senosios Lietuvos valstybės istoriją, tautinį atgimimą, dvidešimtojo amžiaus Lietuvos politinę, ekonominę ir socialinę raidą, fizinę aplinką, lietuvių kultūros istoriją ir daug kitų.

Seminaruose yra dėstę 26 lektoriai, jų tarpe lingvistai, literatai, rašytojai, archeologai, istorikai, sociologai, ekologijos, ekonomikos bei politinių mokslų specialistai. Daugumas dėsto JAV bei Kanados aukštosiose mokyklose. Seminarams jie skiria laisvalaikį ir negauna jokio finansinio atlyginimo.

Dvyliktojo seminaro programa skirstoma į tris pagrindines sritis: lietuvių kalbą, literatūrą ir visuomeninius mokslus. Dalyviai rinksis iš 10 kursų ir privalės lankyti mažiausiai keturis, bent po vieną iš minėtų sričių.

Seminaro metu veiks biblioteka bei knygnas, kur bus galima įsigyti kursams vadovėlius ir kitų naudingų leidinių. Vakaraus numatytos įvairios programos, bet daugiausia laiko bus skiriama studijoms.

Seminaras įvyks "Loyola of the Lakes" amerikiečių jėzuitų rekolekcijų namuose netoli Akrono miesto. Vieta yra nuostabi, lengvai pasiekiamas greitkeliais, autobusais ir oro keliais. Namai aprūpinti visais bendrabučio patogumais.

Išleistuvės Vasario 16 gimnazijoje

Gimnaziją baigę septyni mokiniai, jų tarpe kanadietė Marytė Balaišytė

Štai ir vėl atsisveikinom dar su viena abiturientų klase. Atsisveikinimas buvo malonus, nes visi septyni laimingai perkopė šį svarbų savo gyvenimo barjerą. Šiemet abitūros egzaminus išlaikė: Lilija Burškaitė, Lydija Kuršytė, Monika Gaizauskaitė, Erina Seidlerytė, Orenas Levšteinas, Gintautas Korintas ir pirmą kartą gimnazijos istorijoje — lietuvaite iš užsienio, iš Kanados, Marytė Balaišytė. Ji mokėsi gimnazijoje trejus metus. Išmoko vokiečių kalbą tiek gerai, kad galėjo visus egzaminus, išskyrus lietuvių literatūros ir Lietuvos istorijos, išlaikyti be jokių sunkumų vokiečių kalba. Pastarieji du egzaminai laikomi lietuvių kalba ir yra visiems privalomi.

Šiemet abitūra buvo laikoma pirmą kartą Hesseno žemėje. Hesseno švietimo ministerija pasirodė esanti mūsų gimnazijos atžvilgiu gana draugiška, todėl ir egzaminų sąlygos buvo šiek tiek lengvesnės, negu Baden-Wuertemberge. Visų pirma mūsų abiturientai nebeturėjo važiuoti laikyti egzaminų į vokiečių gimnaziją, o galėjo juos laikyti čia pat Huettenfelde. Tatai buvo žymiai maloniau ir jaučiau. Antra, vietoj aštuonių žodinių egzaminų reikėjo laikyti tik keturis. (Raštu irgi keturis, kaip ir Baden Wuertemberge).

Birželio 4 d. popiet pasibaigė visi dūsavimai ir širdžių virpinimai, nes visi užtenkamai gerai išlaikė egzaminus, surinko reikiamą taškų skaičių, kad gautų abitūros pažymėjimus. Laimingųjų pasveikinti atvyko net pats Lampertheimo miesto burmistras Dieter. (Huettenfeldas yra Lampertheimo dalis). Abiturientė Gaizauskaitė ryžosi dar dviem papildomiems lotynų kalbos egzaminam, kuriuos taip pat sėkmingai išlaikė ir gavo atskirą pažymėjimą — priedą prie brandos atestato.

Abiturientų vardu kalbėjo Erina Seidlerytė ir Monika Gaizauskaitė. Jos dėkojo visiems, kurie buvo greta jų kelyje į abitūrą: tėveliams, nes jie juos užaugino, aukotojams už gimnazijos egzistavimą, mokytojams už kantrybę, direktoriui už sėkmingą gimnazijos vairavimą, draugams už draugystę, virėjoms už valgių ir t.t. Didžiulės gėlių puokštės buvo įteiktos, reiškiant dėkingumą.

Temstant parke suliepsnojo didžiulis laužas, prie kurio abiturientai pakvietė visus svečius. Tuojau atsirado mokiniai kapelą, ir prasidėjo šokiai prie laužo. Linksmausiai buvo šokami tautiniai šokiai nors ir be tautinių drabužių. O berniukai net sugalvojo paslaptį Kepurinę. Tatai visus dar labiau pralinksmino. Vėlyvą naktį visi išsiskirstė, o ateinantį pirmadienį su savo auklėtoju p. Weigeliu abiturientai patraukė į Italiją prie Viduržemio jūros pakaitinti savo nuvargusių kūnų bei atsigalvinti jūros vandenį.

Bronė Lipšienė

Nauja JAV lietuvių jaunimo sąjungos valdyba

Neseniai sudaryta nauja JAV lietuvių jaunimo sąjungos valdyba, patvirtinta PLJS, yra šios sudėties: Zina Dresliūtė, pirmininkė, Regina Stankaite, vicepirmininkė, Audrius Budrys, Paulius Gudelis ir Laima Šimanskaitė — nariai.

Norite susipažinti su savaitraščiu "TEVIŠKĖS ŽIBURIAI"? Atsiųskite savo adresą ir gausite keletą numerių nemokamai.

Toronto "Atžalyno" vyrai šokė Gaidys, kurio pagrindinį vaidmenį atliko VALIUS DAUGINIS "Vilniaus" paviljone tautybių savaitės metu Prisikėlimo saleje 1985.V.21-29

Nuotr. B. Tarvydo

Vyskupo M. Valančiaus litaunistinės mokyklos Hamiltone 1984-85 mokslo metų abiturientai. Iš kairės: mokytoja ir mokyklos vedėja Vida Stanevičienė, Aras Kvedaras, Darius Remesat, Ramona Mačytė Ntr. A. Blekaičio

SAKO JAUNIMAS

"Mes rašome tautos istoriją..."

Tiksliai negaliu pasakyti nei kur, nei kada girdėjau jaunimą su pasididžiavimu ir atsakomybės tonu sakančią: "Mes, išeivijos jaunimas, rašome tautos istoriją".

Kažkodėl šis pasisakymas man užkliuvo, gal todėl, kad labai gražiai, beveik romantiškai skamba: jaunimas, gimęs ir augęs toli nuo Lietuvos, gal jos niekad nematęs, laiko save neišskiriama tautos dalia, turinčia ypatingą paskirtį, svarbius uždavinius.

Kitaip pasakius, šis jaunimas skiria valstybę nuo tautos. Lietuvos valstybės istorija jau ilgą laiką svetimos rankose, bet tautos istorija priklauso nuo Lietuvoje ir išeivijoje gyvenančių lietuvių.

O kaip su tuo jaunimu, kuris nedalyvauja organizaciniame lietuvių gyvenime, kurio nebuvo tarp pasisakiusių apie rašomą istoriją? Gana drąsiai spėjau, kad tie asmenys, išgirę tokį pasisakymą, palaikytų jį beprasmiu, nerealiu. Ir tai ne be pagrindo. Juk visi mūsų renginiai, kad ir plačiausio masto, visos mūsų paskelbtos rezoliucijos nublunka tarptautinės politikos fone. Sunku įsivaizduoti, kokia gali būti jų istorinė reikšmė. Todėl beveik norėtųsi pritarti nuomonei, jog mūsų veiklą vargiai galima priskaityti prie tautos istorijos.

Čia betgi vertėtų trumpai pažvelgti į istorijos mokslą. Istorikai yra žmonės, kurie studijuoja praeitį. Jiems rūpi ne vien datos ir valstybinės ribos, bet ir žmonių gyvenimo sąlygos, nuotaikos, įsitikinimai, tautų raida. Universitetuose mokslininkai nagrinėja specifinius tautų laikotarpius. Mums, nespecialistams, jų susidomėjimas detalemis dažnai nesuprantamas, ir jų pasirinkta medžiaga atrodo egzotiška.

Žinant bendrus istorijos mokslo bruožus, ar būtų tikrai nuostabu, jei pvz. už šimtmečio atsirastų istorikas, susidomėjęs lietuvių tauta, ypač jos kamieno skilimu į Lietuvos ir išeivijos šakas? Sakytų, žinoma.

Bookbinding Studio "SAMOGITIA"

meniškai įrašo knygas bei žurnalus. Savininkas — lietuvis. Telefonas 625-2412 P. O. Box 1343, Postal Station "B" Mississauga, Ontario L4Y 4B6

Mergyčių spalvingi rūbeliai
Ir džiaugsmingai padrikę plaukai
Taip dainuodami ėjo ratelį
Viso kaimo subėgė vaikai.
JONAS AISTIS

PADĖKA

Hamiltono "Gyvataras" 1985 m. gegužės 11 d. Jaunimo centre atšventė savo 35 m. veiklos sukaktį. Tai buvo tikra "Gyvataro" buvusių ir esančių narių šventė, kurioje su dideliu entuziazmu pilni gražiausių prisiminimų ir išgyvenimų įsijungė visi: Europos vykusioji grupė, Kanados vakaruose, Kolumbijos ir Australijos išvykose dalyvavusieji šokėjai, pirmieji veteranai ir dabartiniai nariai, neišskiriant nė pačių mažiausiųjų. Malonu buvo matyti buvusią nuolatinių mūsų programų pranešėją Liną Verbeckaitę-Sawitz, kuri labai stengėsi iš toli atvykti ir mūsų šventėje dalyvauti. Tiek koncerto, tiek pokylio ir pasilinksminimo metu jautėsi pakili šventiška nuotaika.

Sukakties proga gauta daug sveikinimų, kurie liudija ilgą "Gyvataro" nueitą kelią. Esame dėkingi visiems "Gyvatarą" sveikinusiems: generaliniam Lietuvos konsuliui Kanadoje — dr. J. Žmuidzinui, Australijos Lietuvos Bendruomenės krašto valdybai — pirm. V. Baltučiu, Kanados Lietuvos Bendruomenės krašto valdybai — pirm. — Algiiui Pacevičiui, Canadian Folk Art Council direktoriui Leonui Kossarui, Ontario Folk Art Council direktoriui Digby Bantingui, Kanados Lietuvos Bendruomenės kultūros komisijai — pirm. Rasai Kurienei, KLB Hamiltono apylinkės valdybai — pirm. Bernardui Mačiui, Lietuvos tautinių šokių institutui — pirm. Galinai Gobienei, dail. Anastazijai ir Antanui Tamošaičiams, Los Angeles t. s. ansambliui "Spindulys" — Onai Razutienei ir Danguolei Varnienei, Čikagos t. s. ansambliui "Grandis" — Irenai Smieliauskienei, Toronto t. s. ansambliui "Gintaras" — Ritai ir Juozui Karasiejams, Toronto t. s. ansambliui "Atžalynas" — Valterui Drauginiui, Niujorko t. s. ansambliui "Tryptinis" — Jadvygai Matulaitienei, KLB St. Catharines apylinkės, Hamiltono dramos teatrui "Aukuras" — Elenai Kudabienei, Hamiltono mergaičių chorui "Aidas" — Jeronimui Pleiniui, Hamiltono skautų "Sirvintos-Nemuno" tautui — Danai Gutauskienei, Vilniaus universiteto buvusiai lektorei Marijai Baronaitei-Grėbliūnienei, Pedagoginio Vilniaus instituto buvusiai lektorei Broni Lapšienei, Kotrynai Marijosienei — pirmajai tautinių šokių stilizuotojai Lietuvoje ir daugeliui kitų asmenų, kurie sveikindami laiškais ir telegramomis iš tolimosios Australijos, Vakarų Vokietijos, Kalifornijos bei kitų JAV vietovių ir pagaliau Lietuvos.

Esame dėkingi už Jūsų prasmingus gražius žodžius, linkėjimus, gėles ir dovanas. Bet svarbiausia, jog atsimint vieni asmeniškai, kiti bent mintimis dalyvavote mūsų šventėje ir tuo jį praturtinote.

Taip pat dėkojame lietuviškai spaudai ir jos bendradarbiams, pasistengusiems šią sukaktį paminėti.

Daug darbo įdėjo sukaktį rengti komitetas, stengdamasis kuo gražiau ir iškilmingiau viską paruošti. Dėkojame J. Bubulienei, kuri sutiko paruošti vakarienę, ir šokėjų mamytėm už jų suorganizuotą pulkų skandėjų stalą.

Malonu buvo matyti pilną salę Hamiltono ir apylinkės lietuvių. Labai gaila, kad Jaunimo centro salė nebuvo pakankamai didelė ir negalėjo visų norinčių dalyvauti sutalpinti.

Dar kartą nuoširdžiai dėkojame visiems!

"GYVATARAS"

Toronto gintariečiai — C. STRIMAITYTĖ ir L. GRYBAS sceninio šokio sukūryje suaktuviniame koncerte Nuotr. O. Burzdžiaus

Studijų savaitės programa

Š.m. rugpjūčio 4-11 dienomis Dainavoje įvyksiančios mokytojų, tėvų ir jaunimo studijų savaitės

Rugpjūčio 4
5.30 v.v. vysk. P. Baltakis, "Kova dėl jaunimo".
7.45 v.v. — Laisvas pašnekesys su vyskupu Baltakiu.

Rugpjūčio 5
10.30 v.v. — "Kova dėl jaunimo", tęsimas diskusijos apie tikybės dėsnybę.

11.00 v.v. — Audronė Skrupskelienė (Teta Audronė "Eglutė"), "Kaip pagyventi priešmokyklinio jaunimo kalbos patyrimą".

Rugpjūčio 6
10.30 v.v. — Stasė Petersonienė, "Satyra dabartinės okupuotos Lietuvos literatūroje".
1.35 v.v. — Jonas Kavaliūnas, "Pranešimai apie lituanistinio švietimo reikalus".

Rugpjūčio 7
10.30 v.v. — Juozas Plačas, "Mokinių aktyvumas lituanistinėse pamokose".
11.35 v.v. — Apolinaras Bagdonas, "Ilgas krikščionybės kelias į aiséjų žemes".

Rugpjūčio 8
10.30 v.v. — Juozas Masilionis, Prof. A. Salio raštų apžvalga.
11.35 v.v. — Sofija Jonynienė, "Lietuvių kalbos dėstymas nemokantiems lietuviškai".

Rugpjūčio 9
10.30 v.v. — Ramunė Račkauskienė, "Pranešimas iš PLB švietimo priemonių centro".
11.35 v.v. — Saulius ir Andrius Anužiai, "Lietuvio politiniame gyvenime ir ką jis gali pasiekti".

Rugpjūčio 10
10.30 v.v. — Marija Smilgaitė, "Vaizdajuosčių naudojimo pritaikymas lituanistiniam auklėjimui".
11.35 v.v. — Rimas Damijonaitis, "Kompiuterių įvedimas į lietuviško švietimo darbą".

Po paskaitų — diskusijos. Veiks vaikams būrelis, paskaitų, pamokų ir užsiėmimų metu.

Kainos: suaugusiems — \$90.00, antrai pusei — vyrai arba žmonai — \$60.00, jaunimui iki 30 metų — \$60.00, vaikams iki 13 metų — \$30.00.

Kviečiami visi lietuviai, "dideli ir maži", kurie nori su savo lituanistikos mokytojais pabendrauti, pasitarti. Kviečiami lietuviai tėvai, kurie yra vaikų pagrindiniai mokytojai. Kviečiamas jaunimas, norintis daugiau tautosakos išmokti arba pasirušti mokymo darbui. Kviečiami vaikai — mūsų ateitis! Kviečiami mokytojai, kurie nedėsto lietuviškose mokyklose, bet myli savo tautą ir darbą.

Pasidalinsime metodika bei planais. Pasitobulinsime kartu su savo srityse. Pasisemsime minčių bei jėgų mokslo metams.

Primenu, jog, pagal LB nurodymus, kiekviena lituanistinė mokykla privalo atsiųsti bent po vieną atstovą.

Registruojamės pas D. Doveinienę, 34567 Hawke Dr., Sterling Hts. MI 48077, USA.

Kviečiami visi lietuviai, "dideli ir maži", kurie nori su savo lituanistikos mokytojais pabendrauti, pasitarti. Kviečiami lietuviai tėvai, kurie yra vaikų pagrindiniai mokytojai. Kviečiamas jaunimas, norintis daugiau tautosakos išmokti arba pasirušti mokymo darbui. Kviečiami vaikai — mūsų ateitis! Kviečiami mokytojai, kurie nedėsto lietuviškose mokyklose, bet myli savo tautą ir darbą.

Pasidalinsime metodika bei planais. Pasitobulinsime kartu su savo srityse. Pasisemsime minčių bei jėgų mokslo metams.

Primenu, jog, pagal LB nurodymus, kiekviena lituanistinė mokykla privalo atsiųsti bent po vieną atstovą.

Registruojamės pas D. Doveinienę, 34567 Hawke Dr., Sterling Hts. MI 48077, USA.

Kviečiami visi lietuviai, "dideli ir maži", kurie nori su savo lituanistikos mokytojais pabendrauti, pasitarti. Kviečiami lietuviai tėvai, kurie yra vaikų pagrindiniai mokytojai. Kviečiamas jaunimas, norintis daugiau tautosakos išmokti arba pasirušti mokymo darbui. Kviečiami vaikai — mūsų ateitis! Kviečiami mokytojai, kurie nedėsto lietuviškose mokyklose, bet myli savo tautą ir darbą.

Pasidalinsime metodika bei planais. Pasitobulinsime kartu su savo srityse. Pasisemsime minčių bei jėgų mokslo metams.

Primenu, jog, pagal LB nurodymus, kiekviena lituanistinė mokykla privalo atsiųsti bent po vieną atstovą.

Registruojamės pas D. Doveinienę, 34567 Hawke Dr., Sterling Hts. MI 48077, USA.

Kviečiami visi lietuviai, "dideli ir maži", kurie nori su savo lituanistikos mokytojais pabendrauti, pasitarti. Kviečiami lietuviai tėvai, kurie yra vaikų pagrindiniai mokytojai. Kviečiamas jaunimas, norintis daugiau tautosakos išmokti arba pasirušti mokymo darbui. Kviečiami vaikai — mūsų ateitis! Kviečiami mokytojai, kurie nedėsto lietuviškose mokyklose, bet myli savo tautą ir darbą.

Pasidalinsime metodika bei planais. Pasitobulinsime kartu su savo srityse. Pasisemsime minčių bei jėgų mokslo metams.

Primenu, jog, pagal LB nurodymus, kiekviena lituanistinė mokykla privalo atsiųsti bent po vieną atstovą.

Registruojamės pas D. Doveinienę, 34567 Hawke Dr., Sterling Hts. MI 48077, USA.

Kviečiami visi lietuviai, "dideli ir maži", kurie nori su savo lituanistikos mokytojais pabendrauti, pasitarti. Kviečiami lietuviai tėvai, kurie yra vaikų pagrindiniai mokytojai. Kviečiamas jaunimas, norintis daugiau tautosakos išmokti arba pasirušti mokymo darbui. Kviečiami vaikai — mūsų ateitis! Kviečiami mokytojai, kurie nedėsto lietuviškose mokyklose, bet myli savo tautą ir darbą.

Pasidalinsime metodika bei planais. Pasitobulinsime kartu su savo srityse. Pasisemsime minčių bei jėgų mokslo metams.

Primenu, jog, pagal LB nurodymus, kiekviena lituanistinė mokykla privalo atsiųsti bent po vieną atstovą.

Registruojamės pas D. Doveinienę, 34567 Hawke Dr., Sterling Hts. MI 48077, USA.

Kultūrinės mūsų perspektyvos

KUN. PRANAS GAIDA

Kultūrinė mūsų išeivisko gyvenimo veikla yra lietuviškumo laidas. Kai jos nebebus, mūsų lietuviškumas bus laido tuvių tarpсныje. Primityvi, virtuvinė lietuviybė mūsų laikais negali išlikti. Dėl to lietuviškoji kultūra, tariant J. Brazaičio žodžiais, yra mūsų duona. Mus maitina ansambliai, choralai, teatrai, dailė, spauda, muzika, literatūra...

egzistencinė vertybė

Lietuviškoji kultūra mums nėra vien estetinio pasigėrėjimo dalykas. Mums ji yra egzistencinė vertybė. Be jos, kaip lietuviai, kaip tauta, negalėtume egzistuoti. Teisingai yra pastebėjęs K. Veselka, rašydamas apie teatro paskirtį išeivijoje: šiandieną kiekvienas geras scenos veiklas yra ne tik estetinio pasigėrėjimo dalykas, bet ir kova už lietuviškumą; teatras turįs padėti išeivijai kentėti drauge su tauta (iš "Polyphony" 1983 m., 2 nr.).

Kitaip pažiūrėjo į tą K. Veselkos pareiškimą jaunosios kartos atstovė dr. M. Danytė, rašydamas apie Kanados lietuvių teatrą: "Tai propaganda auditorijai, atsidūrusiai kultūrinės asimiliacijos pavojuje" ("Polyphony" 1983 m., 2 nr.). Galbūt žodis "propaganda" anglų kalboje nėra taip rėžiantis, bet lietuvių kalboje jis skamba aštriai ir rodo dalyko menkavertiškumą. O mūsų išeiviskasis teatras, kaip ir kitos meno bei kultūros šakos, nėra menkaverčiai dalykai, nėra lygintini su politine ir kitokia propaganda. Jis (teatras) gali būti silpnas, neaukštas lygio, neprofesionalus, bet tik ne propagandinis.

nudžiūvusios šakos filosofija

Kultūrinės mūsų veikla neišvengiamai susiduria su gyvenamojo krašto aplinka bei stipria jos įtaka. Dažnai girdėti balsų, kad kovoti su ja yra beprasmiška, nes anksčiau ar vėliau ji užgoš lietuviškąją veiklą, ją paralyžuos ir pagaliau palaidos. Tokios galvosenos tautiečiai stengiasi bėgti nuo lietuviškosios kultūros ir kiek galint greičiau įsijungti gyvenamojo krašto kultūron. Jie patys nedalyvauja lietuviškajame gyvenime, nemato prasmės mokytį vaikus lietuvių kalbos, nesuėnčia jų į lietuvišką mokyklą.

Tai žmonės, gyvenantys nudžiūvusios šakos filosofija, kuri iškeliavimą iš savo tėvynės laiko išėjimu ir iš tautos. Bet tai klaidinga pažiūra. Iškelti iš gimtojo krašto nereikia išeiti ir iš savo tautos bei jos kultūros. Teisingai yra pareiškusi rašytoja Birutė Pūkelevičiūtė: "Aš nesu nudžiūvusi tautos šaka". Su ja ir visi tautiečiai galėtų taip sakyti. Mūsų laikais nėra būtina visai tautai gyventi vienoje aprėžtoje teritorijoje, pvz. prie Baltijos jūros. Jei tautos kamienas, jos branduolys yra susitelkęs aprėžtoje teritorijoje, tam tikra jos dalis gali gyventi kituose kraštuose ir nenutraukti natūralaus ryšio su savo tauta. Toks globalinis požiūris įgalina mus dalyvauti bendrame tautos kūrybos procese ir išeivijoje sukurtois vertybėmis prisidėti prie kultūrinio tautos lobyno turtinimo. Taigi kultūrinė išeivijos veikla yra tiek pat prasminga, kiek ir tautos kamieno.

Registruojamės pas D. Doveinienę, 34567 Hawke Dr., Sterling Hts. MI 48077, USA.

Kviečiami visi lietuviai, "dideli ir maži", kurie nori su savo lituanistikos mokytojais pabendrauti, pasitarti. Kviečiami lietuviai tėvai, kurie yra vaikų pagrindiniai mokytojai. Kviečiamas jaunimas, norintis daugiau tautosakos išmokti arba pasirušti mokymo darbui. Kviečiami vaikai — mūsų ateitis! Kviečiami mokytojai, kurie nedėsto lietuviškose mokyklose, bet myli savo tautą ir darbą.

Pasidalinsime metodika bei planais. Pasitobulinsime kartu su savo srityse. Pasisemsime minčių bei jėgų mokslo metams.

Primenu, jog, pagal LB nurodymus, kiekviena lituanistinė mokykla privalo atsiųsti bent po vieną atstovą.

Registruojamės pas D. Doveinienę, 34567 Hawke Dr., Sterling Hts. MI 48077, USA.

Kviečiami visi lietuviai, "dideli ir maži", kurie nori su savo lituanistikos mokytojais pabendrauti, pasitarti. Kviečiami lietuviai tėvai, kurie yra vaikų pagrindiniai mokytojai. Kviečiamas jaunimas, norintis daugiau tautosakos išmokti arba pasirušti mokymo darbui. Kviečiami vaikai — mūsų ateitis! Kviečiami mokytojai, kurie nedėsto lietuviškose mokyklose, bet myli savo tautą ir darbą.

Pasidalinsime metodika bei planais. Pasitobulinsime kartu su savo srityse. Pasisemsime minčių bei jėgų mokslo metams.

Primenu, jog, pagal LB nurodymus, kiekviena lituanistinė mokykla privalo atsiųsti bent po vieną atstovą.

Registruojamės pas D. Doveinienę, 34567 Hawke Dr., Sterling Hts. MI 48077, USA.

Kviečiami visi lietuviai, "dideli ir maži", kurie nori su savo lituanistikos mokytojais pabendrauti, pasitarti. Kviečiami lietuviai tėvai, kurie yra vaikų pagrindiniai mokytojai. Kviečiamas jaunimas, norintis daugiau tautosakos išmokti arba pasirušti mokymo darbui. Kviečiami vaikai — mūsų ateitis! Kviečiami mokytojai, kurie nedėsto lietuviškose mokyklose, bet myli savo tautą ir darbą.

Pasidalinsime metodika bei planais. Pasitobulinsime kartu su savo srityse. Pasisemsime minčių bei jėgų mokslo metams.

Primenu, jog, pagal LB nurodymus, kiekviena lituanistinė mokykla privalo atsiųsti bent po vieną atstovą.

Registruojamės pas D. Doveinienę, 34567 Hawke Dr., Sterling Hts. MI 48077, USA.

Kviečiami visi lietuviai, "dideli ir maži", kurie nori su savo lituanistikos mokytojais pabendrauti, pasitarti. Kviečiami lietuviai tėvai, kurie yra vaikų pagrindiniai mokytojai. Kviečiamas jaunimas, norintis daugiau tautosakos išmokti arba pasirušti mokymo darbui. Kviečiami vaikai — mūsų ateitis! Kviečiami mokytojai, kurie nedėsto lietuviškose mokyklose, bet myli savo tautą ir darbą.

Pasidalinsime metodika bei planais. Pasitobulinsime kartu su savo srityse. Pasisemsime minčių bei jėgų mokslo metams.

Primenu, jog, pagal LB nurodymus, kiekviena lituanistinė mokykla privalo atsiųsti bent po vieną atstovą.

Registruojamės pas D. Doveinienę, 34567 Hawke Dr., Sterling Hts. MI 48077, USA.

Kviečiami visi lietuviai, "dideli ir maži", kurie nori su savo lituanistikos mokytojais pabendrauti, pasitarti. Kviečiami lietuviai tėvai, kurie yra vaikų pagrindiniai mokytojai. Kviečiamas jaunimas, norintis daugiau tautosakos išmokti arba pasirušti mokymo darbui. Kviečiami vaikai — mūsų ateitis! Kviečiami mokytojai, kurie nedėsto lietuviškose mokyklose, bet myli savo tautą ir darbą.

kos persvarą ir savosios lietuviškos kultūros praradimą.

Apvaldyti gyvenamąją aplinką padeda išeivijai tie kraštai, kurie praktikuoja daugia kultūrę politiką, kaip pvz. Kanada, Australija. Tokiuose kraštuose net valdžia skatina kultūrinę tautinių grupių veiklą ir ją remia lėšomis. Tuo ypač pasižymi Kanada, nuo 1972 m. padėjusi plėsti daugia kultūrę politiką, kuriančią bendrą krašto mozaiką.

ilgalaikė galimybė?

Gyvenimas dviejose kultūrose yra įmanomas ir šiuo metu daugelio išeivijos lietuvių praktikuojamas, bet ar tai reali, ilgalaikė galimybė? Tai klausimas, kuris kyla žvelgiant į tolimesnę ateitį.

Turime atvirai pripažinti, kad dviejų kultūrų galimybė yra reali, bet nėra lietuviškosios kultūros išlikimo laidas. Pastarosios sunykimo grėsmė ją lydi ir visuomet lydės. O grėsmė sudaro sunkumas išlaikyti abiejų kultūrų pusiausvyrą. Kai labai padidėja gyvenamojo krašto kultūros įtaka ir sumažėja lietuviškosios, atsiranda disharmonija, kurioje nuklenčia silpnesnioji pusė, mūsų atveju — lietuviškoji.

Tai pavojus, kurį jaučiame po 30-40 metų gyvenimo išeivijoje. Aiškiai matome silpnėjančią kultūrinę mūsų veiklą, ypač tose srityse, kur būtina lietuvių kalba (literatūra, spauda, teatras...). Norint išlaikyti dviejų kultūrų pusiausvyrą, reikia nuolat stiprinti lietuviškąją. To nepadarus, pastaroji sunyks ir bus užgošta gyvenamojo krašto kultūros, kuri paprastai veikia savo krašto žmones daug stipriau ir pagaliau visiškai įtraukia save orbiton.

Kultūrinei lietuvių veiklai puoselėti Kanadoje, JAV-se, Australijoje, Britanijoje turime palyginti neblogas sąlygas. Gausiuose lietuvių telkiniuose yra lietuviškos mokyklos, parapijos, organizacijos, spauda, lituanistiniai kursai, viena gimnazija, lituanistikos katedra Ilinojaus universitete, pedagoginis lituanistikos ir tyrimų institutas Čikagoje, lituanistikos institutas... Tai galimybės yra, reikia tik tiktai stiprios paskatos jomis pasinaudoti.

Tiesa, mažieji lietuvių telkiniai bei pavienės atskirai gyvenančios šeimos viso to neturi, tačiau galimybė pasinaudoti kitur esamomis institucijomis yra atvira ir jiems. Be to, visuomet lieka atviras kelias persikelti į didžiuosius lietuvių telkinius (kai kurie tautiečiai taip jau ir daro).

Lietuva kaip atrama

Didelė atrama lietuviškajai kultūrinei veiklai išeivijoje būtų Lietuva, jeigu būtų laisva. Pati būdama sovietų paverpta, ji nedaug tegali padėti išeivijai. Okupacinei Lietuvos valdžiai rūpi ne kultūrinė pagalba išeivijai, o jos pajungimas sovietinei politikai. Ligšioliniai bandymai megzti kultūrinius ryšius su okupuota Lietuva nebuvo sėkmingi, nes okupacinė valdžia, kuriai atstovauja "Tėviškės" draugija, viską permeta į politinę sritį ir panaudoja savaipai propagandai.

Be to, minėti bandymai skaldė ir tebeskaldo mūsų visuomenę. Bėlieka naudotis asmeniniais ryšiais su tautiečiais Lietuvoje ir tuo keliu naudotis vertybėmis, stiprinančiomis kultūrinę išeivijos veiklą. Visos kitos pastangos šioje srityje yra vaistai, kurie gydo

vieną organizmo dalį, o kenkia kita.

Kas išliks?

Žvelgdami į turimas kultūrinės savo pajėgas bei esamą būklę gyvenamuose kraštuose, matome, kad turime sąlygas ir ilgalaikę kultūrinę lietuvių veiklą. Tačiau tai dar nėra laidas kultūrinės mūsų egzistencijos prasme. Kiti, neatlaikę aplinkos spaudimo bei įtakos, pereis į gyvenamojo krašto kultūrą ir atskils nuo lietuviškosios.

Pastarojo tipo žmonių jau turime gana apščiui. Vieni dar palaiko šokių tokių ryšius su lietuviškąja kultūra, kiti ne. Ar jie visi nurašytini? Su nurašymu ar pasmerkimu nėra ko skubėti. Kai kurie ir perėję kiton kultūron neužsisiklendžia nuo lietuviškosios, pradeda įieškoti savo šakų ir vėl atranda ryšį su prastąja kultūra.

Vienas tokių pavyzdžių yra Montrealyje gyvenantis, Kanadoje jau žinomas poetas Raymond Filip (matyt, pakeista pavardė). Jis yra gimęs Kanadoje, bet lietuviškos kultūros mažai tegavo ir perėjo kanadiškon-angliškon. Kaip poetas — rašytojas dalyvauja vietiniame kultūriname gyvenime, tačiau su lietuviškąja kultūra ryšių nenutraukė: lankėsi Lietuvoje, skaito angliškai parašytą Lietuvos istoriją, savo poezijoje paliečia ir lietuviškus motyvus. Laiške "Tėviškės žiburių" redakcijai jis pareiškė: "Gaila, kad negaliu rašyti lietuviškai. Tai slėpininga kultūra. Aš myliu ją. Ji tebera gyva manyje kanadiškais apraiškomis".

Kitas panašus pavyzdys — Bonnie Andrukaitis (Andrukaitytė), taip pat montrealietė, mažai tegavusi vaikystėje lietuviškos kultūros, perėjusi į kanadišką-anglišką. Ji domisi Lietuvos istorija, į anglų kalbą išversta lietuvių literatūra, dirba filmų srityje, ieško tinkamos novelės filmui ir yra paruošusi filmui skriptą pasakos "Eglė žalčių karalienė".

Tokie ir panašūs asmenys galbūt nebus lietuvių literatūros kūrėjais, bet jie gali būti labai reikšmingu tiltu lietuvių kūrybai į pasaulinę plotmę. Jie gali paruošti vertimus lietuvių autorių (su kitų pagalba arba patys pasimokę lietuvių kalbos). O vertėtų pvz. kad ir Kanadoje išversti į anglų ar prancūzų kalbą kai kurių mūsų rašytojų kūrinius. Juk antro Nagio, Kralkausko, Tamulaičio Kanados lietuviai tikriausiai neturės. Jų kūrinių būtų geri lietuviškosios kultūros liudytojai pasauliniame forume.

Pažvelgę į esamą kultūrinę savo veiklą, matome silpnėjančias jėgas, bet ir atviras galimybes puoselėti lietuviškąją kultūrą. Jos ateitis išeivijoje priklausys nuo mūsų ryžto. Dėl to verta dirbti su entuziazmu. Veikėjų sąrašas gaudina, bet veikti neskatina. Dirbkime tarytum gyvenime šimtmečiais, atsimindami, kad darbai išlieka. Jie dingsta iš mūsų akių, gal nepatenka į dabarties knygas, bet išlieka amžinybės knygoje, kuriose niekas nedingsta.

Vakarų Kanados lietuvių atstovai, dalyvavę kultūrinės veiklos seminare Toronte 1985. V. 24-26 d.d. Pirmoje eilėje iš kairės: D. SKOLNY is Winnipeg, R. KURIENE — KLB kultūros komisijos pirm. is Guelpho, Ont., O. DRUTEIKIENE is Edmontono, P. VILEITIENE is Vankuverio; antroje eilėje: L. MACIAUSKIENE is Vankuverio, KLB pirm. adv. A. PACEVICIUS is Toronto, Ont., J. RAZMAITE is Winnipeg, H. STEPAITIS — Kanados lietuvių fondo valdybos pirm. is Toronto, B. VILEITA is Vankuverio, V. KRAUSAITIS is Kalgario, J. KVIETYTE is Kalgario, A. JANCIAUKAITE is Winnipeg. Nuotr. P. Kuro

Hamiltono lietuvių choras "Aidas", paminėjęs savo veiklos 15 metų sukaktį. Dešinėje — choro rėmėjas V. SAKAS, prieš keletą metų vadovavęs choro išvykai į Europą

ANTANAS MUSTEIKIS

Penktasis Juozo Brazaičio (Ambrazevičiaus) "Raštų" tomas, palyginus su pirmaisiais, atrodo lyg pagrاندukas. Jame atspausdinti smulkesni profesoriaus darbai. Kai kuriuos patys redaktorai pavadino papildymais, nors nevisai aišku, ką jie papildo — jau paskelbtas biografijas ar kitų įžymių asmenų charakteristikų eilę. Nemažai yra ir rankraštinių dalykų, kurie gali kelti abejonį, ar jie pakankamai apipavidalinti. Visa tai gali sugestijonuoti mintį, jog šio tomo straipsnių rinkinyje Brazaitis negalėjo išsitiesti pilnu ūgiu: nedaug tegalima pasakyti kelių puslapių rėmuose, o ką jau bekalbėti apie plotį ir gylį...

Ir vis dėlto Brazaitis yra tas pats visur: ir studijinio pobūdžio ilgesniuose darbuose, ir trumpose žurnalistinių aktualijų apybraižose. Jo darbai atrodo pilnai apdoroti, išbaigti. Tai yra visų pirma jo daugierojo talento pasekmė. Jam talkininkavo stipri valia ir ilgos triušo valandos.

1. Intelektas

Iš prigimties Brazaitis buvo apdovanas dideliu intelektu, t.y. galia ar pajėga ryškiai pausti, pagauti, suvokti, pažinti, įsiminti, kūrybiškai išjieškoti ir mąstyti aplinkos ar savo asmens bei būties reiškinius. Plačiaja prasme intelektas apima ne tik protavimo, bet ir išminties galią, tuo pagrindžiai išskirdamas žmogų nuo gyvulių. Tenka pabrėžti, kad Brazaičio intelektas atstovauja ne tiek intelektualui, kiek intelektualui. Abiejų intelektas gali būti kritiškas bei kūrybiškas, tačiau intelektualas, paprastai suvoktas, užsidaro savo specialybės rėmuose, o inteligentas nesutelpa profesiniuose rėmuose ir angažuoja į skieisti šviesą savo aplinkoje. Pastarasis turi misiją, kaip mes buvome įpratę kalbėti, "kelti mases į aukštesnį kultūros lygį".

Profesinis uždumas Brazaičiui yra "žmogaus bėgimas į akligatį". "Žmogaus prigimtis reikalauja dailintis savo gyvenimu su kitais — ne tik su žmona, su vaikais, bet ir su platesniu žmonių ratu". "Nėra didesnio pasitenkinimo, kaip matyti, kad tu esi prisidėjęs kitam ką gero padaryti, nors tas kitas ir nedėkoja tau" (30 p.). Šie žodžiai nėra patiški, nereiškia skundo, tik rodo konkrečiai suvoktą misininko tikrovę, kurioje Brazaitis gyveno.

2. Metodika

Brazaitis buvo tvirtai įsisavinęs mokslinę metodiką iš savo mokytojų, gal labiausiai iš prof. Stasio Šalkauskio, kurio studentu (vėliau — jaunesniuolu kolega) jis buvo. Tad kiekvienas jo rašinys yra įsprautas į sisteminius rėmus, kuriuose po būtinos įžangos seka kritiškas dėstymas ir nuosekli pabaiga. Tai, žinoma, elementaru, bet Brazaitis išsiskiria iš kitų rašto žmonių tuo, kad dėstydamas išlaiko pusiausvyrą, yra lygiai kritiškas minties teiginiui ir jos neiginiui, savo galimam oponentui ir sau pačiam.

Štai kodėl Brazaitis, krikščioniškosios pasaulėžiūros bei pasaulėjautos atstovas, nevengia kritiškų žodžių ir saviems. Pavyzdžiui, cituoja nuomonę, jog "reikia išmokyti žmogaus neužgauti kito bažnyčioje, tada jis įpras pagerbti kitą asmenį, iš jo išmokys pagerbti žmogaus asmenybę ir aukštesnieji" (263 p.). Tai buvo rašyta 1938 m. Tas pats aidas kartojasi ir 1974 m., kai Brazaitis išryškina ne tik Vakarų liberalų iliuzinį įsitikinimą, jog Sovietijos liberalėjimas lengvins tikinčiųjų būklę Lietuvoje, bet taipogi tiesų žodį taria ir Vatikanui, kuris tylėjimu talkina JAV bei JT (žr. 47 p.), užmerkusioms akis Lietuvos bylai.

Straipsniuose bei veikloje Brazaitis savo pasaulėžiūrinių principų niekad neatsisako, bet jis toleruoja ir kitų principus, o priešybės bando surasti tokių veiklos sritį, kur visi galėtų sutilti bei pasireikšti "po vienu stogu".

3. Sintetinis požiūris

Brazaičio darbai yra moksliniai ta prasme, kad jie sistemingai apdoroja medžiagą. Bet mokslo sąvoka turi ir

griežtesnę aptartį. Gamtos bei tikslinių ir socialinių sričių mokslininkai mokslo vadina tik tą žinojimo visumą, kuri pagrįsta empiriniais duomenimis, o tie, taip sakant, priverčiamai įrodo tiesą.

Brazaitis, kaip ir kone visi literatūros bei menų specialistai, griežtai nepaiso visų duomenų, o pasigauna charakteringą studijuojamo dalyko bruožą ir jį išryškina kaip pagrindinį ar esminį. Į smulkesnias žvelgiamas kaip į atsitiktines augalo šakeles, kurias tenka nugręžti, kad tik rasis medis pilnai atsiskleistų. (Savaime suprantama, kad tą patį daro ir beveik visi žurnalistai bei laikraštininkai jau vien dėl to, kad empirinis tyrimas užimtų keleriopai daugiau laiko, ir straipsnis nebūtų laiku parašytas.

Sintetinis Brazaičio požiūris ypatingai ryškus "Iš Lietuvos vyrų eilės" charakteristikose: prel. Jono Balkūno ir plk. teisininko Jono Šlepečio portretuose. Pirmasis iškyla kaip galingo žodžio meistras ir girus pušis, užstoja jaunas pušes nuo vėjų ir audrų, ant rasis — kaip talentingas administratorius — visuomenininkas.

4. Konkrečioje žemėje

Nors išsismokslinę literatūrinėje dirvoje, kur galima paskėti idėjų bendrybėse, Brazaitis savo raštuose išliko labai konkretus, visuomeniškas, praktiškas.

Atsimenu, kai aš, ką tik baigęs sociologijos studijas, dalyvavau komisijoje, kurios tikslas buvo sociologinis — palaikti lietuvių jaunąją kartą. Posėdyje buvo įvairių sričių atstovų: LB, teatro, žurnalistikos. Diskusijose Brazaitis atmetė mano studijinio lietuvių "klubo" idėją ir sugrąžino mane į konkrečią žemę. Reikia apčiuopiamai siekti! To pasekmė — išleistas konkretus lietuviškas dainorėlis.

Savo raštuose Brazaitis naudoja si teorija tiek, kiek ji veda į konkrečius vaisius. Ir jokio mandrų apyptavimo, gražbylostės ar išminties "dėl pačios išminties". Literatūros nagrinėjime jis nesileidžia į filosofines ar psichologines plonybes, nei pakelia sprendimus, kur neretai skauda dabartiniai literatūros kritikai, ir išlieka ištikimu nagrinėjamo kūrinio recenzentu.

Žinoma, Brazaičio konkreti žemė yra lietuviška.

5. Kalba bei stilius

Bepigū suvalkiečiams kalbą mokėti: nei slaviai jų termės balsių nepatamsino, nei latviai žodžių priegaidės bei kirčio nesumaišė. Betgi suvalkiečiai Brazaitis savo kalbos skonį taip pat puoselėjo lietuvių tautosakos ir klasikų paunksmėje, o tai ir atsispindi jo raštų stiliuje. Aš jį pavadinau elegantišku, švelniu, bijančiu retorikos ir šiuikštumo. Ar negalėčiau aš jo palyginti su jo gyvos kalbos garso r ištariu, kuris nepilnai išsprogsta?

Pavyzdžiui apstu. Apie Čiurlionio dainų ir šokių ansamblių narių kaitą Brazaitis keilais žodžiais viską pasako: "Iškrinta medžiai, bet miškas ošia ir siubuoja". Įspūdis iš kelionės į Lenkiją šiaip užbaigia: "Tiek pažangos ir tempo lenkų parodyta visose srityse, kodėlgi daugelio jų dvasioje turi sustingio suakmenėjo lietuvių lenkų santykiavimo koncepcija?" O kietą išeivio lietuvių kelią, pergyventą svečioje Suomijoje, Brazaitis apibūdina tautiečio balsu, kuris "kartais sušvelnėja ir virptelėja..."

Sentimentams Brazaitis nepasidavė, bet man atrodė, kad pastarasis balsas liejasi ne tik iš mūsų išeivio Suomijoje, bet ir iš Brazaičio širdies... vi suose jo raštuose. Nes jis gydė visas Lietuvos ir lietuvių išeivių opas.

6. Spaudos etika

Literatas Brazaitis nemėgo politikos, bet kaip rezistentas jautėsi priverstas ir turįs pareigą jos nesišalinti. Save jis laikė kamščiu, kuris turėjo užkimšti Bažnyčios, tautos, bendruomenės ir artimo spragas. Kad ir švelnus, jo tiesus žodis nepatikdavo daugeliui, tad įvairių srovių laikraštininkai bei visuomenininkai, dažnai nesusaprasdami ar nerodėdami suprasti jo minčių,

jį spardė. Kaip kamštį. (Politikoje to išvengti neįmanoma). Jis betgi griežtai laikėsi šio etikos dėsno: "Daryk kitam tai, ko norėtum, kad tau darytų" (26 p.). Ir kad ne visi to dėsno laikėsi, tai buvo ne Brazaičio, o kitų problema.

7. Brazaičio "Raštų" vertė

Ji yra dvejopa: praeinamoji (istorinė) ir išliekamoji. Pirmąja prasme šie "Raštai" yra tikslus Lietuvos ir išeivių kultūrinio, politinio bei visuomeninio gyvenimo veidrodys pagal liberaliųjų konservatorių požiūrį; ateities istorikas mažai ką galės pakeisti ar papildyti. Antrąja prasme "Raštuose" užtiksimė ir šimtmečiais nesenstančių įžvalgų apie minėtų sričių problemas bei jų sprendimą. Dažnas šių dienų žurnalistas, kuliąs dalines tiesas apie kultūrą, politiką, veiksmų vienybę bei visuomeninę veiklą, galėtų mesti savo spragius į šalį ir pažodžiui pakartoti atitinkamą Brazaičio pastraipą, parašytą prieš keletą dešimtmečių. Sutaupytų daug savo ir skaitytojų laiko, leidžius popiežiaus ir daug daugiau nuveiktų nerashymu nei rašymu.

Brazaičio "Raštų" redaktoriai — lituanistai Alina Skrupskelienė ir Česlovas Grincevičius atliko didelį darbą. Straipsnių atrankoje ryškų polemiskai politinių dalykų vengimas. Beje, šiame tome yra ir keletas dienos aktualijų, kurios galėjo ir nepatekti griežtesnėje atrankoje (pvz. "Politinės raidos metinis 1956 balansas"). Abejonių kelia ir straipsnis apie dailininką ("Petras Rimša"): mūsuose įspilietinusi prie laida, kad literatai tuo pačiu yra ir dailės specialistai, vargiai pateisinama.

Protarpiais tomas gražiai iliustruotas autoriaus ir jo artimųjų nuotraukomis ir ypatingai būdingomis ištraukomis iš intymių Brazaičio laiškų. Jos iš dalies praskleidžia užuolaidą į privatų Brazaičio asmenį.

Redaktorių pateikti "Straipsnių šaltiniai", "Vardynas" ir "Pastabos" rodo mokslinio darbo nusimanyimą. Deja, korektūros (kartais ir gramatikos) klaidų apstoka. Rašoma empyrinis (empirinis), a (ar), sverčia (?) vakarų (Vakarų), totalistinis (autoritetinis, diktatorinis) ir kt. Patrauklus dail. Ados Sutkuvienės viršelis bei aplankai.

Į laisvę fondas lietuviškai kultūrai ugdyti nusipelno padėkos ir pagarbos už penkia-tomii "Raštų" leidimą. Tai nedylantis paminklas rezistentui Brazaičiui ir rezistencinei Lietuvai.

Juozas Brazaitis, RAŠTAI, V. Red. Alina Skrupskelienė ir Česlovas Grincevičius. Dailininkė Ada Sutkuvienė. Išleido Lietuvos mokslo klubas. Čikaga 1985 m., 119 psl.

Atsiųsta paminėti

Česlovas Grincevičius, VIDU-DIENIO VARPAL. Pasakojimai ir pasakos. Aplankas ir viršelis — dail. Ados Sutkuvienės. Išleido Lietuvos mokslo klubas. Čikaga 1985 m., 119 psl.

Balys Gaidžiūnas, ATGAL PAS SAVUOSIUS. Suliteratūrinta persekiojimų apybraiža. Paruošė ir atspaudė Dievo Motinos nuolatinės pagalbos parapija. Cleveland, Ohio, 1985 m., 12 psl.

Solistai — RIMAS PAULIONIS ir RIMAS STRIMAITIS sukaktuviniame torontiško "Gintaro" koncerte "Metro Toronto Convention Centre" teatre 1985.V.25

JONAS GUTAUSKAS

Amžiai

Amžiai gimė, amžiai gimsta,
Amžiai gims.
Amžiai mirė, amžiai miršta,
Amžiai mirs —
Jie kaip žmonės
Į berybę amžinybę
Grimzdo, grimsta ir nugrims.

Išsilavinęs žmogus

Nepaiso Tavo valios
Ir įieško žemėje dangaus.
O neapleisk jo, Tėve,
Ir lauki grįžtančio sūnaus.

Laiko tėkmė

Pabėgo praectis,
Išėina dabartis.
Štai praveria duris
Lauktoji ateitis.

Ar palydėsi?

Oi tu jurgine,
Jaunas jurginėli,
Ar pražysi, ar žydėsi
Šitą rudenėlį?

O jeigu pražydės
Žiedais sumirgėsi,
Ar kiton šalelėn
Mane palydėsi?

Bitelė

Pavargusi,
Nusilpusi bitelė
Tą rytą nešė
Į avilį-namelį
Jau paskutinį
Medaus lašelį.
O neliūdėk,
Darbšti bitelė,
Ir mirdama rasi
Ramybės kelią.

Šeimai ar menui?

Įspūdžiai perskaičius J. Švabaitės romaną "Stikliniai ramentai"

EDITA NAZARAITE

Stikliniai ramentai... Itin poetiškas ir labai taiklus knygos pavadinimas. Autorė, pasitelkusi gvyą, idomų pasakojimo būdą, veda skaitytoją per dvių žmonių gyvenimą: dramatišką, kupiną konfliktų, prarastų iliuzijų, meilės ir nevilijos. Ir todėl skaudžiai tikrovišką. Šioje liūdnoje istorijoje, regis, nėra nieko dirbtinio, išgalvoto, gal todėl taip stipriai knyga paveikia skaitytoją mintis ir jausmus. Pasijunti, lyg slapčia būtum įsi-brovę į kito žmogaus "gyvenimiškąjį pragarą", bejėgis kuo nors padėti kenčiančiajam.

Rašytoja pasirinko be galo sudėtingą temą — moters-mėnininkės likimą. Menininkės dilema savaime jau yra prieš-taringa, reikalaujanti bekom-promisinio sprendimo pasirinkti — menas ar moters pareigos? Iš pirmo žvilgsnio gal-būt tai įmanomi suderinti dalykai, bet tikrovėje jie sunkiai susibalansuoja. Nedaug parašyta apie moters menininkes — autorės tema dėkinga.

Dažnai sakoma: menininkas turi būti bausis egoistas, kad išliktų laisvas visą save atiduoti kūrybai. Nežinau, ar tai tiesinga, labai gali būti, kad taip, bet knygos herojė Magda-lena anaipelt ne iš tokių. Pirmiausia ji yra moteris, o tik paskui — menininkė. Mylinti, nuoširdi, atsidavusi, mokanti pasiaukoti. Tik ko verta ta jos auka? Ar ne geriau būtų buvę pasiaukoti menui, turint tokią Dievo dovaną — kaip kūrė-jos talentą, užuot pasišven-tus šeimai ir vyruil girtuokliui? Tačiau toks buvo Magdalenos pasirinkimas — ir toks bausis kartėlis ją lydėjo per nepasi-teisinusių vilčių griuvėsius. Tapyba jai liko lyg koks ste-buklingas šviesos uostas, kur galima nors keliom valandom atsisvėpti po negailestingų audrų, nuo slogios kasdienybės rutinos. Tai jos atspirtis, jos "stikliniai ramentai", kurie, deja, tokie trapūs — kaip ir kiekvieną laimę. "Mano pa-roda! Mano paroda!" — sušun-ka laiminga Magdalena. "Ren-giausi jai kaip didžiausiai savo gyvenimo šventei", prisipa-jįsta ji, bet ir ta atgaivos aki-mirka subjaurojama. Romano herojė tikėjosi iš savo mylimo vyro Tomo supratimo, užuojau-tos, gražaus kūrybinio bendra-

darbiavimo, nes Tomas turėjo literatūrinių gabumų, svajojė apie rašytojo karjerą. Vienok lauktasis abipusis kūrybinis susiklausymas jų nelydėjo. Tomas — tipiškias ambicin-gas vyras su kūrybinėm preten-zijom. Jo portretas nupieštas taip įtaigiai, kad net nejauti reikalo save klausiti: o kodėl jis negalėjo pasiaukoti Magda-lenai-menininkei? Tai savaime suprantama — moteris su-tverta aukojimuisi, ne vyras.

Knygoje aiškiai nepasako-ma, dėl ko Tomui nepavyko prasimušti, gal pagaliau tai nėra taip labai svarbu, bet jo reakcija į nesėkmes taip pat gana tipišką: jis susiranda savo "stiklinius ramentus" — al-koholį. Ir keliauja sau degra-dacijos keliu, palikęs visą parei-gų našta material. Dėl savo neišsispildžiusių lūkesčių jis kaltina visą pasaulį, kaltina labiausiai jam atsidavusį žmo-gų — Magdalena, kuri, kaip įbaugintas žvėrelis, galop pa-ti pradeda tikėti savo kaltumu.

Gal reikėtų dėl sudužusio dvių žmonių, dvių kūrėjų likimo kaltinti sunkų gyveni-mą, nedėkingą menininko da-lių? Sunku pasakyti, kur dau-giau kaltės. Reikia tiesiog ti-taniškos valios, kad išliktum savi, su savo meninėm tie-som. O žmonės nevienodai stip-rūs.

Nors Magdalena yra silpna, užguita moteris, tačiau asme-nybė ji šviesi, kupina gėrio ir nepavargstančios meilės. Net tragiška jos mirtis nenuteikia pesimistiškai: kovoją už būvį, kaip galėjo, kiek leido išse-kintos jėgos.

Aplamai, knyga yra labai vientisa, tik gal pabaiga galė-jo būti stipresnė. Alkoholiko Tomo "atsivertimas" kiek ne-natūralus; paprastai tokie žmonės vargu ar begali iš-naujo "atsistoti ant kojų", bent man neteko girdėti tokių lai-mingų atvejų. Nemanau, kad knygai būtų pakenkęs sodrus tamso potėpis, o šalia — pa-kankamai šviesus Magdalenos įvaizdis. Gal niekas nebūtų drįsęs kaltinti rašytojos pesi-mizmu, kaip kad negalima kal-tinti gyvenimo už tai, koks jis yra.

Nežinau kodėl, bet kai per-skaičiau romaną, užvaldė toks pat jausmas, kai kažkada vai-kystėje perskaičius J. Bilionio "Kliudžiau" — toks gaudulys apėmė...

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Kun. prof. dr. Paulius Rabi-kauskas, SJ, neseniai buvo išrink-tas popiežiškojo Gregoriaus uni-versiteto Romoje istorijos fakul-teto dekanu. Šias pareigas jam teks eiti trejus mokslo metus. Istorijos fakulteto dekanu jam jau teko būti 1970-73 m. laikotarpyje, o 1975-78 m. — šio universi-teto vicerektoriumi. Profesoriau-ja nuo 1955 m. Kun. prof. dr. P. Rabiškauskas, SJ, taipgi bendra-darbiauja lietuviškose Vatikano radijo laidose, nuo 1975 m. reda-guoja tarptautinį istorijos moks-lų žurnalą "Archivum Historiae Pontificiae".

Ateitininkų federacija, vado-vaujama dr. Kazio Pemkaus, šven-čia deimantinę savo veiklos su-kaktį. Jubiliejinis kongresas rug-pjičio 30 — rugsėjo 2 d.d. įvyks Čikagoje, Jaunimo centre. Paskai-tas skaitys: kun. dr. A. Paškus — "Ateitininkija kryžkelėje", dr. K. Skrupskelis — "Krikščioniškos ir marksistinės kultūrų konfron-tacija", dr. V. Vardys — "Lietuva ir išeivija". Paskaitų temomis bus svarstybos. Ateitininkijos istori-jai skiriamas "Tėvynės prisimin-i-mų" vakaras, kuriame bus paliesti svarbesnieji jos įvykiai, prisimin-ti mirusieji, žuvusieji ir nukan-kinti ateitininkai, tragiškieji mū-šų tautos momentai — trėmimai Si-biran, partizanų kovos, suėmimai ir teismai, kurie tebevyksta ir dabar.

Viena amerikiečių dailininkų grupė Niujorke penktadienių vakarais susirenka pasikalbėti įvairiais meno klausimais. Tai grupėi priklauso ir dail. Vida Krištolaitytė. Ji pasiūlė, kad vien-as vakaras būtų skirtas M. K. Čiurlioniui. Tokį vakarą dail. V. Krištolaitytė suorganizavo gegu-žės 3 d. Manhattan, "Educational Alliance" patalpose. Buvo rodo-mos M. K. Čiurlionio kūrinių skaidrės, skambėjo garsajuostėn įrašytų simfoninių jo poemų "Miš-ke" ir "Jūra" muzika. Diskusijo-jė dalyvauoti ir į klausimus atsai-kinėti dail. V. Krištolaitytė pa-kvietė dail. Leonardą Harowitz, buvusį "Village Voice" meno kri-tiką, ir Robertą Harding, tapybos bei estetikos dėstytoją univer-sitete. Didžiąją dalyvių dalį su-darė jauni amerikiečiai dailinin-kai tapytojai. Šalies sienas puošė M. K. Čiurlionio kūrinių repro-dukcijos ir viena jo nuotrauka, prie kurios buvo prisegta raudo-na rožė.

XXXII-ji Europos lietuviškųjų studijų savaitė įvyks rugpjūčio 11-18 d.d. šiaurinėje Italijoje, ne-toli Veronos miesto, Jaunimo da-vsinio auklėjimo centre, kuris turi erdvius pastatus, sporto aikštes. Adresas: Centro Pastorale Mons. G. Carraro, Lungadige Attriallo 65, 37124 Verona. Tel. 045-915877 arba 915423. Savaitė dalyviams kainuos po DM 315, viena diena — DM 45, registracijos mokeskis — DM 65, nedirbančiam jaunimui — DM 25. Atsiskaityti reikės vo-kiškomis markėmis. Savaitės do-vai yra Vincas Bartusevičius, dr. Kestutis Girnius, Kestutis Ivinskis, meninės programos va-dovė — Eglė Juodvalkė, techninė rengimo komisija — kun. Tasius Ereminas, Jūratė Barasaitė ir Raimonda Šreifaldaitė. Paskai-tas skaitys: E. Bradūnaitė — "Tau-tiškumas lietuvių diasporoje et-nografiniu požiūriu", dr. S. Gir-nius — "Valančius ir jo metų Lie-tuva", kun. dr. V. Kazlauskas — "Ar esame vieni? Išlaisvinimo teologija atranda savo kelią", L. Kojelis — "Koki politinį poveikį gali pasiekti tautinės mažumos?", prof. dr. R. Lapsatytė-Kollars — "Jauni muzikos kūrėjai Lietuvo-jė", V. Natkevičius — "Jonas Gri-nius kaip literatūros kritikas ir dramaturgas", kun. A. Rubikas — "Egzodas iš Egipto: teologinis nagrinėjimas", dr. S. Sereika — "Vyresnio amžiaus žmogaus mie-gio problemos", prof. dr. J. Za-ranka — "Platonas ir Jaktas kaip literatūros kritikai". Dr. T. Re-meikis kalbės apie vokiečių oku-paciją. Literatūros vakaro, kon-certo ir tėvynės valandėlės pro-gramose dalyvaus: poetas Kazys Bradūnas, muzikai Raminta Lampasytė-Kollars, Michael Kol-lars, Emil Klein ir kt. Bus rodomi Elenos Gaputytės ir kitų dailinin-čių darbai. Rugsjičio 13 d. vaka-rui galima rezervuoti bilietus nu-matydam G. Verdi "Aidos" spek-taklių "Arena di Verona" teatre. Jie kainuoja DM 25 ir DM 40. Smulkesnės informacijos teikia ir registruoja Jūratė Barasas, Ru-binstr. 1, 8000 Muenchen 50, W. Germany. Tel. 089-1503742. Re-gistracija turi būti skubiai atlik-ta, nes ją buvo norima užbaigti iki š. m. liepos 1 d.

Tarptautiniame muzikos festi-valyje "Prahos pavasaris" daly-vavo Vilniaus operos teatro solis-tai — J. Čiurlaitė, A. Stasiūnai-tė, S. Larinas ir V. Prudnikovas, pakviesti dainuoti M. Teodorakio "Septintojoje simfonijoje".

Knygos bičiuliai ir bibliotekin-kai surengė poezijos popietę Skuo-do rajone, Kalviuose, Simono Daukanto klėtelės kieme. Daly-vavo poetai J. Mačiukevičius, S. Jonauskas, aktorė I. M. Leona-vičiūtė, kompozitorius ir dainų atlikėjas A. Jegerlevičius, Len-kijų vidurinės mokyklos jaunie-ji literatai, skaitovai.

Murmansko mokslineje biblio-tekoje įvyko Lietuvos dailininkų knygženklų paroda. Ypatingo lan-kytojų dėmesio susilaukė M. P. Vi-lučio, R. Tarabildos, I. Labuty-tės, V. Panaskovo, I. Plikionytės-Bružienės, N. Šaltenytės ir kitų dailininkų darbai, atlikti oforto, šilkografijos, monotipijos bei ki-tomis techniskomis.

Šimtasis Kipro Petrausko gim-tadienis bus š. m. lapkričio 23 d. Minėjimus organizuoja specialiai sudarytas respublikinis rengėjų komitetas, vadovaujamas Virgi-liaus Noreikos. Minėjimai nu-matyti Lietuvos teatruose, Vil-niaus filharmonijoje, kultūros namuose, bibliotekose. Šią su-kaktį taipgi paminės leidyklos, spauda, kinas, radijas ir televizija.

Lietuvos mokslių akademijos bibliotekoje gegužės 24 d. atida-ryta Anglijos leidyklos "Perga-mon Press" mokslinės ir techni-nės literatūros paroda. Jai buvo gauta apie 300 knygų — daugioto-mių, serijinių, enciklopedinių lei-dinių ir žodynų. Yra darbų apie naujausius elektronikos, kitų mokslo ir technikos šakų laimė-jimus. Parodoje taipgi išstatyti mokslo ir technikos žurnalai, to-kios literatūros katalogai.

Vilniaus meno darbuotojų rū-muose birželio 7 d. surengtas va-karas buvo skirtas mūsų literatūros klasikos Žemaitės gimimo 140-to-sioms metinėms ir literatūros veikėjo Povilo Višinskio 110-to-sioms gimimo metinėms paminėti. Įvadinio žodžių vakarą pradėjo Lietuvos rašytojų sąjungos pir-mininko pavaduotojas A. Zurbas. Apie Žemaitės gyvenimą ir kū-rybą, jos ir P. Višinskio lite-ratūrinį bendradarbiavimą kalbėjo docentas A. Sprindis, filologijos mokslų kandidatas. Metinė Že-maitės premija įteikta rašytojui V. Brazauskui už apsakymų knygą "Nežinomų artistų gyvenimas". Ta premija prieš 20 metų įsteigė Kelmės rajono Žemaitės kolcho-zas. Jo teritorijoje yra Ušnėnų kaimas, kuriame Žemaitė, tada žinoma kaip Julija Beniusevičiūtė-Zymantienė, kaimyno P. Višin-skio paskaitinta, pradėjo literatū-rinį savo kelią. Minėjime kalbėjo literatūros kritikas A. Gušins, pirmasis Žemaitės premijos lau-reatas J. Baltušis. Premija skir-ama už geriausius lietuvių lite-ratūros kūrinius kaimo gyvenimo temomis. Koncertinę programą atliko Kelmės rajono saviveikli-ninkai. Vilniaus jaunimo teatras suvaidino ištrauką iš spektaklio "Trys mylimos".

Kauno profsąjungų kultūros rūmai turi išraškos šokių grupę "Sonata". Tai merginų, mėgstan-čių choreografiją, būrelis, vado-vaujamas Kiros Daujotaitės. Dviem naujom programom neseniai buvo skirtos dvi popietės. Daug sumanumo ir fantazijos rei-kia kuriant naujus šokus. "Sona-ta" vaisingai bendradarbiauja su kompozitoriais bei kitais auto-riais. Klasikai atstovauja M. K. Čiurlionio, L. Beethoveno, F. Šopeno, A. Skriabino, D. Sosta-kovičiaus, F. Liszto, J. S. Bacho, J. Štrauso, C. Debussy muzika. Koncertuose buvo atliktas F. Šo-peno "Revolucinis" etudais, F. Liszto "Mirties šokis", M. K. Čiurlionio preludijos, etudai, fugos, jauno kompoz. V. Bartulio simfo-nijos fragmentas, B. Dvariono bei kitų lietuvių kompozitorių kūriniai. "Sonatos" koncertuo-se dalyvavo ir kitos panašios gru-pės: dirbtinio pluošto gamyklos modernaus šokio būrelis, vado-vaujamas B. Letukaitės, vaikų iš-raiškos šokių ansamblis su savo vadove V. Rudakova, M. Paulaus-kienės vadovaujama Vilniaus pe-dagoginio instituto estradinių šokių grupė. Tos vadovės anks-čiau priklausė "Sonatai", kuri da-bar turi ir savo atžalyną, pava-dintą "Sonatina". Koncertuose "Sonatos" šokis ir muzika dvel-kia poezija, švelnumu. Jos progra-mos yra lyriškos, su dramatiniais elementais, gausia simbolika.

V. Kst.

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI virš 27 milijonų dolerių

KASOS VALANDOS:		MOKA UŽ:	
Pirmadieniais	10-3	90 dienų termin. indėlius	8 1/4%
Antradieniais	10-3	180-185 d. termin. ind.	8 1/2%
Trečiadieniais	10-3	term. indėlius 1 metų	8 3/4%
Ketvirtadieniais	10-8	term. indėlius 2 metų	9%
Penktadieniais	10-8	term. indėlius 3 metų	9 1/2%
Šeštadieniais	9-1	pensijų s-ta	9%
Sekmdieniais	9-12.30	spec. taup. s-ta	7 1/2%
		taupomąja s-ta	7%
		depozitų čekių s-ta	6%
		DUODA PASKOLAS:	
		asmenines nuo	11 1/2%
		mortgicijus nuo	10% - 11 1/2%

ANAPILYJE skyrus veikia sekmad. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki \$100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Paruodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neiname mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SAŽININGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS

406 Roncesvalles Ave. • Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. • Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Vaidotas (Vay) Jonynas

Telefonas (416) 864-2734

pataria ir padeda investacijose nuo aukso iki valstybinių lakštų. Jo atstovaujama firma aptarnauja investuotojus nuo 1923 metų.

MOSS, LAWSON & CO. LIMITED
48 Yonge St., Toronto, Ont. M5E 1G7

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

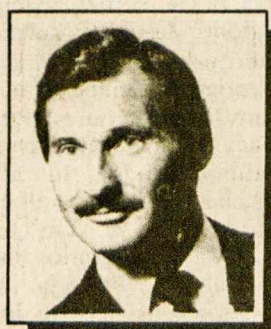
PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (IŠSKYRUS CIGARETES)
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOJ
SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

"TYPE MASTER GRAPHICS"

3317 Bloor Street West, Toronto, Ontario M8X 1E7
Telefonas: 236-1048

* Raidžių rinkimo bendrovė.
* Renka tekstus lietuvių, prancūzų ir anglų kalbomis.
Skambinkite Linai Kuliavienėi arba Vidai Šiaučilienei

Agentas, kuris rūpinasi jumis

1. Jūsų namai yra svarbiausias mūsų rūpestis.
2. Pasirinkdami mus, jūs pasirenkate agentą, kuris rūpinasi jumis.
3. Skambinkite Antanui Geniui tel. 231-2839, ir turėsite pirmos klasės patarnavimą.

Antanas Genys (416) 231-2839

Frank Barauskas Limited, Realtor, 3828 Bloor St. W., Islington, Ont. M9B 1K8

AUTOMOTIVE FIBER AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas:
sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas — RICARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

Greitas ir tikslus patarnavimas!

DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atveju,
nuomininkų turto, verslo ir komercijos

Juozas Eimis Ramas
Tel. 364-5081, namų 766-5857

Allstate Simpson's, 176 Yonge St.,
Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

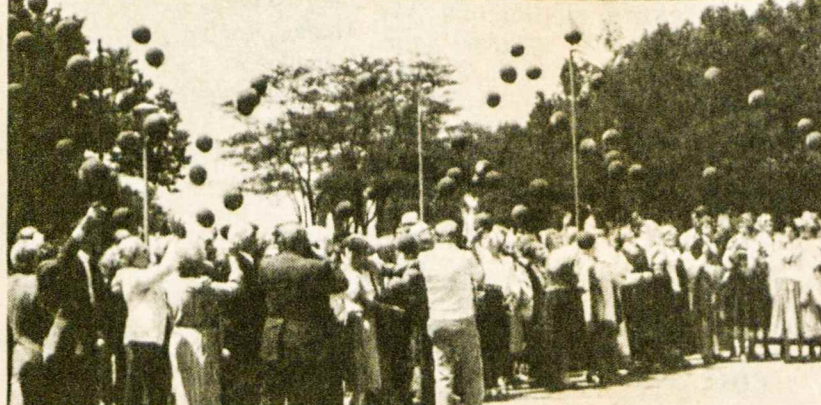
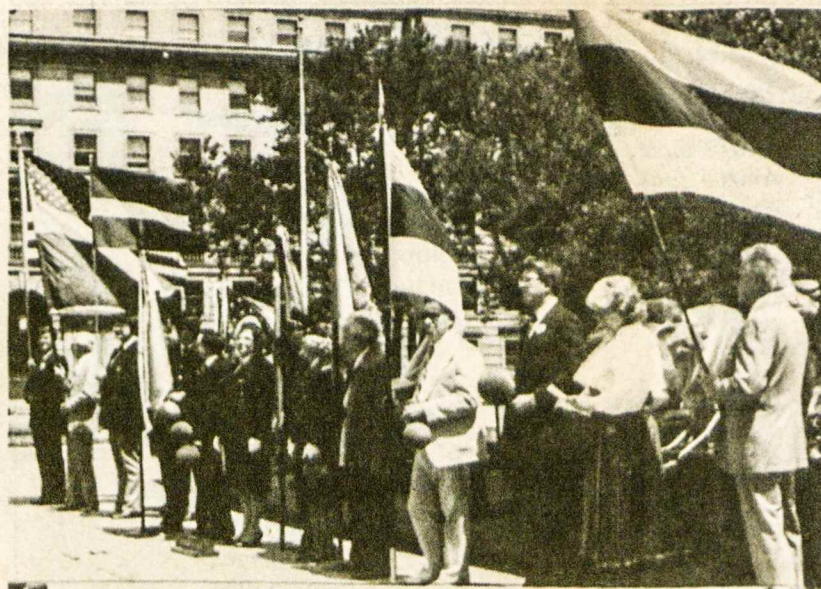
AUTORITE SALES & SERVICE

1636 Dundas Street West,
Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331

BLOOR AUTORITE GARAGE

296 Brock Avenue
(Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305

* Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical Fitness Certification)
* Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. * Visi automobilių mechanikai
* taisymai. * Sniego ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
* GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

Sibirinių tremimų metines Klivlando baltiečiai paminėjo demonstracija, kurioje kalbą pasakė Ohio valstijos senatorius GARY SUHADOLNIK (viršuje trečias iš dešinės). Ta proga gausūs dalyviai paleido daugybę balionų su informacija apie Baltijos valstybes ir kalinamus baltiečius su jų adresais bei pavardėmis

Nuotr. V. Bacevičiaus

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

turinčios stiprias tarnautojų bei darbininkų unijas. Mažiau uždirbantieji mažesnėse darbovietėse tokios pensijos negauna. Nedaug naudos jie turi ir iš registruoto pensijai taupymo plano, kuriam skirtos santaupos iki pensijos dienų atleidžiamos nuo pajamų mokesčio. Tas taupymo planas taip pat yra nevienodas, nes yra vykdomas pagal pajamų nuosimti. Kurie daugiau uždirba, gali įnešti didesnes sumas, mažiau uždirbantieji — mažesnes. O kaip su tais, kurių uždarbio vos užtenka pragyvenimui? Taupyti pensijai nėra iš ko. Jau daug kartų buvo siūloma pertvarkyti Kanados pensiją, kad ji vienodai apimtų visus kanadiečius. Dideli atskaitymai įmokoms turėtų būti daromi iš daug uždirbančių, mažesni — iš mažiau, o Kanados pensija būtų mokama vienoda visiems. Tada jos užtektų normaliam pragyvenimui. Nereikėtų nei senatvės pensijos, nei papildomo neturtingiesiems. Nereikėtų ir registruoto taupymo plano, už kurį valdžios išdala praranda daug lėšų dėl nepilno pajamų mokesčio. Tos lėšos galėtų būti panaudotos Kanados pensijos fondui.

Maskvoje yra JAV ir Kanados studijų institutas, vadovaujamas kompartijos centrinio komiteto nario G. Arbatovo, pasižymėjusio propagandos reikaluose. Institutą administruoja KGB skyrius. Spėjama, kad trečdalis to instituto štabo sudaro KGB nariai. Tasso žinių agentūra neseniai pranešė, kad Maskvon atskrido P. E. Trudeau, pakviestas G. Arbatovo. Mėnesį laiko jis viešės Sovietų Sąjungoje. G. Arbatovo kvietimą yra gavęs ir priėmęs Kanados socialistų vadas E. Broadbentas. Jis Sovietų Sąjungoje žada viešėti liepos 27 — rugpjūčio 18 d. Institutas šiuos du kanadiečius, matyt, nori panaudoti sovietinės propagandos reikalam. Daug kas prisimena anuometinio minis-

terio pirm. P. E. Trudeau viešnagė 1971 m., kai jis džiaugėsi gražiais šiaurinio Sibiro miestais. Tada kalėjime buvo laikomas disidentas poetas Vladimiras Bukovskis, dabar jau išleistas Vakarų pasaulin. Jis teigia, kad P. E. Trudeau grožėjimasis Sibiro miestais, paskelbtas sovietinėje spaudoje, buvo didelis smūgis ne tik politiniams kaliniams, bet ir kalėjimuose dar neuždarytiems piliečiams, nes visi žinojo, kad tose Sibiro teritorijose žuvo milijonai politinių kalinių ir tremtinių. Kyla klausimas, kokios propagandinės naudos G. Arbatovas šį kartą tikisi susilaukti iš P. E. Trudeau ir iš socialistų vado E. Broadbento, kurio partija nori išjungti Kanadą iš Atlanto sąjungos ir yra dažnai palanki propagandinei Sovietų Sąjungos politikai?

Kanada 1986 m. rudenį gali susilaukti metalinio dolerio monetos, kuri bus pagaminta iš nikelio, turės 11 kampų, bronzą dengtą paviršiu. Dolerio monetos įvedimą rekomendavo specialus visų partijų komitetas Kanados parlamente. Esą popierinį dolerį reikia pakeisti metaliniu, nes jo dabar reikia daugelyje automatinėse mašinų, net ir viešojo susisiekimo tramvajuose bei autobusuose. Popierinį dolerį siūloma išimti iš apyvartos, nes jis greit susidėvi, jį reikia pakeisti nauju. Naujo popierinio dolerio pagaminimas kainuoja apie 4 centus, o nikelinio dolerio — kainuotų apie 17 centų. Jis būtų galėtų tarnauti 20 metų. Atsisiųsus popierinio dolerio, kasmet būtų galima sutaupyti kelis milijonus. Kai kas pasiūlymą sutinka kritiškai: ne visi kanadiečiai norės nešioti krūvelės nikelinio dolerių kišenėse. Be to, metalinius dolerius lengviau galės pasigaminti valiuotos klastotojai. Juos ypač bus sunku susekti automatinėse mašinose. Komiteto pasiūlymą turi patvirtinti Kanados ministerijų kabinetas.

A+A

ADOLFINAI BUDRIKAITEI-ZULONIENEI

Lietuvoje mirus,

seserį A. VADAKOJIENĘ su šeima nuoširdžiai užjaučiu —

P. Gulbinskas

A+A

ONUTEI OLEKIENEI

mirus,

jus vyrą STASĮ, dukrelę JANET ir jos vyrą VYTĄ, dukreles — VIOLETĄ, DIANĄ, sūnų JONUKĄ nuoširdžiausiai užjaučiame bei kartu liūdime —

Liudas, Salomėja,
Romas ir Irutė Olekai

Hamilton, Ont.

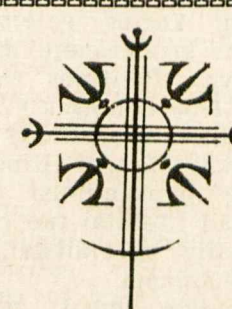
(Atkelta iš 4-to psl.)

GIEDRAIČIO ŽUKLAUTOJŲ IR MEDŽIOTOJŲ KLUBAS kviečia visus į liepos 21 d. ruošiamą gegužinę klubo šaukyklę už Kaledonijos. Pradžią — 12 v. Įdomi programa: įvairūs premijuoti šaudymai, meškeriojimas, loterija ir kitos linksmybės. Bus muzika ir šilti užkandžiai. Valdyba

MOKYKLOS METRAŠTIS. 35-rių metų mokyklos sukakties proga mokykla išleido 35 puslapių metraščių. Jame yra kiekvieno mokinio kūrinys, trumpa 35-rių metų mokyklos apžvalga, abiturientų sąrašas nuo 1976 m. IX, X, XI sk. mokinių nuotraukos ir kiti duomenys.

Sault Ste. Marie, Ont.

DANUTES SKARŽINSKAITEs sutuoktuvės su Randy McDonald įvyko 1985 m. birželio 22 d. St. Jerome's katalikų šventovėje susirinko gausūs būrys. Prie altoriaus telkėsi jaunieji su palydovų būriu. Vakare vestuvinė puota įvyko "Hiawatha" salėje, kurioje susirinko apie 250 svečių. Kai kurie svečiai ir giminės buvo atvykę iš tolimesnių vietovių. Neturėjo kalbų ir sveikinimų. Ilgi plojimai teko Danutės tėvams Aleksandrai ir Vytautui Skaržinskams. Po vestuvės jaunavedžiai išvyko povestuvinės kelionės į JAV Mičigano valstiją. Sugrįžę apsigyvens 95 Breton Rd. Jaunasis Randy dirba "Al-goma" plieno įmonėje, kvalifikacijos kontrolės departamente, o Danutė mokytoja. Linkime, kad tos jaunavedžių šypsenos kurios mus džiugino sutuoktūvių dieną, neišnyktų per visą jų gyvenimą. Valdyba

"Dievas teikia mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
Jis mums duoda"

Gerry Loughheed
Funeral Home

252 Regent Street South
Sudbury, Ontario P3C 4C8
Telefonas: (705) 673-9595

St. Petersburg, Florida

SIBIRINIŲ TREMIŲ metinės paminėtos birželio 16 d. pamaldomis Šv. Vardo šventovėje. Mišias atnaušo 4 kunigai, pamokslą pasakė kun. V. Zakaras, OFM. Kita programa buvo atlikta Lietuvių klubo salėje, kur dalyvavo 230 tautiečių. Įnešus organizacijų vėliavas, M. Krasauskas vietoj paskaitos perskaitė vienos mergaitės atsiminimus apie šiuos įvykius. A. Karnius pateikė statistiką, iš kurios buvo matyti, kad per sovietinę okupaciją Lietuva neteko 10% gyventojų. Meninė programą atliko Lietuvių klubo choras ir S. Vaškys, padėkdamas eilėraščių.

TAUTINIŲ ŠOKIŲ GRUPĖ "GRANDIS" iš Čikagos parodė savo meną birželio 12 d. Lietuvių klubo salėje. Dalyvavo 320 žiūrovų. Grojo broliai Polikajčiai. "Grandis" gyvuoja nuo 1963 m., vadovaujama I. Smieliausienės. Iki šiol per "Grandies" eiles perėjo 750 jaunuolių, surengė 350 spektaklių.

TAUTINIŲ GRUPIŲ ORGANIZACIJOS SPIFFS visuotinis susirinkimas įvyko gegužės 27 d. Dalyvavo iš 42 grupių 37-nių atstovai. Pirmininku perrinktas graikas Takis Kapous, vicepirm. estė Norma Rebane, direktore — švedė Lotta Bauman. Po susirinkimo vyr. amžiaus šokėjų grupė atliko įvairių tautų šokių. Visus pavaišino kava bei skanėstais Lietuvių klubo atstovės — E. Radvilienė ir K. Gaizauskienė, o spanguolių pušu — estų atstovės.

LIETUVOS DUKTERŲ DRAUGIJOS susirinkimas įvyko birželio 19 d. Lietuvių klubo patalpose. Įžanginę maldą sukalbėjo kun. V. Zakaras, OFM. Pirm. M. Andriejauskienė apibūdino draugijos tikslus, apimančius savitarpio ir kitų pagalbą, o dr. Vaičiūnas kalbėjo apie depresiją. Draugijai vadovauja valdyba: pirm. M. Andriejauskienė, vicepirm. A. Miliauskienė, sekr. G. Punišienė, išd. B. Tamošiūnienė, parengimų vadovė V. Vaitiekūnienė. L. Ž.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. Labys. Tel. 498-5823 arba 755-3174

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:
8 1/4% už 90 dienų term. indėl.
8 1/2% už 6 mėn. term. indėlius
8 3/4% už 1 m. term. indėlius
9% už 2 m. term. indėlius
9 1/2% už 3 m. term. indėlius
9% už pensijų planą
9% už namų planą
7 1/2% už specialią taup. s-tą
7% už taupymo s-tas
6% už čekių s-tas (dep.)

IMA:
už asmenines paskolas nuo 11 1/2%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
su nekeičiamu nuošimčiu
1 metų 10 1/2%
2 metų 11%
3 metų 11 1/2%
(fixed rate)

su keičiamu nuošimčiu
1, 2 ar 3 metų 10%
(variable rate)

AKTYVAI virš 44 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgicijus iki 75% (kainoto turto). Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydį, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginių perlaides, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgicijai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,
Toronto, Ontario
Telefonai: 532-8723
ir 532-1149 M6P 1A6

22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5
Telefonas 489-1543

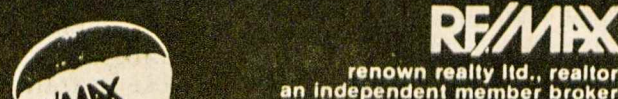
(staiga, tarnaujanti lietuviams nuo 1951 metų)

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.

Telefonas 773-6480

77 Kennedy St. West, Aurora, Ontario L4G 2L6

Alfonsas Garbenis, jn. B. Econ. CRA. Kvalifikuotas įkainojimas nuosavybių dėl mortgicijų. Patarnauja palikimų (Estates & Capital Gains), investicijų ir kituose nekilnojamo turto reikaluose.

daiva t. dalinda, B.A.
associate broker

4887 dundas st. west
Islington, Ontario M9A 1B2
res: 767-0999

232-2322

SOUTH KINGSWAY — bendranamyje (Condominium) didelis, saulėtas 3-jų miegamųjų kampinis butas su dviem prausyklom. Ypatingas vaizdas miesto, High Parko ir ežero. Kaina \$86,900.

HIGH-PARK — BLOOR, puikūs, 14 kambarių namas; privatus įvažiavimas, dviračių garažas. Labai gražiai prižiūrėtas, \$275,000.

NEMOKAMAS NAMO ĮKAINOJIMAS

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ontario

Telefonas 535-1258

Dabar turime įvairių silkų pigia kaina: kibiras — \$32.50 arba \$1.39 už svarą (kibire yra 25 svarai — 50-70 silkų)
Turime įvairių rūkytų žuvų. Didelis pasirinkimas.
Gera kaina. Kviečiami atsilankyti.

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS

(2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8,
tel. 279-4371)

Važiuoti vakaras Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukli kairėn prie pirmųjų šviesų (lietuvų) Wharton Way.
Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus pataisymus.
Savininkai: Tom Thompson ir J. Tamošiūnas

Perkant ar parduodant nekilnojamojo nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus
Antanas Blūdžius

1567 Dundas St. W.
Toronto, Ontario

Telefonai:
531-1191
namų 537-2291

A & L Windows

66 Spadina Ave., Hamilton, Ont. L8M 2X1

Savininkai — Algis ir Lenis Žilvyčiai

Esamus langus pakeičiame šiluminiais (thermal) langais dvigubo ar trigubo stiklo. Taip pat įdedame aliuminines duris 2" ir aliuminius išorinius langus (storm windows) įvairios rūšies ir spalvos, pagamintus pagal užsakymą. Nemokamas įkainojimas.

Lietuviams 10% nuolaida. Skambinti telefonu
(416) 545-6556 Hamiltone,
Toronte ir apylinkėse prašome skambinti "collect"

SKAITYTOJAI PASISAKO

GUDIJOS LIETUVIAI

Didesnę pusę Vilniaus krašto Stalinas atidavė Gudijai. Mūsų tyla Gudijos lietuvių atžvilgiu būtų per didelė dovana Sov. Sąjungai.

Suvalkų ir Lenkijos lietuviai yra daug geresnėje padėtyje, negu Gudijos lietuviai. Lenkijoje lietuviai gauna lietuviškos spaudos, turi ir savo laikraštį "Aušra" bei lokalinis biuletenius. Jie ten turi ir lietuviškas mokyklas, vieną gimnaziją, o kas nori iš Lenkijos gali važiuoti studijuoti ir į okupuotą Lietuvą. Pvz. dabartinės "Aušros" redaktorė yra ten augusi lietuvaitė, bet universitetą baigusi Vilniuje. Dabartinėje Lenkijos "orbitoje" lietuviai turi savo parapijas bei lietuviškas pamaldas. Turi savo kultūrinius parengimus, susirinkimus, vakarus, gegužines.

Gudijoje lietuviai neturi lietuviškos spaudos, jos negali gauti ir iš okupuotos Lietuvos. Neturi nei lietuviškų mokyklų, nei lietuviškų pamaldų. Jeigu jaunuolis nuykęs į okup. Lietuvą ką nors baigia, tai Gudijoje neleidžia dirbti. Gudijos lietuvių kontaktai su išoriniu pasauliu yra labai blogi. Aš negirdėjau, kad kas atvažiuotų iš Gudijos arba kas ten nuvažiuotų. "Kronika" rašo apie ten nuykusių dvysikių ir lietuvių moterų pamokyti katekizmo vaikams gudų taisyklų bauses.

"TŽ" yra gana jautrus Gudijos lietuvių reikalais ir dažnai parašo apie jų vargus. "Draugas" irgi retkarčiais apie tai užsimena. Negi mes sėdėsim užčiaupę burnas ir nieko nedarysime? Žinau, kad ta Gudija ai atiduota Vilniaus krašto dalis bus sunku būsiai Lietuvai beatgauti, nes taip žiauriai naikinama lietuviybė. Ateityje gali nelikti ten ir lietuvių. Darykime taip, kad nors istorija mūsų išievoli nesmerktų už mūsų tylą. Pirmiausia turi daugiau kalbėti ir rašyti apie Gudijos lietuvių vargus Vilniaus krašto lietuvių sąjungai. Juos turėtų prisiminti Lietuvių Bendruomenė, VLKas, ALTA. Minėtos organizacijos turėtų skatinti ir finansuoti remti kun. V. Rimšeli, kad jis bandytų aplankyti Gudijos lietuvius. Jis yra gimęs ir augęs netoli dabartinės Gudijos sienos — švenčionių apylinkėse, moka slavų kalbas. Taip pat būtų labai naudinga, kad ir vysk. P. Baltakis aplankytų Lenkijoje.

Jonas Prunskis,
Cikaga

NAUJAS SKAITYTOJAS

Daug metų žinojau apie "TŽ", bet niekuomet negalvoju užsi-prenumeruoti, nors ir esu lietuviškos spaudos mėgėjas. Gaila, kad tokio turiningo lietuviško laikraščio neprenumeravau.

Nežinau kaip "TŽ" pasiekia kitų vietovių skaitytojus, bet Klivlando skaitytojus pasiekia galima sakyti 100% tikslumu, nes laikraštis išeina antradieniais, Klivlando skaitytojus pasiekia tos pačios savaitės ketvirtadieniais.

Laikraštis puikus, turi daug žinių iš lietuvių gyvenimo, gerų ir

gražių straipsnių. Viena kas man nepatinka, mūsų lietuviškoje spaudoje lietuvinimas nelietuviškų vietovių ir žmonių pavardžių. Mes labai dažnai verkiame, kai pamatome nelietuviškos spaudos iškraipytus lietuviškų vietovių pavadinimus ar žmonių pavardes, bet visai nekreipiame dėmesio lietuvinimui nelietuviškas vietoves ar darydami iš svetimtaučių lietuvius. Kodėl taip daroma?

Edvardas Prancuskas,
Parma, Ohio

Red. pastaba. Apie tai ne kartą jau buvo aiškinta. Patartina pasiskaityti vadovėlį "Dabartinė lietuvių kalbos rašyba", paruostą J. Vaišnio, SJ, ir prof. dr. A. Klimo, išleistą 1982 m. Pavardžių ir vietovių lietuvinimas yra sena tradicija, einanti iš lietuvių kalbos prigimties. Taip daro ir daugelis kitų kalbų.

"MOKINTOJAI"

Kai girdi tautiečius tarmiškai kalbant ir sakan "mokinti", dar gali pakęsti, bet negali pakęsti klaidinančių mokytojų, kurie taip moko lituanistinės mokyklose. Kur ne kur, bet lituanistinėse mokyklose reikia laikytis literatūrinės kalbos, kuri teikia žodį "mokyti", "mokytojas". Ir mūsų lituanistinių mokyklų "mokiniojai" turėtų tapti mokytojais. Stebėtojas

"AMŽINOS ATMINTIES"

Vis dar girdėti tautiečių, net kunigų, klaidingai vartojančių mirusiųs pagarbą išreiškiantį posakį "amžinos atminties". Tai nesmonė. Nėra tokio dalyko kaip "amžina atmintis". Reikšdami pagarbą mirusiems, sakome bei rašome "amžiną atsilį". Tuo būdu išreiškiama ir malda bei linkėjimas mirusiems. Tai lietuviška ir prasminga. Ž. R.

IŠ ATSIMINIMŲ

1941 m. liepos pradžioje Alytuje, tekdavo dažnai susitikti su plk. J. Petručiu. Jis buvo neseniai grįžęs iš Červenės. Tada jis rašė atsiminimus "I laisvę" laikraščiui apie tūkstantinės minios kalinių vėlavimą pro Minską ir Červenę, kur juos rusų komunistų NKVD daliniai sušaudė. Jam ir dar keliems lietuviams nakties metu pavyko pabėgti. Jis vėliau išleido knygą "Kaip jie mus sušaudė".

1940 m. gruodžio 24 d. vakare pas jį Alytuje atėjo pažįstamas vyras ir primygtinai išsivadinio į geležinkelio stoties vartą įsigeriti alaus. Už gatvės kampo laukė automobilis su lietuviu ir dviem rusais. Jie pulkininką suėmė ir išvežė į Kauno kalėjimą. Besikalbant apie Kauno kalėjimą tardymus, jis nusivilkio marškinius ir parodė nuogą nugarą. Nugaroje buvo išlikę karštos laidynės (proso) keturi ar penki randai. Jis tada man pasakė: "Dėginu, apalpdavau, bet jie nieko neišgavo". V. Kriaušius

• Auka bei talka lietuviškajai spaudai — parama savajai tautai.

Toronto atžalynietės šoka Linelius "Vilniaus" paviljone Toronto tautybių savaitėje — Karavane 1985.VI.21-29 Prisiškelimo parapijos saleje. Per tą laiką lietuvių paviljoną aplankė 6000 asmenų
Nuotr. B. Tarvydo

Iki milijono reikia stipraus šuolio

Kanados lietuvių fondas per 20 metų lietuviškajai veiklai paskyrė \$300.000

L. GIRINIS

Kai tenka rašyti ar kalbėti apie Kanados lietuvių fondą, prisimena pirmieji metai Kanadoje. Buvome tada jauni, drąsūs, energingi, dažnas kūrėmės be cento kišenėje. Mus tada rišo viena idėja: esame skriaudžiami, savos žemės netekę, vienodo likimo broliai.

Nelengva buvo siekti vieningų lietuvių išlaikymo tikslų. Didžiausią rūpestį kėlė lėšų trūkumas. Neturtinga anuomet išieviškoji visuomenė, mažai uždirbdama, finansavo lietuviškąją spaudą, mokyklas, Tautos fondą, socialinę šalpą, politinę veiklą. Tačiau, vienijančio finansinio prado visuomenėje trūko. Tuo metu Kanadoje veikė du visuomeniniai centriniai vienetai — Kanados lietuvių centro taryba ir Kanados lietuvių sąjunga. Bendromis pastangomis jie ryžosi organizuoti Kanados Lietuvių Bendruomenę. Jai gimus, atsirado gyvas reikalas turėti ir savo fondą, kuris rūpintųsi lėšų telkimu kultūriniam reikalams. Deja, pati KLB neseniai buvo įsisteigusi, dar nebuvo įsitvirtinusi. Tuo metu KLB-je vyravo dvi nuomonės: a. steigti fondą, kuriame sudarysiu kapitalą ir palūkanas skirstytų KLB išrinkta komisija, b. kapitalą ir palūkanas turėtų kontroliuoti patys aukotojai, išsirinę valdomuosius organus. Nors diskusijoje ir buvo sugaišta daug laiko, dauguma pasisakė už ant-rają nuomonę.

Lėšų telkimu ir fondo steigimu rūpinosi ne vien KLB, bet ir kiekvienas sambūris, kiekvienas lietuvis, kuriam Lietuvos laisvė ir lietuviybė išieviroje buvo pagrindinis rūpestis. Ir taip 1962 m. rug-šėjo 16 d. tenka laikyti oficialia Kanados lietuvių fondo įsteigimo diena, nes tada KLF buvo įregistruotas Otavoje, valdžios įstaigose, vardas ir įstatai suvažiavimuose buvo priimti.

Lėšų telkimu ir fondo steigimu rūpinosi ne vien KLB, bet ir kiekvienas sambūris, kiekvienas lietuvis, kuriam Lietuvos laisvė ir lietuviybė išieviroje buvo pagrindinis rūpestis. Ir taip 1962 m. rug-šėjo 16 d. tenka laikyti oficialia Kanados lietuvių fondo įsteigimo diena, nes tada KLF buvo įregistruotas Otavoje, valdžios įstaigose, vardas ir įstatai suvažiavimuose buvo priimti.

Lėšų telkimu ir fondo steigimu rūpinosi ne vien KLB, bet ir kiekvienas sambūris, kiekvienas lietuvis, kuriam Lietuvos laisvė ir lietuviybė išieviroje buvo pagrindinis rūpestis. Ir taip 1962 m. rug-šėjo 16 d. tenka laikyti oficialia Kanados lietuvių fondo įsteigimo diena, nes tada KLF buvo įregistruotas Otavoje, valdžios įstaigose, vardas ir įstatai suvažiavimuose buvo priimti.

KLF rado didelį visuomenės pritarimą ir per 20 metų sutelkė \$700.000 ir pašalpoms išdalino \$300.000 (iš palūkanų), paremdamas lietuviškas mokyklas, spaudą, jaunimo organizacijas, studentus ir pan.

KLF nariais yra tapę per tūkstantį tautiečių, bet daug šimtų dar abejingai tebelaukia. Jei pirmieji nariai savais išlaisvėjimo atliktuosius darbus paremti gražiomis sumomis, pakelti kapitalą ir lietuvių reikalams paskirstyti \$300.000, tai naujieji šimtai naujų narių nesunkiai galėtų pakelti fondo kapitalą iki vieno milijono dolerių.

Reikšmingas visuomeninis darbas buvo atliktas, bet dažnai atvejais dėmesį ir padėką turėtume skirti KLF idėjai ir darbu pasiaukojusiems tautiečiams. Kas išmatuos ar pasvers pastangas tų žmonių, kurie, ne kartą aukodami savo laiką, nedrąsiai bėdėsi į tautiečių duris, aiškindami ir prašydami aukos ateities lietuvių tėvams.

KLF pradininkai-steigėjai lieka istorijos lapuose: V. Balys, V. Ignaitis, St. Jakubickas, P. Januška, P. Lelis, dr. A. Pacevičius, J. R. Simanavičius, J. Bersėnas. Dalis jų jau iškelia amžinybėn, palikdami neišdildomus darbų pėdsakus. Išėjusių vieton stos nauji žmonės su naujomis idėjomis, su nauju ryžtu.

Š. m. gegužės 5 d. Toronto Lietuvių namuose įvyko metinis KLF narių suvažiavimas. Pirmininkavo tarybos pirm. H. Stepaitis, talkino valdybos pirm. inž. H. Lapas, sekretoriavo L. Girinis-Norvaiša. Dalyvavo 75 nariai su 361-nu įgaliojimu. Išlausius kun. A. Simanavičiaus invokacijos, pagerbus mirusius, H. Stepaitis išsamiai padarė KLF atliktų darbų apžvalgą. Padėkojo aukotojams, veikiančių komisijų darbuotojams ir visiems, kurie vienokiu ar kitokiu būdu talkino fondo veiklai. Inž. H. Lapas plačiau apibūdino paminklo statybą Toronte (Park Lithuania). KLF šiam reikalui

yra numatęs skirti iki \$15.000. Paminklo statybą laikinai stabdo miesto valdybos inspektorų ruošiamos naujos taisyklės.

Investacijų komisijos pirm. inž. V. Dargis pranešė, kad KLF vis dar tebepermauja ilgalaikių palūkanų srityje. Kitos panašios finansinės institucijos patenkintos gaudamos iki 10-10.5% palūkanų. KLF už kapitalo investavimus tebe- gauna 12, 13 ir 14% palūkanų.

Izd. E. Bersėno ir auditoriaus N. Burkes pranešimu, atskaitomybė vedama tvarkingai. 1984-tieji finansiniai metai baigėsi gruodžio 31 d. su \$701.710 balansu. Per tą laiką investuotas kapitalas davė \$71.507. Pelną skirstymo komisija tautinės kultūros reikalams paskirstė \$69.050. Kapitalo 75% laikomi įvairiuose valstybės kontroliuojamuose bankuose, likusieji 25% laikomi Toronto "Paramoje", Montrealo "Lite", Hamiltono "Talkoje" ir Toronto Prisiškelimo parapijos kredito kooperatyvuose.

Revizijos komisijos sekr. V. Matulaitis perskaitė aktą, iš kurio buvo matyti, kad atskaitomybė vedama izd. E. Bersėno ir kasininko V. Bačėno tvarkingai. Įrašai atitinka bankų knygas.

Iš šios apžvalgos matėme, kad KLF nuo įsteigimo datos iki šiol lietuviškai kultūrinei veiklai yra išskirtęs apie \$300.000. Tai suma, apie kurią kiekvienas galvojantis tautietis negali, ignoruodamas jos reikšmę, sakyti: vis tiek ar ji būtų buvusi ar ne.

Vienas tūkstantis KLF narių savo įnašais pasitarnauja lietuvių bei ir stato istorinį paminklą mūsų išievių. Kartu jie kviečia ir tikisi susilaukti naujų rėmėjų, naujų narių, nes KLF privaloma lietuvių išsaugojimo idėja turės pereiti iš kartos į kartą, iki Lietuva taps laisva ir nepriklausoma.

ŠYPSENOS

Patarimas

Viename Prancūzijos kurorte kabo užrašas:

— Jeigu nori tylos, parodyk gerą pavyzdį ir nustok be pertraukos šaukęs "Tylos!"

Japoniškas mandagumas

Japoniškas mandagumas moko, kad apie save reikia kalbėti kuo blogiausiai, o savo pokalbininkus girti kuo labiausiai. Štai kaip skamba dialogas tarp dviejų gerai išauklėtų japonų apie žmonas.

— Kaip jaučiasi kilmingoji lotoso gėlė?

— Dėkoju. Mano kvaila žmona jaučiasi gerai. O kaip jaučiasi Tamstos garbingoji ir žavingoji žmona?

— Dėkoju. Tas senas barškilas vis dar daug triukšmo kelia.

Parinko Pr. Alš.

"The Toronto Sun" 1985. VII. 5 išspausdino savo bendradarbio Z. Przetakiewicz straipsnį "Sovietai yra naujas priešas". Pasak jo, jiešiojimas nacių karo nusikaltėlių yra bereikšmis Kanadai, nes jeigu ir yra jų Kanadoje, tai labai negausūs ir nepavojingi. Autorius cituoja konservatorių partijos Parkdale-High Park apylinkės skyriaus raštą Deschenes komisijai, kuriame pareiškama, kad pavojų Kanadai ir kitiem kraštam sudaro ne buvę naciai, bet dabartiniai sovietų nusikaltėliai, kurių nusikaltimai didesni negu nacių. Pastarieji esą seniai nugalėti, o sovietai tebagrasina laisvajam pasauliui. "Stenkimės surasti Kanadoje ir apkaltinti nusikaltėlius šio karo, kuris vyksta tarp totalistinės diktatūros ir laisvos demokratijos."

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7

(prieš Lietuvos Namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

OPTOMETRISTAS

Dr. S. Brogowski

412 Roncesvalles Ave.

Toronto, Ontario

(pie Howard Park Ave.)

Kabineto telefonas

531-4251

Pacientai priimami

susitarus telefonu

Viešėdami Čikagoje,
neužmirškite aplankyti

N. ir J. VAZNELIŲ

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET,
CHICAGO, ILL. 60629

Telefonas 471-1424

Cia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odes, medžio dirbinių. Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

TOTAL TRADES RENOVATING

151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario

- atlieku visus elektrinius darbus — namų, įstaigų, imonių
- parduodu ir įrengiu namų šildymo ir vėsinimo sistemas
- įrengiu aliumininius garinius — lauko sienas, langus, duris, veidrodžius
- atlieku pagrindinius namų remontus — prausyklų, rūšių, padidinu namus, verandas
- uždengiu naujus stogus, išlieju (važiavimus) (driveways)

Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

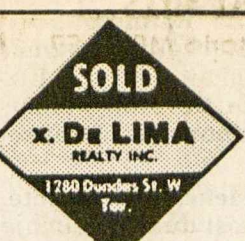

Skanėstai ir sumuštiniai, įvairių rūšių mėsa, sūriai, salotos, duona, bulskutės, kava, arbata, spurgos, pyragaičiai. Paruošiamės baliams ir iškylosms užkandžius.

(vairių rūšių ledai — riešutiniai, tropiški, šokoladiniai ir kiti. Saldainiai, pagruzdinti kukurūzai (popcorn). Vaikams ir suaugusiems!

Atvykite arba skambinkite telefonu 1-705-429-5240.
1379 Mosley St. (pie 32-os gatvės) Wasaga Beach, Ontario
Vasaros metu atidaryta 7 v.r. - 11 v.v. Savininkai L.R.S. Kaknevičiai

1280 Dundas Street West,
(pie Dovercourt Rd.)
Toronto, Ont. M6J 1X7

Ištaigos telefonas: 535-2500
Namų telefonas: 445-9469

Birutė Grigaitytė-Spudienė,

namų pirkimo ir pardavimo agentė

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS,

B.Sc., LL.B

2 Jane St., Suite 303

Toronto, Ontario M6S 4W3

Bloor ir Jane gatvių kampas

Telefonai:

ištaigos (416)762-7393

namų 248-9458

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS,

B.A. M.L.S. LL.B

3031 Bloor St.W., Suite 200

prie Royal York

Toronto, Ontario M8X 1C5

Telefonai:

ištaigos (416)231-4138

namų 848-0234

DRESHER

INSURANCE &
REAL ESTATE BROKERS

233-3334 — 231-2661 — 231-6226

3830 B Bloor Street West Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DRĖSERIS, A. MIKŠIENĖ ir RIMA (Petkutė) DRĖSERIENĖ

Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 10 v.r. - 2 v.p.p.

Narys "Better Business" biuro

Greitas ir tikslus patarnavimas!

V. Dauginis — tel. (416) 533-1121, namų (416) 822-8480
Lilija Pacevičienė — tel. (416) 846-7301, namų (519) 853-3652

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA — INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6

DRAUDA

"ALL THE
CHOICE
IN THE
WORLD"

MASKELL INSURANCE
BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814

2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403

Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA

• 20 METŲ PATIRTIS

• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

V. BAČĖNAS

All Seasons Travel, B.D.

Registration No. 0009239

1551 Bloor Street West,

Toronto, Ontario M6P 1A5

Visais kelionių
reikalais kreiptis:

V. BAČĖNAS

tel. 533-3531

nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

TORONTONT

Anapilio žinios

— Liepos 14, sekmadienį, 11 v.r. Mišiomis Lietuvos kankinių šventovėje bus paminėtos a.a. kun. Petro Azubalio penktosios metinės. Po Mišių — velionies kapo aplankymas ir vaisės (kava ir skanėstai) parapijos saleje. Vaisės paruos velionies giminės. Metinių progą bus priimamos aukos kun. P. Azubalio vardo stipendijų fondui.

— Gerojo Ganytojo koplyčioje Wasagoje vasaros sekmadieniais laikomos dvišios Mišios — 10 ir 11 v.r. Jose gausiai dalyvauja ten vasarojantys tautiečiai. Liepos 7 d. po pamaldų ten buvo surengtos sutiktuvės knygos "Sunkių sprendimų metai". Jose dalyvavo pats autorius Br. Aušrotas iš JAV ir kalbėjo apie savo parašytą knygą. Sutiktuvėse dalyvavo apie 60 asmenų. Keliolika iš jų įsigijo ir minėtą leidinį.

— Maldininkų kelionė į Kanados kankinių šventovę Midlande — rugpjūčio 4, sekmadienį. Mišios šventovėje — 1.30 v.p.p. Kelionei autobusų registruotis Priskelimo parapijos klebonijoje tel. 533-0621.

— Paukojo: religinei Lietuvos šalpai N. N. \$10; parapijai M. Krivickas — \$50; kapinėms B. Vaišnoras — \$100, E. Jankus — \$50. Br. Butmonaitė — \$25. Nukentėjusiems nuo viesulo Barrie gyventojams gauta \$30.

— A. a. Marytės Marciienė mirė liepos 5 d., palaidota Šv. Jono lietuvių kapinėse liepos 8 d. iš ev. liuteronų šventovės.

— A. a. Bronius Luomanas mirė liepos 7 d. Wellande, Ont., laidojamas Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje liepos 11 d.

— Mišios liepos 14, sekmadienį, 10 v.r. — už a.a. Kartavičių šeimos mirusius, 11 v.r. — už a.a. kun. Petrą Azubalį, liet. kūrėją-savanorį Kazimierą Pundzių; Wasagoje 10 v.r. — už Kybartų mirusius, 11 v.r. — už a.a. Elzbieta Kaunienę.

Lietuvių namų žinios

— LN socialinių reikalų komisija rūpinasi vyresnio amžiaus asmenų priežiūra bei tarpininkavimu valdžios įstaigose — padeda užpildyti dokumentus, talpina nemokantiems anglų kalbos, nukreipia asmenis į atitinkamas valdžios įstaigas, organizuoja ligonių lankymą ir t.t.

— Šiuo metu 30 tautiečių gyvena vyresnio amžiaus asmenims pritaikytuose prieglaudos ar priežiūros namuose. Dažnai pasitaiko, kad tik vienas mūsų tautietis gyvena tarp svetimtaučių ir negali bendrauti su savo tautiečiais.

— Keliama mintis steigti slaugos namus, kuriuose mūsų tautiečiai būtų savininkai ir šeimininkai. Šį reikalą svarstyti ir surasti galimybes įsigyti tinkamas patalpas LN valdyba pavedė socialinių reikalų komisijai, kurią sudaro V. Kulnys, E. Pamataitis ir B. Jackus. Numatoma sudaryti sąrašus tautiečių, kurie tokio pobūdžio priežiūros ar patarnavimo būtų reikalingi.

— Lankėsi: J. Lekas, A. Rugytė-Bulotienė, S. ir J. Užupiai iš Čikagos, A. ir M. Kringeliai iš Montrealio, J. Sedlickienė ir O. Blodnienė iš Ročesterio, S. Verbylienė iš Kalifornijos, L. Butkus, A. Šukienė, P. Karaitis, A. Vėlavicius iš Floridos, A. Kalėnas ir Z. Uždariusis iš Londono, T. Stanilius iš Argentinos.

— Ligoninėse sergantieji arba namuose sveikstantieji ligoniai: P. Štuopis, J. Vaitkus, K. Butienė, P. Šermukšnis, O. Baltrušaitis, V. Gumauskas, J. Strazdas. Juos lankė: A. Statulevičius, P. Gulbinskas, B. Trukanavičius, T. Renkauskienė, L. Balsienė. Žinantieji apie kitus sergančius arba galintieji prisidėti prie ligonių lankymo malonėkite pranešti J. Dambarui tel. 536-1433 arba LN raštinei darbo valandomis.

PADĖKA

Po sunkios ir skaudžios ligos esu labai dėkingas visiem ir visom, kurie lankė mane ligoninėje bei namuose, atsiuntė korteles, gėles, dovanėles ir linkėjo sveikatos. Ypač esu dėkingas savo giminiams — Sigitai su Maikeliu, Dangulei su Vitu, seserims, Antano šeimai, svainiui, broliui. Trūksta žodžių išreikšti jiems dėkingumą.

Taip pat esu dėkingas gydytojams — dr. Hart už padarytą operaciją, dr. Sywasian, dr. Šumanui, dr. Valadkai. Dėkoju kunigams — klebonui kun. Augustinui Simanavičiui, OFM, kun. Eugenijui Jurgevičiui, OFM, ligoninės kapelionui už dvasinį patarnavimą.

Su nuoširdžiu dėkingumu visiems —

Augustinas Pranckevičius

ISNUOMOJAMAS vienas kambarys ir bendra virtuvė Springhurst vasarvietėje ant ežero kranto. Skambinti tel. 531-6610 Toronto.

Priskelimo parapijos žinios

— Liepos 7, sekmadienį, Wasagoje prasidėjo lietuvių kilmės lietuviškai nekalbančių vaikų stovykla "Kretinga", kurioje stovyklauja 110 vaikų. Stovyklai vadovauja: komend. A. Kaknevičius, seselė O. Mikailaitė, kun. E. Putrimas, L. Kuliaivienė, R. Šoliūnaitė-Paskocienienė, I. Čuplinskaitė, S. Sylvia August, St. Stončius, Br. Sean, OFM, L. Dauksa, V. Čuplinskas, dr. Gražina Girdauskaitė. Šeimininkės: Mrs. Grenke, Mrs. Bonner, Mrs. Sawitz, Mrs. Collumore, Mrs. Burt, Mrs. Lapinskas. Ūkvedys: Mr. Kairys. Stovykla baigiasi liepos 20 d., 12 v.

— Dar galima registruotis lietuviškai kalbančių vaikų stovyklai, kuri prasidės liepos 21 d. ir baigsis rugpjūčio 3 d.

— Maldininkų grupė sugrįž į Torontą iš Lisabonos liepos 13, šeštadienį, lektuvu TAP nr. 8586, 2.15 v.p.p.

— Pakrikštytas: Adrian-Paul, Janinos (Simonaitytės) ir Tony Serianis sūnus.

— Uždaros rekolekcijos moterims bus Mary Lake rekolekcijų namuose, King City, lapkričio 29 — gruodžio 1 d. Norinčios šiose rekolekcijose dalyvauti prašomos registruotis pas J. Marciniene 759-8118 arba pas L. Senkevičienę 233-7321.

— Jau galima registruotis klebonijoje kelionei autobusu į Midlandą, kuri įvyks rugpjūčio 4 d.

— Parapijai aukojo: C. K. Joniai \$150, A. A. Šmigelskiai \$100, J. Hirsch \$60, P. I. Paškauskai \$50; religinei Lietuvos šalpai: M. Gegužis (M. Gegužienės mirties 30 metų sukakties progą) \$20.

— Mišios liepos 14, sekmadienį, 8.30 v.r. — už a.a. Joną Zuloną, 9.30 v.r. — už Gegužių ir Bordignonų šeimų mirusius, 10.15 v.r. — už Keturkų šeimos mirusius, 11.30 v.r. — už parapiją, 8.30 v.v. — už a.a. Mariją Štukiene ir Joną Valatką.

A. a. Marytės Marciienės atminimui vietoje gėlių O. V. A. Škrebūnai paaugojo "Tėviškės žiburiams" \$25.00.

Vanda Demikienė, pagerbdama savo velionį vyrą Jurgį Demikį, uolų "Tėviškės žiburių" skaitytoją, paaugojo šiam savaitraščiui \$200.00. Dėkojame už taip dosnią paramą spaudai.

A. a. Juozo Kalinsko atminimui vietoje gėlių Martynas ir Morta Jankai, Emilis ir Elzbieta Jankai, tevaltas Jankus "Tėviškės žiburiams" paaugojo \$30.

V. Anyšienė, torontietė, dažnai lankosi dukros šeimoje Buffalo mieste. Pastaruosius du mėnesius praleido ligoninėje Toronte, Western Hospital, kur jai padaryta sėkminga akių operacija.

"The Inner Circle", Kingstono psichiatrinės ligoninės metraštinis, spausdina savo pacientų rašnius, eilėraščius, piešinius, straipsnius, paimtus iš kitų leidinių. Šių metų vasaros metraštyje yra įdėti net keturi V. J. Dumbliausko piešiniai.

"Speakup" mėnraštis 1985 m. gegužės mėnesio numerio skyriuje "Victims of Russian Terror" išspausdino ištrauką iš "LKB kronikos" apie tikinčiųjų persekiojimą Lietuvoje. Taip pat pridėta informacija apie tikinčiųjų spaudimą ir kituose sovietų okupuotuose kraštuose. "Speakup" paskirtis taip nusakyta: "The paper dedicated to the cause of freedom". Leidėjas ir vyr. redaktorius — G. Urbonas.

Baltiečių karo veteranų lyga Kanadoje savo suvažiavime 1985 m. kovo mėnesį priėmė rezoliuciją žmogaus teisių klausimu, primindama esamą būklę sovietų okupuotuose Baltijos kraštuose, ir pasiūtė Kanados užsienio reikalų ministeriui J. Clark. Pastarasis savo atsakyme minėtos lygos pirm. St. Jokubaičiui 1985. VI. 17 raštu pareiškė, esą Kanada žmogaus teisių reikalą Sov. Sąjungoje yra ne kartą išskėlusį politiniame ir oficialioje plotmėje, bet sovietai į tai nekreipia dėmesio, nes tai esąs jų vidaus reikalas. Kanada su tuo pasiteisinimu negali sutikti, nes Sov. Sąjunga yra įpareigota respektuoti žmogaus teises kaip JT narė, pasirašiusi Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją ir Baigminį Helsinkio aktą. Kanados vyriausybė nepripažįstanti prievartinio Baltijos valstybių įjungimo Sov. Sąjungon ir tai pabrėžianti įvairiomis progom.

Kviečiame visus į **GEGUŽINĘ**

Liepos 21, sekmadienį, 12 valandą, Clairville Conservation Area, Green Acres rajone. Vienintelis įvažiavimas į parką: 3 km į vakarus nuo greitkelių 7 ir 50 sankryžos.

Jauniems ir antros jaunystės asmenims pritaikytos programos. Užkandžiai — vaisvandeniai — ledai.

Autobusas išeina nuo Toronto Lietuvių namų 12.30 val. po pietų.

RENGĖJAI: Lietuvių namai (vyrų būrelis) ir tautinių šokių grupė "Atžalynas"

Neveluokite auto aikštėse vietos ribotos

Maloniai kviečiame į **GEGUŽINĘ**

liepos 24, trečiadienį, 11 v.r., HIGH PARKE (area 16) Pietūs, įvairi programa, staigmenos

lėjimas — \$6.00 asmeniui. Bilietai gaunami pas Br. Žeką 766-8647, J. Gustainį 769-1599, V. Gražulį 259-7255 ir St. Vasiliauskienę ("Vilniaus" rūmuose)

Kviečiami ir nepensininkai

Ruošia — Toronto lietuvių pensininkų klubas

A. a. kunigo Petro Azubalio mirties metinės bus paminėtos liepos 14, sekmadienį, Mišiomis Lietuvos kankinių šventovėje 11 v.r. Po Mišių bus einama į kapines aplankyti velionies kapo. Grįžus iš kapinių parapijos saleje pamaldų dalyviai velionies giminių bus pavašinti kava ir skanėstais. Šių penktųjų velionies mirties metinių progą bus priimamos aukos kun. P. Azubalio stipendijų fondui. Pastarojo palūkanomis iki šiol pasinaudojo keletas studentų. Fondą reikėtų padidinti bent iki \$20,000 (trūksta poros tūkstančių), kad galėtų stipriau paremti studentus. Aukas galima įteikti fondo pirm. dr. A. Kazlauskienei arba išdininkui V. Dauginiui (1613 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6). Čekius rašyti: Rev. P. Azubalis Scholarship Fund.

Amerikos baltiečių laisvės lygos atstovas iš Los Angeles J. Matulaitis liepos 19, penktadienį, 7.30 v.v., Toronto Lietuvių namuose darys pranešimą apie sėkmingą tos organizacijos veiklą ir planus kovoję už pavergtų Baltijos tautų laisvę bei siekiamą išeivių persekiojimą JAV ir Kanadoje. Visi kviečiami dalyvauti.

KLŽTG komitetas

"Dirvos" savaitraščio būrelis Toronte rengia vakaronę liepos 27, šeštadienį, 7 v.v., M. B. Abromaičių vasarnamyje Springhurst (Wasagoje), 48 gatvėje, 19 nr. (arti Gerojo Ganytojo koplyčios). Kalbės buvusį Sibiro tremtinę Mariją Garbačauskienę. Dalyviai bus pavašinti ir turės progos pasvarstyti spaudos rūpestį. Rengėjai visus kviečia dalyvauti. Informacija teikia būrelis valdybos pirm. B. Abromaitienė 532-4793 ir sekr. J. Varanavičius 763-3957 Toronte.

"Tėviškės žiburiai" atostogaus pirmąsias dvi rugpjūčio savaites. Paskutinis nr. prieš atostogas išeis liepos 30 d. Po atostoginis nr. išeis rugpjūčio 20 d. Atostogų metu veiks tiksliai administracija, tvarkanti piniginius laikraščio reikalus.

Toronto lietuvių pensininkų mezgimo būrelis baigė metus išvyką į High Parką. S. Dervinienė suruošė įdomią loteriją, kurioje visi bilietai buvo pilni. — Buvo surengta išvyka į miesto rotušę, kur vadovė viską aprodė. Po to visi pietavo vietiniame restorane. — St. Jokubaitis surengė išvyką autobusais į Tūkstantį salų. Dalyvavo 90 tautiečių. Jie plaukė laivu 3 valandas, gėrėjosi žaivia gamta ir laivo menininkų programa. Išvykos dalyviai sudainavo "Lietuva brangi". — Gegužinė bus liepos 24 d. High Parke.

Kanados tarptautinių reikalų institutas birželio 25 d. surengė vienos dienos seminarą, kuriame buvo gildinama tema "Etninės grupės ir užsienio politika". Iš "TŽ" dalyvavo Rūta Girdauskaitė. Prie seminaro suorganizavimo daug prisidėjo minėto instituto tyrimų skyriaus direktoriaus Don Munton asistentė (assistant director) Rita Rudaitytė.

Kviečiame visus į **GEGUŽINĘ**

Liepos 21, sekmadienį, 12 valandą, Clairville Conservation Area, Green Acres rajone. Vienintelis įvažiavimas į parką: 3 km į vakarus nuo greitkelių 7 ir 50 sankryžos.

Jauniems ir antros jaunystės asmenims pritaikytos programos. Užkandžiai — vaisvandeniai — ledai.

Autobusas išeina nuo Toronto Lietuvių namų 12.30 val. po pietų.

RENGĖJAI: Lietuvių namai (vyrų būrelis) ir tautinių šokių grupė "Atžalynas"

lėjimas — \$6.00 asmeniui. Bilietai gaunami pas Br. Žeką 766-8647, J. Gustainį 769-1599, V. Gražulį 259-7255 ir St. Vasiliauskienę ("Vilniaus" rūmuose)

Kviečiami ir nepensininkai

Ruošia — Toronto lietuvių pensininkų klubas

A+
LEONUI BAKŪNUI
mirus,

jo brolių TLSK "Vytytis" garbės narį VLADĄ BAKŪNĄ, šeimą, gimines ir artimus narius nuoširdžiai užjaučiame —

TLSK "Vytytis" valdyba ir nariai

A+
MARYTEI MARCIENEI
mirus,

vyrą ALFONSA, dukteris MILDA, brolių RIČARDĄ DIRVELĮ nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

Ida, Alfredas, Robertas ir Lionginas Paškai

A+
MARYTEI MARCIENEI
mirus,

jos vyrą ALFONSA, dukras — DELĄ, MILDĄ, brolių RIČARDĄ DIRVELĮ nuoširdžiai užjaučiame —

Diana, Edvardas, Janina ir Stasys Bubuliai

A+
MARYTEI MARCIENEI
mirus,

jos vyrui ALFONSUI, dukrom — DELAI ir MILDAI, broliui RIČARDUI reiškiamo gilią užuojautą ir kartu su jais liūdime —

Rūta ir Laimis Andriuliai
Aušra ir Gintaras Dalindos
Marytė ir Vacys Vaitkai
Ada ir Valius Poškaičiai

PADĖKA

a. a. SIMONUI ŠAKIUI

iškeliavus amžinybėn nuoširdžiai dėkojam giminėms, draugams ir pažįstamiems už pareikštą užuojautą, užrašytas šv. Mišias, atsiųstas gėles, lankymą laidotuvių koplyčioje ir dalyvavimą šv. Mišiose.

Nuoširdi mūsų padėka Priskelimo parapijos kunigams už maldas laidotuvių namuose ir šventovėje.

Taip pat dėkojame Londono parapijos klebonui kun. I. Mikalauskui už maldas kapinėse (Londone, Ont.) ir visiems Londono bei apylinkių lietuviams, kurie savo dalyvavimu kapinėse paskutinį kartą atsisveikino Simoną.

Visiems dėkinga —

Margarita ir šeima

PADĖKA

a. a. SIMONUI ŠAKIUI

iškeliavus amžinybėn nuoširdžiai dėkojam giminėms, draugams ir pažįstamiems už pareikštą užuojautą, užrašytas šv. Mišias, atsiųstas gėles, lankymą laidotuvių koplyčioje ir dalyvavimą šv. Mišiose.

Nuoširdi mūsų padėka Priskelimo parapijos kunigams už maldas laidotuvių namuose ir šventovėje.

Taip pat dėkojame Londono parapijos klebonui kun. I. Mikalauskui už maldas kapinėse (Londone, Ont.) ir visiems Londono bei apylinkių lietuviams, kurie savo dalyvavimu kapinėse paskutinį kartą atsisveikino Simoną.

Visiems dėkinga —

Margarita ir šeima

MONTREAL

Mykolas ir Monika Grinkai šiomis dienomis atšventė 50 metų vedybinio gyvenimo sukaktį. Jie abu yra veikūs mūsų organizacijose.

Putnamo seselės Augusta Seireikytė ir Anilė — Eugenija Lukošienė birželio 23 d. lankėsi Montrealyje.

Jonų, Petrų ir Povilų — vyrų ir moterų vardadienių paminėjimas įvyko birželio 23 d. AV saleje. Gražia gėlė papuoštiems solenezantams susedus prie garbės stalo, LK Mindaugo šaulių kuopos pirm. Aug. Mylė juos pasveikino ne tik rengėjų, bet ir penkiolikos kitų organizacijų vardu. Sveikinimas baigtas, varduvininkams sugiedant "Ilgiausių metų".

Koncertinę dalį atliko Toronto muz. N. Benotienės vadovaujama trijulė "Sutartinė". Ji pasirodė kaip gerai susidainavęs vienas, davęs visos valandos gražių dainų programą. Tarpuose tarp dainų buvo jų pačių keli linksni pasakojimai bei D. Pargauskaitės akordeonu atlikta muzikos pynė. Visa "Sutartinės" programa publikai tiek patiko, kad net du kartus sustojus plojo. Koncertui pasibaigus, visos dainininkės su vadove buvo papuostos gėlėmis. Aug. Mylė joms išreiškė padėką žodžiu. Klebonui kun. J. Aranauskui palaiminus vaišių stalus, visi stiprinosi skaniais pietumis, paruoštais K. ir G. Remeikių bei jų pagalbininkų. Į pusęjais vaizdams, dr. Petras Lukoševičius varduvininkų vardu padėkojo šių vaišių rengėjams šauliams bei visiems dalyviams. Besivašinant kava ir skaniais pyragais, buvo pranešta, kad čia yra svečių iš Švedijos ir Los Angeles — p. Kilmonienė — Rutos Lee motina su seserimi bei kiti.

P. Adamoniui pasiūlius, "Sutartinė" nuėjo į kleboniją pasveikinti buvusio klebono kun. Jono Kubiliaus, kuris dėl ligos negalėjo šiose vaišėse dalyvauti.

Jaunais berželiais skoningai išpuoštoje saleje pusantro šimto žmonių pabaigoje bandė savo laimę loterijoje. B. S.

Savaitinis moterų žurnalas "Marie-pier" š. m. 24 nr. išspausdino ilgą pasikalbėjimą su Sofija Stanke, garsiančia dainininke bei aktorė. Be to, ant žurnalo viršelio atspausdinta didelė, spalvota su nuotrauka, o prie pasikalbėjimo pridėtos dar trys nuotraukos. Iš pasikalbėjimo aiškėja, kad jos tėvas yra žymusis spaudos, radijo ir televizijos darbuotojas Alain Stankė (Stankevičius), o motina — prancūzė. Pirmuosius šešerius savo gyvenimo metus Sofija praleidusi su motina Prancūzijoje, kur buvo išteikėjusi už kito — prancūzo vyro. Vėliau ji grįžo į savo gimtąjį Kvebeką ir pradėjo savarankišką gyvenimą kaip žurnalistė, šokėja, dainininke, aktorė. Turėdama daug talentų, ji tikisi nugaleti visas kliūtis ir įsitvirtinti kanadietiskame gyvenime. Šiuo metu ji yra 22 metų amžiaus. Minėtame pasikalbėjime nieko nesakoma apie jos lietuvišką kilmę. Seniau ji yra pareiškusi tame pačiame žurnale, kad ji esanti lietuvaite. Skt.

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS
C.I.B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE. H1X 1L7

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:
Certifikatus: min. \$1,000.00		
1 metų	9 %	Nekilnojamo turto, asmenines ir prekybines. Paskolos mirties atveju draudžiamos iki \$10,000
Terminuotus indėlius:		
1 metų	8.75%	
180 - 364 d.	8.50%	
120 - 179 d.	8.25%	
60 - 119 d.	8 %	
30 - 59 d.	7.75%	
Taupomosios sąskaitos:		
specialios	6.25%	
su draudimu	6 %	
kasdieninis %	5.75%	
Čekių sąsk.	5 %	

VISI PATARNAVIMAI NEMOKAMI

KASOS VALANDOS		3907A Rosemont
1475 De Seve		
Pirm. antr. treč.	9.00 - 3.00	
Ketvirtadieniais	12.00 - 8.00	4.00 - 8.00
Penktadieniais	10.00 - 6.00	2.00 - 6.00

K. CIBAS atlieka visus staliaus darbus, taiso senus ir stato naujus namus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 534-3882 Toronto.

"VILNIAUS" RŪMUOSE išnuomojamas vieno miegamąjo butas už \$495.00 mėnesiui. Skambinti darbo valandomis tel. 762-1777 Toronte.

ESU 65 METŲ AMŽIAUS našlys. Noriu susipažinti vedybų tikslu su našle moterimi panašaus amžiaus. Paslaptis garantuota. Rašyti "Tėviškės žiburį" administracijos adresu, ant voko pažymint "Našliui".

ISNUOMOJAMI Toronte du kambaryai, virtuvė ir garažas arti Priskelimo šventovės bei gero susisieki-mo. Skambinti tel. 536-0712 Toronte.

MYKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausių įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024, Toronte.

VIENAAUKŠTYJE (bungalow) Bathurst rezidenciniame rajone ramiai vyresnio amžiaus material išNUOMOJAMAS KAMBARYS su galimybe naudotis virtuve ir kitais patogumais. Del sąlygų skambinti po 5 v.p.p. telefonu 789-2364 Toronte.

ATLIEKU visokius namų remonto ir staliaus darbus, lauko ir vidaus dažymus, valau grindų kilimus, užprašytas šv. Mišias, atsiųstas gėles, lankymą laidotuvių koplyčioje ir dalyvavimą šv. Mišiose.

ISNUOMOJAMAS nuo rugpjūčio 1 d. arti Keele požeminio traukinio stoties (126 Glenlake Ave.) vieno miegamąjo butas su atskiruėjimu. Virtuvėje yra šaldytuvas ir virimo krosnis. Skambinti tel. 766-3886 Toronte.

NATŪRALAUS GYDYMO KLINI-KA mediciniškas pooperacinis gydymas. Patarimai asmeniniams ir šeimos reikalais. B. Naujalis, M.T. N.A.N.P. 460 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. Tel. (416) 533-8008.

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ. MENIŠKAI PARUOŠIA gėles ir jas pristato vestuvėms, ligoniams, laidotuviams, įvairiems parengimams. Skambinti tel. 763-6694, 710 Annette St., Toronto, Ont. M6S 2E2.

CANDLELIGHT CATERERS SAVININKAI J. S. BUBULIAI Baltai, vestuvės, sužadėtuves, parengimai namuose ir laidotuvių pusrūčiai. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v.v. tel. 279-0256 arba 279-6864 Toronte.

EUROPEAN CATERING Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gėrimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 239-4496 Toronte.